ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

ХУУЛЬ, ТОГТООЛ, ЗАРЛИГ, ШИЙДВЭР, ХУУЛИЙН ТАЙЛБАР

Монгол Улсын Их Хурлын хэвлэл

1998 оны 8-р сар — №8 /75/

ГАРЧИГ

1. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

Боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай 783
Дээд боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай 790
Бага, дунд боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай 793
Эрүүл мэндийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай 797
Ариун цэврийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай 798
Хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай 798
Конвенци соёрхон батлах тухай 798
Гэрээ соёрхон батлах тухай 799
Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай 799
Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай 800
Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай 800
Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай 800
Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай 801
Хэлэлцээр соёрхон батлах тухай 801

2. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

Төрийн цэргийн бодлогын үндсийг батлах тухай №56 802
Ерөнхийлөгчийн хоригийн тухай №73 809
Ерөнхийлөгчийн хоригийн тухай №74 809
Монгол Улсын Их Хурлын гишүүний бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөөрөх тухай №75 810
Үндсэн хуулийн цэцийн 1998 оны 04 тоот дүгнэлтийн тухай №76 810
Үндсэн хуулийн цэцийн 1998 оны 05 тоот дүгнэлтийн тухай №77 811
Үндсэн хуулийн цэцийн 1998 оны 06 тоот дүгнэлтийн тухай №78 811
Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүнээр томилох тухай №79 812
Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай №80 813
Хууль батлагдсантай холбогдуулан авах зарим арга хэмжээний тухай №81 814
Санал хураах комисс байгуулах тухай №82 814
Засгийн газрыг огцруулах тухай №83 815
Тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах тухай №84 815

28. Засгийн газрын бонд гаргахыг зөвшөөрөх тухай №85
29. Байнгын хорооны гишүүнээр батлах тухай №86
30. Байнгын хорооны бүрэлдэхүүнээс чөлөөлж, гишүүнээр батлах тухай №89

3. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

31. П.Тэргүүнд Монгол Улсын хөдөлмөрийн баатар цол хүртээх тухай №94
32. Ц.Цэвээн-Очирт Монгол Улсын гавьяат барилгачин цол хүртээх тухай №95
33. П.Балдандоржид Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн цол хүртээх тухай №96
34. Д.Мөнхөд Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн цол хүртээх тухай №97
35. А.Лхамсүрэнд Монгол Улсын гавьяат багш цол хүртээх тухай №98
36. Ж.Наранд Монгол Улсын гавьяат нисгэгч цол хүртээх тухай №99
37. Ж.Намнанбаярт Монгол Улсын гавьяат жүжигчин цол хүртээх тухай №100
38. Д.Жаргалсайханд Монгол Улсын гавьяат жүжигчин цол хүртээх тухай №101
39. Г.Энхболдод Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн цол хүртээх тухай №102
40. Т.Түвшинд Монгол Улсын гавьяат багш цол хүртээх тухай №103
41. Зарим хүнийг одон медалиар шагнах тухай №104
42. Д.Базарсадад хошууч генерал цол хүртээх тухай №105
43. Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн гишүүний тухай №107
44. Ц.Бумцэндэд Монгол Улсын хөдөлмөрийн баатар цол хүртээх тухай №108
45. Р.Рашт Монгол Улсын гавьяат тээвэрчин цол хүртээх тухай №109
46. Д.Энхтуяад Монгол Улсын үйлчилгээний гавьяат ажилтан цол хүртээх тухай №110
47. Улаанбаатар төмөр замын зарим ажилтан, ажилчдыг одон, медалиар шагнах тухай №111
48. Б.Ф.Сусликовыг "Алтан гадас" одонгоор шагнах тухай №112
49. Г.Ч.Ширшинийг "Алтан гадас" одонгоор шагнах тухай №113
50. Ц.Эрдэнэбаатарыг "Шударга журам" медалиар шагнах тухай №114
51. Н.Өлзийжаргалыг "Шударга журам" медалиар шагнах тухай №115
52. Ц.Пүрэвдоржийг "Шударга журам" медалиар шагнах тухай №116
53. М.Онгар, Б.Тойлыбай нарыг "Шударга журам" медалиар шагнах тухай №117
54. Ч.Мөнхцэцэгт Монгол Улсын гавьяат тамирчин цол хүртээх тухай №118
55. П.Ганбатад Монгол Улсын гавьяат жүжигчин цол хүртээх тухай №119
56. Цагдаагийн байгууллагын зарим ажилтныг одон, медалиар шагнах тухай №120

"Эрээ" ХХК-ийн зарим ажилтан, ажилчдыг одон, медалиар шагнах тухай №121 837
Д.Батбаярт Монгол Улсын гавьяат тамирчин цол хүртээх тухай №122 838
Н.Цэвэгням, Б.Энхбат нарыг одонгоор шагнах тухай №123 838
Шүүгчийг албан тушаалаас чөлөөлөх тухай №125 839
Шүүгчийг томилох тухай №126 839
Шүүгчийг албан тушаалаас чөлөөлөх тухай №127 840
Шүүгчийг томилох тухай №128 840
Шүүгчийг томилох тухай №133 841

4. МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

Төсөл гэрээгээр гүйцэтгүүлэх тухай №107 842
Галлад сурталчилгааг уялдуулах тухай №109 842
Зарим хүмүүсийг Засгийн газрын хүндэт өргөмжлөлөөр шагнах тухай №110 843
Банкны талаар авах зарим арга хэмжээний тухай №114 844
Зээлийн өрийг төлүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх тухай №115 845
Засгийн газрын тусгай зориулалтын сангуудын талаар авах зарим арга хэмжээний тухай №116 846
Тогтоолын хавсралтад зарим өөрчлөлт оруулах тухай №118 847
Үнэлгээ батлах тухай №119 848
Эмийг улсын хилээр нэвтрүүлэх хилийн боомтыг тогтоох тухай №120 853
Эмийн үндэсний зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, дүрэм батлах тухай №121 853
Хөтөлбөр батлах тухай №122 857
Төрийн архивын харьяаллын тухай №124 873
Журам батлах тухай №125 873
Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай №126 879
Хөтөлбөр батлах тухай №128 887
Төрийн үйлчилгээний албан хаагчийн цалингийн жишгийг шинэчлэн батлах тухай №131 900
Дайнд оролцсон ахмад настны талаар авах зарим арга хэмжээний тухай №134 901
Тогтоолд нэмэлт оруулах тухай №135 902

СЭТГҮҮЛИЙН ЗӨВЛӨЛ

Ерөнхий эрхлэгч	Л. Цог
Хариуцлагатай нарийн бичгийн дарга	Б. Ганбат
Гишүүд:	С. Баяр С. Батмөнх Ч. Дашням М. Төрбаяр Б. Энэбиш
Техник редактор	С. Итгэлт
Уншиж хянасан	Сан. Жаргалсайхан Б. Янжинлхам

Үйлдвэрт шилжүүлсэн 1998 оны 8-р сарын 25-нд Өрөлтөд 1998 оны 8-р сарын 26-нд. Хэвлэлтэд 1998 оны 9-р сарын 7-нд. Хэвлэлийн хуудас 7,75. Хэвлэсэн тоо 3752 ш

Манай хаяг: Улаанбаатар-12
Төрийн ордон. Утас 322838

Төр, Засгийн Үйлчилгээ Аж Ахуйг
Эрхлэх Газрын харьяа
Хэвлэх үйлдвэр

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

998 оны 7 дугаар арын 23-ны өдөр | Улаанбаатар хот

БОЛОВСРОЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

дүгээр зүйл. Боловсролын тухай хуульд дор дурдсан үлгатай дараахь хэсэг, заалт, өгүүлбэр нэмсүгэй:
/ 4 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь заалтын ахь өгүүлбэр:
Төрийн бус өмчийн ерөнхий боловсролын сургууль нь ын төсвөөс санхүүжүүлж буй нэг сурагчид ногдох
иативт зардлаас бусад нэмэгдэл зардлыг өөрийн энгө оруулалт болон эцэг, эхээс авах төлбөрөөр
ж болно."
/ 18 дугаар зүйлийн 8, 9 дэх хэсэг:
8.Боловсролын байгууллага нь үүсгэн байгуулах эз, дүрэмдээ өөрчлөлт оруулсан, дүрмийн сан, оршин
гаа газраа өөрчлөх бол энэ тухайгаа холбогдох эгэх байгууллагад 14 хоногийн дотор бичгээр
эгдэж улсын бүртгэлд бүртгүүлнэ.
.Тусгай зөвшөөрөлд сургалтын чиглэл, түвшин, эгчдийн боловсролын түвшин, төгсөгчдийн боловсро-
зэрэг, багшлах боловсон хүчин, зайлшгүй шаард-
атай ном, сурах бичгийн хангамжид тавих шаардлага, суралцагчдын тоо, тусгай зөвшөөрөл хүчинтэй байх
ацаа зэргийг заана."
/20 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалт:
6/ тусгай зөвшөөрлийн шаардлага, хяналтын үзүү-
үүд зөрчигдсөн."
/ 21 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт:
4/ хуульд заасан бусад үндэслэл."
/24 дүгээр зүйлийн 13, 14, 15 дахь заалт:
13/ гадаадын их сургууль, коллеж, эрдэм шинжил-
ний байгууллагад хувийн болон байгууллагын зард-
суралцах хүнд зуучлах, мэдээллийн нэгдсэн
эгэлд хамруулах;
4/ удирдах зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэн төрийн
ийн их сургууль, коллеж, техникийн болон мэргэж-
сургуулийн захирлыг батламжлах;
5/ аймаг, нийслэлийн боловсролын төвийг мэргэж-
удирдлагаар хангах;"

6/ 26 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

"2.Аймаг, нийслэлийн засаг захиргааны боловсро асуудал эрхэлсэн нэгжийн даргыг томилж, чөлөөлө тухайн Засаг дарга нь боловсролын асуудал эрхэл Засгийн газрын гишүүнтэй зөвшилцөнө."

7/ 29 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"3.Боловсролын байгууллагын захирал, эрхлэгч орон тооны байна."

8/ 33 дугаар зүйлийн 9 дэх хэсэг:

"9.Боловсролын байгууллага нь үүсгэн байгуулагч өөрт нь нийлүүлсэн болон үйл ажиллагааных нь яв бий болсон хөрөнгийг өөрийн үндсэн үйл ажиллага зорилго, дүрэм, үүсгэн байгуулагчтай байгуул гэрээнд нийцүүлэн зориулалтын дагуу үр ашиг ашиглах үүрэгтэй."

9/ 36 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсгийн 5 дахь заал 2 дахь өгүүлбэр:

"Энэ заалт бүх шатны сургууль, цэцэрлэг захирал, эрхлэгч нарт нэгэн адил хамаарна."

10/ 38 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 7, 8 д заалт:

"7/ сургалтын төлбөр, хандивын зарцуулалт, аш лалтын талаар мэдээлэл авах, хяналт тавих;

8/ сургалтын төлөвлөгөөнд өөрчлөлт орж за хичээлийг үргэлжлүүлэн үзэхгүй болсон нөхц сургалтын төлбөрийн зөрүүг буцааж авах."

11/ 38 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 3 дахь заа

"3/ сургалтын төлбөрийг гэрээний дагуу хугаца нь төлөх."

2 дугаар зүйл. Боловсролын тухай хуулийн дурдсан зүйл, хэсэг заалтыг дараахь байдлаар өөр найруулсугай:

1/ 3 дугаар зүйл:

"3 дугаар зүйл. Боловсролын зорилго

Боловсролын зорилго нь иргэнд эрүүл чийрэг бялдар, оюуны зохих чадавхитай, хуулийг дээ сахидаг, хүмүүнлэг, ёс суртахуун, гоо зүйн мэдр таашаал олж, бие даан сурч, амьдрах чадвартай бол нь үйлчлэхэд оршино."

2/11 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг:

"2.Төрийн өмчийн боловсролын байгууллага нь аш төлөө бус байгууллага байна.

Төрийн бус өмчийн боловсролын байгууллага ашгийн төлөө буюу ашгийн төлөө бус байгууллага

элно. Ангийн төлөө боловсролын байгууллага нь итварын албанд бүртгүүлж үйл ажиллагаагаа явуулна."

3/ 12 дугаар зүйл:

"12 дугаар зүйл. Сургуулийн өмнөх болон бага, дунд боловсролын байгууллага

1.Сургуулийн өмнөх болон бага, дунд боловсролын айгууллага нь цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургууль, техникийн болон мэргэжлийн сургууль байна.

2.Цэцэрлэг нь хүүхдэд бага сургуульд орох хүртэлх асандаа сургуулийн өмнөх боловсрол эзэмшихэд үйлчлэх оловсролын байгууллага мөн. Цэцэрлэг нь ердийн, рамжийн, сувиллын зэрэг хэв шинжтэй байна.

3.Ерөнхий боловсролын сургууль нь хүүхдэд бага, турь, бүрэн дунд боловсрол эзэмшихэд үйлчлэх оловсролын байгууллага мөн. Ерөнхий боловсролын ргууль нь бага, дунд, ахлах гэсэн хэв шинжтэй, рдийн, тусгай, гүнзгийрүүлсэн болон төрөлжсөн ргалттай байна.

4.Техникийн болон мэргэжлийн сургууль нь уралцагчдад техник, технологи, мэргэжлийн анхан, нд шатны боловсрол эзэмшихэд үйлчлэх сургалтын йгууллага мөн. Техникийн болон мэргэжлийн сургууль сургалт-үйлдвэрлэлийн буюу үйлдвэрлэл-сургалтын в хэлбэртэй байж болно."

4/ 13 дугаар зүйл:

"13 дугаар зүйл. Дээд боловсролын байгууллага

Их сургууль, коллеж нь суралцагчдад дээд боловсрол эмшихэд үйлчлэх боловсролын байгууллага мөн бөгөөд дэм шинжилгээ-сургалтын, сургалт-эрдэм шинжилгээй, сургалт-эрдэм шинжилгээ-үйлдвэрлэлийн хэв шинжй байна."

5/ 14 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"1.Боловсролын хөгжлийн асуудлаар суурь, хавсарга далгаа явуулах, бүх шатны сургууль, сургалт явуулж й бусад байгууллага, иргэдийг судалгаа, шинжилгээй мэдээллээр хангах үүрэг бүхий боловсролын эрдэм нжилгээний байгууллага байна."

6/15 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"4.Аж ахуйн нэгж, байгууллага боловсролын үйл иллагаа тогтвортой эрхлэх бие даасан нэгжийг хууль гтоомжид заасан журмын дагуу байгуулан ажиллуулж лно."

7/ 21 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалт:

"1/ үүсгэн байгуулагчийн буюу үүсгэн байгуулах римт бичгээр эрх олгогдсон этгээдийн шийдвэрээр;"

8/ 24 дүгээр зүйлийн 9 дэх заалт:

"9/ хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн өмчийн
сургууль, коллеж, техникийн болон мэргэжлийн улс
чанартай сургууль байгуулах, татан буулгах;"

9/ 29 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг:

"2.Төрийн бус өмчийн боловсролын байгууллаг
Удирдах зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэн үүсгэн байгу
лагчийн батламжилсан дарга, захирал /эрхлэг
удирдана."

10/ 30 дугаар зүйл:

"30 дугаар зүйл. Боловсролын байгууллагын өөри
удирдлага

1.Бүх шатны боловсролын байгууллага нь удирд
зөвлөлтэй байна. Удирдах зөвлөл нь сургууль, цэцэрл
дундын байж болно.

2.Боловсролын байгууллагын удирдах зөвлөлийг үүс
байгуулагч, төрийн захиргааны төв болон нутги
захиргааны байгууллага, тухайн сургуулийн баг
суралцагчид, тэдгээрийн эцэг, эх тухайн сургууля
төгсөгчдийн төлөөлөлтэй байгуулан ажиллуулна.

3.Үүсгэн байгуулагчийн төлөөлөгч удирдах зөвлөли
бүрэлдэхүүний 51-ээс 60 хүртэлх хувийг эзэлнэ. Уди
дах зөвлөлд ажиллах багш, суралцагчид болон тэдгэ
рийн эцэг, эхийн төлөөлөгчдийг хамт олны хурла
сонгоно. Удирдах зөвлөлд ажиллах оюутан, суралцагчи
нэг жилийн хугацаагаар сонгох бөгөөд шаардлагатай г
үзвэл дахин нэг удаа улируулан сонгож болно.

4.Удирдах зөвлөлийн гишүүдийг 3 жилийн хугацаага
сонгох бөгөөд жил бүр зөвлөлийн бүрэлдэхүүний гурав
нэгийг өөрчилж болно.

5.Удирдах зөвлөлийн даргыг үүсгэн байгуулагчи
санал болгосноор гишүүд 3 жилийн хугацаагаар сонг
бөгөөд дарга нь хууль тогтоомж зөрчсөн нь нотлогдсо
өөрөө огцрохыг хүссэн зэрэг үндэслэлээр түүнийг бүр
эрхийн хугацаа нь дуусахаас өмнө өөрчилж болно.

6.Удирдах зөвлөл дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

1/ байгууллагын захирал, эрхлэгчийг томилох;

2/ холбогдох хууль тогтоомж, дүрмийн дагуу ба
гууллагынхаа хөгжлийн бодлого, төлөвлөгөө, хөтөлбө
дотоод дүрэм, журмыг батлах, өөрчлөх;

3/ байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, ор
тоо, цалингийн хэмжээг тогтоох;

4/ хөрөнгө оруулалт, жилийн төсвийн хуваарилалт
баталж, зарцуулалтанд нь хяналт тавих;

5/сургалтын төлбөр, дотуур байрны үйлчилгээ[illegible]
[illegible]бөрийн хэмжээг зохих журмын дагуу тогтоох;
6/ байгууллагын үйл ажиллагааны тайланг хэлэлц[illegible]
[illegible] ажиллагаанхаа тайланг үүсгэн байгуулагч бо[illegible]
[illegible], орон нутгийн холбогдох байгууллагад жил [illegible]
[illegible]гаж өгөх;
7/ их сургууль, коллежийн хүндэт цол, зэрэг олго[illegible]
7.Удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны үндсэн хэл[illegible]
хурал бөгөөд олонхийн саналаар шийдвэр гарга[illegible]
[illegible]лөл бүрэн эрхийнхээ хугацаанд 5-аас доошгүй уд[illegible]
[illegible]алдаж, ээлжит бус хурлыг үүсгэн байгуула[illegible]
[illegible]лөлийн дарга буюу 3-аас доошгүй гишүү[illegible]
[illegible]аачилгаар хуралдуулна.
8.Удирдах зөвлөл өөрийнх нь үйл ажиллагаанд тус[illegible]
[illegible]эг бүхий хороо, комисс зэргийг байгуулан ажиллу[illegible]
[illegible]но.
9.Үүсгэн байгуулагч нь удирдах зөвлөл, түүн[illegible]
үүнийг хангалтгүй ажилласан гэж үзвэл өөр[illegible]
өөлөгчөө эгүүлэн татах, бусад гишүүдийн тал[illegible]
[illegible]т олны хуралд мэдэгдэх зэрэг арга хэмжээ [illegible]
[illegible]но."
11/ 31 дүгээр зүйл:
"31 дүгээр зүйл. Боловсролын мэргэжлийн хяналт
1.Боловсролын мэргэжлийн хяналтыг боловсро[illegible]
[illegible]ын хяналт эрхэлсэн улсын алба, улсын байцаагч, [illegible]
[illegible]ны Засаг дарга нар хэрэгжүүлнэ.
2.Боловсролын хяналт эрхэлсэн улсын алба [illegible]
[illegible]овсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны т[illegible]
[illegible]гууллагын дэргэд тохируулагч агентлагийн стату[illegible]
[illegible]ллана.
3.Боловсролын хяналт эрхэлсэн улсын алба [illegible]
[illegible]овсролын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, б[illegible]
[illegible]д боловсролын стандарт, боловсролын сургал[illegible]
[illegible]ын түвшин, түүнтэй холбогдсон норматив, дүр[illegible]
[illegible]мын хэрэгжилтэд мэргэжлийн хяналт тавина.
4.Боловсролын улсын хяналтын албанд улсын ерөн[illegible]
[illegible]цаагч, улсын ахлах байцаагч, улсын байц[illegible]
[illegible]ллана.
5.Аймаг, нийслэлийн улсын ахлах байцаагч, у[illegible]
[illegible]цаагчийг улсын ерөнхий байцаагчтай зөвшил[illegible]
[illegible]аг, нийслэлийн Засаг дарга томилж, чөлөөлнө.
6.Боловсролын улсын хяналтын албаны дүрм[illegible]
[illegible]гийн газар батална.

7.Бүх шатны Засаг дарга нь тухайн нутаг дэвсгэр орших боловсролын байгууллагын захиргааны үйл ажил гаанд захиргааны хяналт тавина."

12/ 34 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"1.Төрийн өмчийн боловсролын байгууллагыг нор тивт зардлаар санхүүжүүлэх зарчим баримтлах бөгөөр сургууль, коллежийн тогтмол зардлыг улсын төвлөр төсвөөс, ерөнхий боловсролын сургууль, техник болон мэргэжлийн дунд сургуулийн тогтмол болон дот байрны нийт зардал, өмчийн хэлбэр харгалзахгүйг ерөнхий боловсролын сургууль, техникийн болон мэрг лийн дунд сургуулийн нэг сурагчид ногдох нормат зардлыг улсын төсвөөс тус тус санхүүжүүлнэ."

13/ 36 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг:

"5.Боловсролын байгууллагыг хэвийн үйл ажилла явуулахад хүрэлцэхүйц зориулалтын барилга байгууллa сургалтын техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, су бичиг, дотуур байраар хангах ажлыг үүсгэн байгуул хариуцан гүйцэтгэнэ."

14/ 36 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсгийн 3 дахь заа

"3/ гүйцэтгэсэн хөдөлмөрийнхөө чанар, хэмж тохирсон нэмэгдэл хөлс авах;"

15/ 41 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 1, 6, 7 д заалт:

1/ энэ хуулийн 8 дугаар зүйлийг зөрчиж боловсрс баримт бичгийг хууль бусаар олгосон, хуурамч үйлдсэн, авч ашигласан иргэнийг 10000-25000 тө гөөр, албан тушаалтныг 20000-60000 төгрөгөөр, ахуйн нэгж, байгууллагыг 75000-150000 төгрө торгож, хуурамч баримт бичгийг хураах;

6/ тусгай зөвшөөрөлгүйгээр сургалтын ажил эрхэл бол олсон орлогыг хурааж, иргэнийг 20000-5 төгрөгөөр, албан тушаалтныг 30000-60000 төгрөгөөр ахуйн нэгж, байгууллагыг 75000-150000 төгрөгөөр;

7/ боловсролын байгууллагыг улсын бүртгэлд б гүүлэлгүй сургалтын үйл ажиллагаа явуулсан иргэ 40000-50000 төгрөгөөр, албан тушаалтныг 50000-6 төгрөгөөр торгож олсон орлогыг хураах."

3 дугаар зүйл. Боловсролын тухай хуулийн 37 ду зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2 дахь заалтын "шинжлэх уха гэсний дараа "дэвшилтэд" ; 41 дүгээр зүйлийн 2 хэсгийн 2 дахь заалтын "төгрөгөөр" гэсний дараа" ахуйн нэгж, байгууллагыг 100000-150000 төгрөгөөр" тус тус нэмсүгэй.

дугээр зүйл. Боловсролын тухай хуулийн 14 дүгээр
лийн 3, 4 дэх хэсгийн "шинжилгээ, арга зүйн"
ныг "шинжилгээний"; 15 дугаар зүйлийн 1 дэх
эг, 37 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2 дахь заалтын
ргалт-хүмүүжлийн" гэснийг "сургалтын"; 16 дугаар
лийн нэр, мөн зүйл, 18 дугаар зүйлийн 1, 4, 6, 7
ь хэсэг, 20 дугаар зүйлийн 5 дахь заалт, 21 дүгээр
лийн нэр, мөн зүйлийн 1, 2, 3, 4 дэх хэсэг, 25
аар зүйлийн 2 дахь заалт, 26 дугаар зүйлийн 3, 5
ь заалт, 27 дугаар зүйлийн 3, 7 дахь заалт, 34
ээр зүйлийн 3, 4 дэх хэсэг, 35 дугаар зүйлийн нэр,
зүйлийн 1, 2 дахь хэсэг, 36 дугаар зүйлийн 1, 5,
ахь хэсгийн "сургалтын" гэснийг "боловсролын"; 17
аар зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Сургалтын байгууллагыг
члөх" гэснийг "Боловсролын байгууллагыг өөрчлөх,
бар нээх"; 20 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь
лтын дугаарыг "7"; 24 дүгээр зүйлийн 13 дахь
лтын дугаарыг "16/"; 26 дугаар зүйлийн 4 дэх
лт, 27 дугаар зүйлийн 8 дахь заалтын "өмчийн
ад" гэснийг "төрийн бус"; 27 дугаар зүйлийн 3 дахь
лтын "томилох, чөлөөлөх" гэснийг "батламжлах"; 29
ээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн "томилсон" гэснийг
гламжилсан"; 34 дүгээр зүйлийн нэрийг "Төрөөс
эвсролын байгууллагыг санхүүжүүлэх"; 35 дугаар
лийн нэр, мөн зүйлийн "өмчийн бусад хэлбэрийн"
ийг "Төрийн бус өмчийн"; 37 дугаар зүйлийн 1 дэх
гийн 6 дахь заалтын "эрдмийн" гэснийг "боловс-
ын" гэж тус тус өөрчилсугэй.

дугаар зүйл. Боловсролын тухай хуулийн 17 дугаар
лийн 1 дэх хэсэг; 24 дүгээр зүйлийн 10 дахь
лтын "дээд"; 34 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсгийн 3
ь заалтын "сургалтын төлбөр" гэснийг тус тус
сугай.

дугаар зүйл. Боловсролын тухай хуулийн 18 дугаар
лийн 1 дэх хэсгийн 8 дахь заалт, 27 дугаар зүйлийн
эх заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

дугаар зүйл. Энэ хуулийн 2 дугаар зүйлийн 12-т
ны дагуу төрийн бус өмчийн ерөнхий боловсролын
сургууль, техникийн болон мэргэжлийн боловсролын
гууллагад олгох нэг суралцагчийн нормативт зардлыг
хүүжүүлэхтэй холбогдсон заалтыг 1999 оны 1 дүгээр
ын 1-ний өдрөөс эхлэн, төрийн өмчийн ерөнхий
эвсролын сургууль, техникийн, мэргэжлийн дунд
сургуулийн дотуур байрны нийт зардлыг санхүүжүүлэхтэй

богдсон заалтыг 2000 оны 1 дүгээр сарын 1-н
өөс эхлэн тус тус дагаж мөрдөнө.

ОНГОЛ УЛСЫН ИХ
УРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр — Улаанбаатар хот

ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

дүгээр зүйл. Дээд боловсролын тухай хуульд д
доор агуулгатай дараахь хэсэг нэмсүгэй:
/15 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:
3.Их сургууль, коллежид сурган хүмүүжүүлэгч
и, ахлах багш, ассистент профессор, дэд профессо
фессор гэсэн шатлалтай байж болно."
/20 дугаар зүйлийн 3, 4, 5 дахь хэсэг:
3.Сургалтын байгууллагад хандивласан хөрөнги
лавд тусгаж, зориулалтын дагуу ашиглана.
Зайлшгүй шаардлагатай зарим мэргэжлээр гадаад
эжилтэн бэлтгэх сургалтын зардлыг жил бүри
ын төсвөөс санхүүжүүлж болох бөгөөд боловсрол
удал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага
гэжлийн хэрэгцээг үндэслэн төрөөс суралцагчд
үлэх санхүүгийн дэмжлэгийг хуваарилан зохицуулна
.Ашгийн төлөө бус дээд боловсролын байгууллага
жил тутамд санхүүгийн үйл ажиллагаандаа аудит
алт хийлгэж дүнг нийтэд ил тод байлгана."
3/21 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэг:
5.Орой, эчнээ хэлбэрээр суралцагчдад Засги
раас тогтоосон журмын дагуу холбогдох байгууллa
гөмөлт, туслалцаа үзүүлнэ."
2 дугаар зүйл.Дээд боловсролын тухай хуулийн д
сан зүйл, хэсэг, заалтыг дараахь байдлаар өөрчл
руулсугай:
1/ 4 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг:
3.Дээд боловсролын зэрэг нь кредит цаг
жигдэх, дипломын, бакалаврын, магистрын, докт
D/-ын гэсэн шатлалтай байна."
2/ 6 дугаар зүйлийн 2, 4 дэх хэсэг:

"2.Их сургууль нь бакалаврын, магистрын, докторын эг олгох дээд боловсролын байгууллага мөн.
4.Коллеж нь дипломын, бакалаврын болон магистрын эг олгох дээд боловсролын байгууллага мөн. Боловсын зэрэг олгох эрхийг аккредитацийн байгууллагын дэрийг үндэслэн боловсролын асуудал эрхэлсэн ийн захиргааны төв байгууллага тогтооно."
1/8 дугаар зүйлийн 2, 3, 4 дэх хэсэг:
"2.Цэргийн дээд боловсрол эзэмшүүлэх байгууллагыг гуулах, өөрчлөх, үйл ажиллагааг нь зогсоох, татан лгах асуудлыг Засгийн газар шийдвэрлэнэ.
3.Төрийн өмчийн их сургууль, коллежийг байгуулах, члөх, татан буулгах асуудлыг боловсролын асуудал элсэн төрийн захиргааны төв байгууллага шийдвэрэ.
4.Төрийн бус өмчийн хэлбэрт үндэслэсэн их сургуль, коллежийг татан буулгах асуудлыг боловсролын удал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын шөөрлийг үндэслэн суралцагчдын эрх ашгийг хохихргүйгээр үүсгэн байгуулагч буюу түүний эрх олгосон эсэд шийдвэрлэнэ."
1/ 9 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг:
"2.Мэргэжилтний хэрэгцээ, захиалга, сургуулийн шлах боловсон хүчин, материаллаг бааз, хүчин лыг харгалзан элсэгчдийн тоог сургуулиуд өөрсдөө тоож, боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн иргааны төв байгууллага зохицуулна.
Сургуулийн хүчин чадлыг тодорхойлох үндэслэл нь ний дүрмийн сангийн хэмжээ байна."
1/10 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг:
"5.Их сургууль, коллежийн сургалтын зохион байгуут, үйлдвэрлэлийн дадлагын хөтөлбөр, дүрмийг гуулийн удирдах зөвлөл батална. Дээд боловсрол мшүүлэх дипломын сургалт 90 кредит цагаас доошгүй х бөгөөд өмнөх сургалтын кредит цагийг оролцуулан цон бакалаврын сургалт 120 кредит цагаас, истрын сургалт 150 кредит цагаас, докторын сургалт кредит цагаас тус тус доошгүй байна."
1/ 13 дугаар зүйлийн 1, 2, 3 дахь хэсэг:
"1.Их сургууль, коллежийн удирдах зөвлөл нь овсролын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд заасны уу үйл ажиллагаагаа хэрэгжүүлнэ.
2.Төрийн өмчийн их сургууль, коллежийг тэдгээрийн рдах зөвлөлөөс томилж, боловсролын асуудал

эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас бат жилсан захирал удирдана.

3.Төрийн бус өмчийн их сургууль, коллежийг гээрийн удирдах зөвлөлөөс томилж, үүсгэн байгуу чийн батламжилсан захирал удирдана. Үүсгэн байгуу захирлаар томилогдсон тохиолдолд захирлыг батлам асуудал үүнд хамаарахгүй."

7/14 дүгээр зүйлийн 11 дэх заалт:

"11/ гадаадын болон дотоодын боловсрол, шин ухааны байгууллага болон бусад этгээдтэй өөрийн хэмжээний асуудлаар гэрээ, хэлэлцээр хийх, үйл а лагаагаа уялдуулан зохицуулах, хоршиж, хамтран а лах зорилгоор нийгэмлэг, холбоо, зөвлөл байгуу гишүүнээр элсэх."

8/ 17 дугаар зүйл:

"17 дугаар зүйл.Суралцагч

Их сургууль, коллежийн дипломын болон бакала шатлалд суралцагчийг оюутан, магистрын шатлалд су цагчийг магистрант, докторын шатлалд суралцаг докторант гэж тус тус нэрлэнэ."

9/ 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2 дахь заалт

"2/ зарим хичээлийг бусад сургуульд биелүү кредит цагийн хэмжээгээр тооцуулах, бие даан су дугнүүлэх."

3 дугаар зүйл. Дээд боловсролын тухай хуулий дугаар зүйлийн "эзэмшүүлэхэд чиглэнэ" гэс "эзэмшихэд, үйлчлэхэд оршино"; 4 дүгээр зүйлий дахь хэсгийн 1, 2 дахь заалтын "суралцагчдад" гэс "суралцагчид; мөн хэсгийн 1 дэх заалтын "эзэмшүү гэснийг "эзэмших"; мөн хэсгийн 2 дахь заа "эзэмшүүлэхэд" гэснийг "эзэмшихэд"; "төлөвшүү гэснийг "төлөвших"; мөн хэсгийн 3 дахь заа "суралцагчдыг" гэснийг "суралцагчид", "мэргэшүү гэснийг "мэргэших";

6 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсгийн "ангиллыг" гэс "ангилал, зэрэглэлийг"; 13 дугаар зүйлийн 5 хэсгийн "их, дээд сургуульд эрдмийн зөвлөл, колл сургалт-арга зүйн зөвлөл" гэснийг "их сургу коллежид эрдмийн болон сургалт-арга зүйн зөвлөл"; дүгээр зүйлийн 9 дахь заалт; 16 дугаар зүйлийн 1 хэсгийн 3 дахь заалтын "эрдмийн" гэс "боловсролын"; 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 8 заалтын "аспирантын" гэснийг "магистрантын"; дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн "өмчийн б

бөрийн" гэснийг "Төрийн бус эмчийн" гэж тус тус чилсугэй.

дугээр зүйл. Дээд боловсролын тухай хуулийн 4 рэр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 3 дахь заалтын ний"; 6 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 7 дугаар лийн 4 дэх хэсэг, 9 дүгээр зүйлийн нэр, мөн йн 1, 3 дахь хэсэг, 10 дугаар зүйлийн нэр, мөн йн 1, 2, 4 дэх хэсэг, 11 дүгээр зүйлийн нэр, мөн , 15 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэг, 18 дугаар йн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалт, 19 дүгээр зүйлийн , 3, 4 дэх хэсэг, 20 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг "дээд"; 7 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн "Дээд гууль" гэснийг тус тус хассугай.

дугаар зүйл. Дээд боловсролын тухай хуулийн 6 ар зүйлийн 3 дахь хэсэг; 13 дугаар зүйлийн 7, 8, 0, 11 дэх хэсэг; 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн хь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

ОНГОЛ УЛСЫН
Х ХУРЛЫН ДАРГА — Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

998 оны 7 дугаар
арын 23-ны өдөр — Улаанбаатар хот

БАГА, ДУНД БОЛОВСРОЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

дүгээр зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуульд дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, өгүүлбэр угэй:

1/8 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь лбэр:

-7 настай хүүхдийг тодорхой нөхцөл, бололцоо сэн ерөнхий боловсролын сургуульд анги, бүлгээр улэн суралцуулж болно."

2/14 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь лбэр:

ренхий боловсролын сургуульд оюуны хомсдолтой эд бага, суурь, ахлах боловсрол тусгайлан олгох нэн хичээллүүлж болно."

3/17 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн 2 дахь лбэр:

"Нутаг дэвсгэрийн байгаль, цаг уур, үйлдвэр үйлчилгээний онцлогоос хамааран цэцэрлэг, ерө боловсролын сургуулийн хичээлийн эхлэх, үргэлж дуусах хугацааг өөрчлөх зөвшөөрөл авах хүсэл хичээлийн жил эхлэхээс 6 сарын өмнө боловсрол асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага мэдэгдсэн байвал зохино."

4/20 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"4.Ерөнхий боловсролын сургууль нь өөрийн логийг харуулсан хүндэтгэлийн булантай байж болно

5/21 дүгээр зүйлийн 5, 6, 7, 8 дахь хэсэг:

"5.Цэцэрлэг, сургуульд удирдах зөвлөл, багш зөвлөл, заах аргын нэгдэл ажиллана. Ерө боловсролын сургуульд тэнхим ажиллаж болно.

6.Цэцэрлэг, сургуульд эцэг, эх, асран хамгаа чийн болон суралцагчдын байгууллага ажиллаж болно

7.Багш нарын зөвлөлийн үлгэрчилсэн дүр боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага тогтооно.

8.Заах аргын нэгдэл, тэнхимийн ажиллах журмыг цэрлэг, сургуулийн удирдах зөвлөл баталж мөрдүүлн

2 дугаар зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуу дор дурдсан зүйл, хэсэг, заалт, өгүүлбэрийг дар байдлаар өөрчлөн найруулсугай:

1/ 3 дугаар зүйл:

"3 дугаар зүйл. Сургуулийн өмнөх болон бага, ду боловсролын зорилго

Сургуулийн өмнөх болон бага, дунд боловср зорилго нь иргэдэд ерөнхий, техникийн б мэргэжлийн анхан, дунд шатны боловсрол, мэрг эзэмших, хүмүүнлэгийн ёсонд суралцах замаар хувь төлөвших, авьяас чадвараа нээн илрүүлэх, амьд бэлтгэхэд нь үйлчлэхэд оршино."

2/9 дүгээр зүйл:

"9 дүгээр зүйл. Бага, дунд боловсролын сурах би

Бага, дунд боловсролын агуулгын стандартад ний олон хувилбартай сурах бичигтэй байна. Үндсэн с бичгийг зохиолгох, шинэчлэх, тэдгээрийг хэвлү ажлыг боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захирг төв байгууллага эрхлэнэ."

3/10 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"1.Суралцагчийн мэдлэг чадвар, дадлыг ду үнэлгээний үлгэрчилсэн журмыг боловсролын асу эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтоо

4/13 дугаар зүйлийн 8, 9 дэх хэсэг:

"8.Ерөнхий боловсролын сургууль нь сургууль сардсан хүүхэд болон насанд хүрэгчдэд орой, эчнээ, , албан бус арга хэлбэрээр бага, суурь, бүрэн дунд овсрол, мэргэжил эзэмшүүлэх сургалт явуулж болно.
.Орой, эчнээ, түр, албан бус арга хэлбэрээр галт явуулах зардлыг тухайн орон нутгийн төсвөөс гана."

5/14 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг:
3.Тусгай сургуулиудыг мэргэжлийн удирдлагаар гах үүрэг бүхий төв сургууль ажиллаж болно. Төв гууль нь боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн иргааны байгууллагын харьяанд ажиллана."

6/15 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсэг:
6.Гүнзгийрүүлсэн буюу төрөлжсөн сургалт явуулс- с үүсэх нэмэгдэл зардлыг эцэг, эх, асран хам- лагчаас авах төлбөрөөр нөхөж болно. Төлбөрийн жээг сургуулийн удирдах зөвлөл тодорхойлно."

7/19 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2 дахь үлбэр:
Суралцагчийн дүрэмт хувцасны загварыг боловсролын удал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага гоож, ерөнхий боловсролын сургууль уг загварыг эслэн дүрэмт хувцасны өнгө, материалыг сонгож эглэнэ."

8/20 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:
1.Хичээлээс гадуурхи сургалтын ажил нь суралцагч- танхимд эзэмшсэн мэдлэг, чадварыг батжуулан жуулах, тэдний авьяас, сонирхолыг гүнзгийрүүлэн жүүлэхэд чиглэнэ."

9/21 дүгээр зүйлийн 1, 2, 3 дахь хэсэг:
1.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн цэцэрлэгийн эгч, бага, дунд сургуулийн захирлыг удирдах өлийн шийдвэрийг үндэслэн аймаг, нийслэлийн Засаг га батламжилна.
.Төрийн бус өмчийн цэцэрлэгийн эрхлэгч, бага, д, бүрэн дунд, техникийн болон мэргэжлийн сур- ийн захирлыг удирдах зөвлөлийн шийдвэрийг үндэс- үүсгэн байгууллагч батламжилна. Эрхлэгч, захирлаар гэн байгууллагч томилогдсон тохиолдолд эрхлэгч, ирлыг батламжлах асуудал үүнд хамаарахгүй.
.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн техникийн болон гэжлийн сургуулийн захирлыг удирдах зөвлөлийн двэрийг үндэслэн боловсролын асуудал эрхэлсэн йн захиргааны төв байгууллага батламжилна."

3 дугаар зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуули 5 дугаар зүйлийн 4 дэх заалтын "олгох" гэсний өм "дадал"; 13 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг, 15 дуга зүйлийн 3 дахь хэсгийн эхний өгүүлбэрийн "сург хүмүүжүүлэх" гэсний дараа" зөвлөлийн саналыг үндэсл удирдах"; 18 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 да өгүүлбэрийн "гүнзгийрүүлсэн" гэсний өмнө "төрөлжүү сэн буюу"; 19 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 да өгүүлбэрийн "дүрмийг" гэсний өмнө "үлгэрчилсэн" г тус тус нэмсүгэй.

4 дүгээр зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуули 4 дүгээр зүйлийн эхний өгүүлбэрийн "төлөвшүүлэхэ гэснийг "төлөвшихэд"; 5, 6 дугаар зүйлийн эхн өгүүлбэрийн "эзэмшүүлж төлөвшүүлэхэд" гэснийг "эзэ шихэд"; 6 дугаар зүйлийн 3 дахь заалтын "эр, эми ёсны хүмүүжил" гэснийг "эр, эмийн ёс"; 7 дуга зүйлийн 1 дэх хэсгийн "дадал, хүмүүжил эзэмшүү төлөвшүүлэхэд" гэснийг "дадал эзэмшихэд", мөн хэсги 4 дэх заалтын "төлөвшүүлэх" гэснийг "төлөвших"; м зүйлийн 2 дахь хэсгийн "эзэмшүүлэхэд" гэсни "эзэмшихэд"; 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсги "эзэмшүүлэх, хүмүүжлийн зөв хэвшил төлөвшүүлэ гэснийг "эзэмшихэд нь туслах"; 13 дугаар зүйлийн дэх хэсгийн "эзэмшүүлэх сургалт-хүмүүжлийн" гэсни "эзэмшихэд нь үйлчлэх боловсролын сургалтын;" м зүйлийн 2 дахь хэсгийн "бүрэн дунд" гэснийг "ахлах мөн зүйлийн 6 дахь хэсгийн "зохион байгуулж явуулн гэснийг "удирдана"; 14 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсгийн дахь өгүүлбэрийн "Тусгай сургуулиудыг мэргэжил, ар зүйн удирдлагаар хангах үүрэг бүхий тусгай сургууль гэснийг "Төв сургуульд"; 15 дугаар зүйлийн 1 д хэсгийн "сургалт-хүмүүжлийн" гэснийг "боловсролын мөн зүйлийн 4 дэх хэсэг, дөрөвдүгээр бүлгийн нэр, дугаар зүйлийн нэр, мөн зүйлийн 2 дахь хэсэг, дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, 20 дугаар зүйл, дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4, 6 дахь заалт "сургалт-хүмүүжлийн" гэснийг "сургалтын"; 12 дуга зүйлийн 2 дахь хэсэг, 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсги "хүмүүжил-сургалтын" гэснийг "сургалтын"; 23 дуга зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь заалтын "хөтөлбө гэснийг "хөтөлбөрийн"; 25 дугаар зүйлийн 1 д хэсгийн 1 дэх заалтын "журмыг" гэснийг "журам, уди дах зөвлөлийн шийдвэрийг" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуули 4 дүгээр зүйлийн "хүмүүжлийн зөв хэвшил", мөн зүйли

дахь заалтын "хамтач үзлээр хүмүүжүүлэх"; 23 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь заалтын "чиглэлийг идорхойлх," гэснийг тус тус хассугай.

6 дугаар зүйл. Бага, дунд боловсролын тухай хуулийн дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 22 дугаар зүйлийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА **Р.ГОНЧИГДОРЖ**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр **Улаанбаатар хот**

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3.1.13-ын "... бүхий" гэсний дараа "олон улсын хэл хориот"; 1.15-ын "чиглэгдсэн" гэсний дараа "эмчийн" гэж тус тус нэмсүгэй.

2 дугаар зүйл. Эрүүл мэндийн тухай хуулийн3.1.2; .1.8 дахь заалтуудыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/3 дугаар зүйлийн 1 дүгээр хэсгийн 2 дугаар заалт:

"3.1.2."эрүүл мэндийг хамгаалах" гэж хүн амд үүлэх нийгмийн эрүүл мэндийн болон эмнэлгийн сламж, үйлчилгээг зохион байгуулах замаар хүн амын үүл мэндийг хангахад чиглэсэн анагаах ухаан, йгэм, эдийн засгийн цогц арга хэмжээг.

2/48 дугаар зүйлийн 1 дүгээр хэсгийн 8 дугаар заалт:

"48.1.8.эрүүл мэндийн байгууллагын шаардлага, өлөмжийн дагуу дархлаажуулалтад хамрагдах."

3 дугаар зүйл. Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3.1.5-ын ...мчлэх" гэснийг "илааршуулах, сэргээн засах" гэж өөрчилсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА **Р.ГОНЧИГДОРЖ**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | **Улаанбаатар хот**

АРИУН ЦЭВРИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Ариун цэврийн тухай хуулийн 7.1 ийн "хөрс нь" гэсний дараа "стандарт, эрүүл ахуйн хэ хэмжээнд тохирсон," гэж нэмсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА **Р.ГОНЧИГДОРЖ**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | Улаанбаатар хот

ХУУЛЬ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. "Эрүүлийг хамгаалах хууль батла тухай" 1977 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдрийн хуулий хүчингүй болсонд тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Эрүүл мэндийн тухa хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дага мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА **Р.ГОНЧИГДОРЖ**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | **Улаанбаатар хот**

КОНВЕНЦИ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. 1985 оны 10 дугаар сарын 11-ний өд байгуулсан "Олон Талын Хөрөнгө оруулалт

алгаажуулах Байгууллагын Конвенци"-ийг хүлээн шөөрч, түүнд нэгдэн орсныг соёрхон баталсугай.

ОНГОЛ УЛСЫН ИХ
УРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар
сарын 23-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ГЭРЭЭ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

дүгээр зүйл. 1998 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдөр апешт хотноо гарын үсэг зурсан "Монгол Улс, Бүгд рамдах Унгар Улсын хоорондын найрсаг харилцаа, тын ажиллагааны Гэрээ"-г Засгийн газрын өргөн үүлсний дагуу соёрхон баталсугай.

ОНГОЛ УЛСЫН ИХ
УРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

998 оны 7 дугаар
арын 23-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

дүгээр зүйл. 1998 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдөр Монгол ын Засгийн газар, Азийн Хөгжлийн Банкны хооронд байгуулсан анбаатар хотын дулааны үр ашгийн төсөл"-ийн Зээлийн элцээрийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлсний дагуу соёрхон лсугай.

ОНГОЛ УЛСЫН ИХ
УРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | Улаанбаатар хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. 1998 оны 2 дугаар сарын 12-ны өдөр Монгол Ул Засгийн газар, Япон Улсын Гадаадтай эдийн засгийн талаар хамт ажиллах сангийн хооронд байгуулсан "Багануур, Шивээ-Овоогі нүүрсний уурхайг хөгжүүлэх II төсөл"-ийн Зээлийн Хэлэлцээр Засгийн газрын өргөн мэдүүлсний дагуу соёрхон батласугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА | Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | **Улаанбаатар хот**

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. 1998 оны 6 дугаар сарын 4-ний ө Монгол Улсын Засгийн газар, ХБНГУ-ын Сэргээн босг тын зээлийн банкны хооронд байгуулсан "Чойбалсан д дулааны цахилгаан станцыг сэргээн засварлах төсө ийн Зээлийн болон Төслийн Хэлэлцээрийг Засгийн газ өргөн мэдүүлсний дагуу соёрхон батласугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА | Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | **Улаанбаата хот**

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. 1998 оны 2 дугаар сарын 17-ны ө Монгол Улсын Засгийн газар, Азийн Хөгжлийн Ба

оронд байгуулсан "Аймгийн төвүүдийн нийтийн аж үйл хөгжүүлэх төсөл"-ийн Зээлийн Хэлэлцээрийг сгийн газрын өргөн мэдүүлсний дагуу соёрхон талсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ
ХУРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдөр — Улаанбаатар хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Эл-Кувейт хотноо 1998 оны 5 дугаар сын 14-ний өдөр гарын үсэг зурсан "Орлого ба енгийн татварыг давхардуулж ногдуулахгүй байх, твар төлөхөөс зайлсхийх явдлаас урьдчилан сэргийлэх хай Монгол Улс болон Кувейт Улс хоорондын элцээр"-ийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлсний дагуу рхон батлсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ
ХУРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

1998 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдөр — Улаанбаатар хот

ХЭЛЭЛЦЭЭР СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Алмата хотноо 1998 оны 3 дугаар сын 12-ны өдөр гарын үсэг зурсан "Орлого ба енгийн татварыг давхардуулж ногдуулахгүй байх, вар төлөхөөс зайлсхийх явдлаас урьдчилан сэргийлэх ай Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах ахстан Улсын Засгийн газар хоорондын Хэлэлцээр"- Засгийн газрын өргөн мэдүүлсний дагуу соёрхон алсугай.

ОНГОЛ УЛСЫН ИХ
УРЛЫН ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

1998 оны 5 дугаар сарын 15-ны өдөр | Дугаар 56 | Улаанбаатар хот

Төрийн цэргийн бодлогын
үндсийг батлах тухай

Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Төрийн цэргийн бодлогын үндси хавсралтын ёсоор батлсугай.

2. Засгийн газраас баталсан хүчин төгөлдөр мөрд байгаа холбогдох тогтоол, шийдвэрийг Төрийн цэрги бодлогын үндэст нийцүүлэх арга хэмжээ авахыг Засги газар /Ц.Элбэгдорж/-т даалгасугай.

3.Зэвсэгт хүчнийг ашиглах номлолыг тусгайл боловсруулж Зэвсэгт хүчний Ерөнхий командлагча тухай бүр батлуулж байхаар тогтоосугай.

4.Монгол Улсын "Төрийн цэргийн бодлогын үндэс"-и "Төрийн нууцын тухай хууль"-д нийцүүлэн хэвлэ нийтлэхийг Улсын Их Хурлын Тамгын газарт даалгасуга

5.Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллах Улсын Их Хурлын Аюулгүй байдал, гадаад бодлог байнгын хороо /С.Зориг/-нд даалгасугай.

6.Монгол Улсын Төрийн цэргийн бодлогын үндси батлсантай холбогдуулан Монгол Улсын Их Хурлын 19 оны 56 дугаар тогтоолоор баталсан "Монгол Улс Цэргийн номлолын үндэс"-ийг хүчингүй болсо тооцсугай.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

Монгол Улсын Их Хурлын 1998 о
56 дугаар тогтоолын хавсра

МОНГОЛ УЛСЫН ТӨРИЙН ЦЭРГИЙН
БОДЛОГЫН ҮНДЭС

1.Нийтлэг үндэслэл

Монгол Улсын төрийн цэргийн бодлогын үндэс үндэсний аюулгүй байдлын бүрэлдэхүүн хэсэг бо

атлан хамгаалах бодлогыг тодорхойлсон тулгуур баримт ичиг мөн.

Төрийн цэргийн бодлогын үндэс нь аливаа зэвсэгт үрэмгийлэлд төрөөс хандах хандлагыг тодорхойлох, айн, зэвсэгт мөргөлдөөний аюулаас сэрэмжлэх, улс рноо гадны зэвсэгт түрэмгийллээс хамгаалах, цэргийн айгуулалт, зэвсэгт тэмцэл явуулах талаар төрөөс аримтлах албан ёсны үзэл баримтлал бөгөөд өөрийгөө амгаалах тухай Монгол Улсын Үндсэн хуулийн зарчимд улгуурлана.

Монгол Улсын цэргийн байгууламжийн улс төрийн үндэс ь зэвсэгт хүчинд тавих иргэний хяналт мөн.

Монгол Улсын өөрийгөө хамгаалах зарчим нь орон утгийн хамгаалалтад үндэслэсэн батлан хамгаалах эгдмэл тогтолцоонд тулгуурлана.

Төрийн цэргийн бодлогын үндэс нь батлан хамгаалах йл ажиллагааны талаархи Монгол Улсын хууль тогтоомж, лон улсын гэрээ, хэлэлцээрийн үндэс мөн.

Монгол Улсын төрийн цэргийн бодлогыг хэрэгжүүлэх вдлыг хууль тогтоомжоор зохицуулж, эдгээр хууль огтоомжид төрийн цэргийн бодлого хэрхэн тусч байгаад онгол Улсын үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл хяналт авина.

Монгол Улсын төрийн цэргийн бодлогын үндэст олон лсын болон бүс нутгийн цэрэг улс төр, эдийн засаг, инжлэх ухаан, технологи, цэргийн хэрэгт гарч байгаа эрчлэлттэй уялдуулан Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн анал болгосноор Улсын Их Хурал тодотгол хийж байна.

II. Зэвсэгт түрэмгийллийн аюулаас сэрэмжлэх төрийн бодлогын үндсэн чиглэл

Олон улсын харилцаанд харилцан ойлголцох, итгэлэх, түншлэх төлөв давамгайлах болж байгаа ч дайн, эвсэгт мөргөлдөөний аюул бүрэн арилаагүй, дэлхий ахинд, түүний дотор Ази, Номхон далайн бүс нутагт мтын аюулгүй байдлын тогтолцоо бүрдээгүй байна. үнээс үүдэн орон нутгийн дайн болон хилийн зэвсэгт эргөлдөөний аюул, заналхийлэл оршсоор байна.

Монгол Улс үндэсний аюулгүй байдлаа хангах гадаад атай нөхцөлийг бүрдүүлэх, аливаа дайн, зэвсэгт эргөлдөөний аюулыг сэрэмжлэн зайлуулах, энх тайванч одлогоо олон улсын эрх зүйн түгээмэл зарчмуудад йцүүлнэ. Үүнд:

-цэргийн хүч хэрэглэх буюу хүч хэрэглэхээр заналхийлэх нь маргаантай асуудлыг шийдвэрлэх арга зам гэж үзэхгүй бөгөөд аливаа хүчирхийлэл, түрэмгийллийн хүлээн зөвшөөрөхгүй;

-өөр улсын эсрэг ямар ч тохиолдолд цэргийн хүчээ түрүүлж хэрэглэхгүй, цэргийн аюул, заналхийлэл бусдад учруулахгүй, бусдын зэвсэгт түрэмгийлэлд өөрөө өртсөнөөс бусад тохиолдолд дайн, зэвсэгт мөргөлдөөнд оролцохгүй;

-Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын үйл ажиллагааны дэмжлэг, сайн санааны туслалцаа үзүүлэх, зуучлах, эвлэрүүлэх талаар хүлээсэн үүргээ Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын дүрмийн дагуу биелүүлэх;

-Монгол Улсын тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байдал, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдалд цэргийн аюул, заналхийлэл учирсан буюу учрах нь бодитой болсноос бусад тохиолдолд цэргийн аливаа эвсэл холбоонд нэгдэхгүй;

-Монгол Улсын хуульгүйгээр гадаадын цэргийн хүчийг өөрийн нутаг дэвсгэрт нэвтрүүлэхгүй, байрлуулахгүй, дамжин өнгөрүүлэхгүй байх бодлогыг чанд баримтална.

Монгол Улсын тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байдал нутаг дэвсгэрийн халдашгүй дархан байдалд цэргийн хүчээр заналхийлсэн, зэвсэгт түрэмгийлэл үйлдсэн ул орон, тэдний энэхүү зэвсэгт түрэмгийлэлд холбоотон н болж буй этгээдийг дайсан гэж үзнэ. Монгол Ул гадны зэвсэгт түрэмгийллийн эсрэг өөрийгөө хамгаала зэвсэгт тэмцэл явуулна.

Монгол Улс дараахь нөхцөл байдлыг өөрийн эсрэ чиглэсэн зэвсэгт түрэмгийлэл гэж үзнэ. Үүнд:

-аливаа улс орон манай улсын нутаг дэвсгэр цэргийн хүчээр цөмрөн орох, халдан довтлох;

-хилийн гаднаас манай улсын болон цэргийн объекто зэвсгийн хүчээр цохилт хийх;

-гадаад улсын зэвсэгт хүчин тус улсын нута дэвсгэрт байрлах, дамжин өнгөрөхдөө энэ тухай Монго Улсын хуулийг зөрчих;

-аливаа улс орон, Монгол Улсын хууль тогтоомжий дагуу түр буюу удаан хугацаагаар эзэмшүүлж буй газа нутгийг бусад улс орны эсрэг зэвсэгт түрэмгийллий зорилгоор ашиглах;

-аливаа улс орон тусгайлан бэлтгэсэн зэвсэглэсэ хүмүүсийг зохион байгуулалттайгаар Монгол Улса нэвтрүүлэх улмаар Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт ала

дах, хорлон сүйтгэх болон бусад хууль бус үйл иллагаа явуулах;

-аль нэг улс орны дотоодын зэвсэгт мөргөлдөөнд оролцогч талууд Монгол Улсын хилийг зөрчих, цөмрөн ох.

Монгол Улс өөрийгөө хамгаалах зорилтоо хэрэгжүүхдээ үндэсний аюулгүй байдлын болон гадаад бодлогын эл баримтлалыг үндэс болгон улс төр-дипломатын гыг урьдал болгоно.

Олон улсын хэмжээнд болон Ази-Номхон далайн бүс тагт албан ёсны түвшинд аюулгүй байдлын олон талт иа хэлэлцээ явуулах, аливаа дайн, зэвсэгт ргөлдөөнийг сэрэмжлэн зайлуулах, цэргийн хоёр талын лон олон талт итгэлцлийг бэхжүүлэхэд идэвхтэй олцох, олон түнштэй байх, үндэснийхээ язгуур ашиг нирхлыг цэдэлж аюулгүй байдлаа улс төрийн аргаар нгах гадаад бодлогыг тууштай явуулах нь Монгол сын төрийн эрхэм зорилт байна.

Монгол Улс нутаг дэвсгэрээ цөмийн зэвсэггүй бүс лгож, түүнийг олон этгээдийн баталгаагаар бэхжүүх, цөмийн зэвсгийн туршилтыг хориглох, үл дэлгэрүүх горимыг чанд сахиулах бодлого, үйл ажиллагаанд эвхтэй оролцоно.

Монгол Улс үй олноор хөнөөх зэвсгийг бүтээн үйлдэлэх, нөөцлөн хуримтлуулах, хэрэглэхийг хориглох лон тэдгээрийг устгах талаархи олон улсын хүчин эмайллтыг идэвхтэй дэмжиж, энэ талаар бусад улс эн, олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллана.

Дэлхийн улс орнуудтай, нэн ялангуяа хөрш гүрнүүдй бүх талын найрсаг харилцаа, хамтын ажиллагааг гжүүлж цэргийн итгэлцлийг бий болгох, үндэснийхээ гуур ашиг сонирхолд сөргөөр нөлөөлөх аливаа үйл иллагаанд оролцохоос зайлсхийх буюу татагдан эхоос сэрэмжлэх замаар гадны цэргийн заналхийлэл эх шалтаг, шалтгаан гаргуулахгүй байна.

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, олон улсын цэргийн йгууллага болон бусад улс орнуудтай цэргийн харилй тогтоон хөгжүүлнэ.

Батлан хамгаалах нэгдмэл тогтолцоог бүрдүүлэн жүүлж, цэргийн чадавхийг дээшлүүлнэ.

Бусад улс орны зүгээс зэвсэгт түрэмгийлэл үйлдэх тодорхой болсон тохиолдолд дараахь үйл ажиллагаа улна. Үүнд:

- зэвсэгт түрэмгийлэл үйлдэхээр зэхэж буй улс н, этгээдтэй яриа хэлэлцээ хийх, Нэгдсэн Үндэстний

Байгууллага болон олон улсын холбогдох бус
байгууллага, нөлөө бүхий улс орнуудад хандаж, дэмжл
хүсэх замаар зэвсэгт түрэмгийллийн аюулыг зайлуулах
өөрийгөө хамгаалахад чиглэсэн улс төр, дипломат
идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулах;

- Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, олон улс
цэргийн эвсэл, Монгол Улсыг дэмжигч нөлөө бүхий у
орнуудтай батлан хамгаалах асуудлаар гэрээ, хэлэлцэ
цаг алдалгүй байгуулах, цэргийн холбооны харилц
тогтоох, түүнчлэн тэдгээрийн цэргийн хүчнийг хуу
тогтоомжийн дагуу нутаг дэвсгэртээ байрлуулах, зэвс
техникийн туслалцаа авах;

-улс орныг дайны байдалд шилжүүлэх болон зэвсэ
түрэмгийллийг няцаахад чиглэсэн арга хэмжээг хуул
тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлэх.

Монгол Улсын Үндсэн хуулиар тогтоогдсон тө
нийгмийн байгууллын үндэс, үндэсний эв нэгдлийн эср
чиглэсэн дотоодын нийтийг хамарсан эмх замбараа
байдал гаргуулахгүй байх бодлого чанд баримтална.

Ш.Монгол Улсыг батлан хамгаалахад хүн ам, эдийн засаг, нутаг дэвсгэрээ бэлтгэх чиглэл

Монгол Улсын тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байда
нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдал, улсын хили
халдашгүй дархан байдлыг гадны зэвсэгт түрэмгийллэ
хамгаалахад улс орны бэлэн байдлыг хангах үүднэ
төрөөс дараахь чиглэлийг баримтална. Үүнд:

-нийт иргэд, залуучуудыг эх оронч үзлээр хүмүүжү
лэхэд төрийн бүх шатны байгууллага, олон нийтийн у
ажиллагааг нэгтгэн чиглүүлэх, цэрэг иргэний харилца
төлөвшүүлэх;

-хүн амын эрүүл мэнд, боловсрол, сэтгэл зүй, б
бялдрын хүмүүжлийг дээшлүүлэх, нийгмийн дэг журм
бэхжүүлэх;

-иргэдээс цэргийн алба хаах хүсэл сонирхо
эрмэлзлийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн нийгэм, эди
засгийн урамшилт бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх;

-төрийн захиргааны төв, нутгийн захирга
байгууллагын удирдах албан тушаалтныг сургууль
цугларалтад хамруулах замаар тэдний цэрэг-стратеги
бэлтгэлийг дээшлүүлэх;

-батлан хамгаалах удирдлагын нэгдсэн тогтолцо
бүрдүүлж бэхжүүлэх;

-ард иргэдийг хөнөөх хэрэгслийн хөнөөл, байгалийн олон нийтийг хамарсан гамшиг, үйлдвэрийн ослын сулаас хамгаалах, хор уршгийг арилгах нэгдмэл эгтолцоог бүрдүүлэх;

-эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн үндсэн чиглэлийг эдорхойлохдоо батлан хамгаалах ашиг сонирхлыг ргалзаж байх;

-тайван цагт ба дайны үед цэргийн болон хүн амын айлшгүй хэрэгцээнд шаардагдах гол нэр төрлийн атериал, хэрэгслийн нөөцтэй байх;

-төрийн захиргааны төв, нутгийн захиргааны айгууллага, үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, соёл, шинжлэх кааны байгууллагуудыг тайван цагаас дайны байдалд лшжүүлэх зохих бэлтгэлтэй байлгах;

-өмчийн хэлбэр харгалзахгүйгээр аж ахуйн нэгж, айгууллага нь цэргийн хэрэгцээнд шаардагдах техник, атериал хэрэгслийг шилжүүлэх, нийлүүлэх, үйлдвэрлэх элтгэлтэй байх;

-нутаг дэвсгэрээ өөрийгөө хамгаалах зорилгод ний-үүлэн төхөөрөмжлөх дэс дараатай арга хэмжээ авч айх.

1Ү.Зэвсэгт хүчнийг бэлтгэх чиглэл

Монгол Улс тайван цагт улс орныхоо батлан амгаалах хэрэгцээ шаардлага, эдийн засгийн боломжид айцсэн цомхон, чадварлаг, мэргэжлийн чиг баримжаатай эвсэгт хүчинтэй байна.

Зэвсэгт хүчин нь өөрийгөө хамгаалах бодлогод эхицсон цэргийн техник, хэрэгсэлтэй байна.

Зэвсэгт хүчний бие бүрэлдэхүүний нөхөн хангалтыг эргэжлийн армийн жишигт ойртуулан холимог аргаар айцэтгэнэ.

Зэвсэгт хүчний бүтэц, төрөл мэргэжлийн цэргийн эхистой харьцааг цэрэг-улс төрийн байдал, батлан амгаалах хэрэгцээ, шаардлагыг үндэслэн хуулиар тгооно.

Монгол Улсыг нутаг дэвсгэрт хууль бусаар цэргийн айгууллага байгуулахыг хориглоно.

Зэвсэгт хүчний чиг үүрэг, байгууламтын зарчим, тэц, удирдлага болон түүнд алба хаах журмыг хуулиар тгооно.

Зэвсэгт хүчин нь гадны зэвсэгт түрэмгийллийг атуулан няцаах, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага болон он улсын холбогдох бусад байгууллага, нөлөө бүхий с орнуудаас түрэмгийлэгчдэд дарамт, шахалт үзүүлэн

шийдвэртэй арга хэмжээ авах хүртэл улс орны удирдлагад улс-төр дипломатын идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулах боломж нөхцөлийг бүрдүүлэх үүрэг гүйцэтгэнэ.

Зэвсэгт хүчин тайван цагт дараахь үүрэг хүлээнэ. Үүнд:

-эх орныхоо тусгаар тогтнол, бүрэн эрхт байдал, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдлыг гадны зэвсэгт түрэмгийллээс хамгаалахад бэлэн байх;

-улсын хил хамгаалах, агаарын хилийн халдашгүй дархан байдалд хяналт тавих;

-улсын онц чухал объектыг хамгаалах;

-хөнөөх хэрэгслийн хөнөөл, байгалийн болон нийтийг хамарсан гамшиг, үйлдвэрийн ослын аюулаас хүн ам, эд баялгийг хамгаалахад туслах;

-дайчилгааны нөөцийг бүрдүүлж, хүн амыг цэргийн хэрэгт сургах;

-хүмүүнлэгийн үйл ажиллагаанд туслалцаа дэмжлэг үзүүлэх;

-Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын энхийг сахиулах хүчний хүрээнд үүрэг гүйцэтгэх, хуулиар тогтоосон бусад үүрэг гүйцэтгэх.

Зэвсэгт хүчин нь болзошгүй зэвсэгт түрэмгийллийг саатуулан няцаах үүргээ биелүүлэхэд шаардагдах бэлтгэлийг тайван цагт хангасан байна.

Монгол Улс гадны зэвсэгт түрэмгийлэлд өртвөл түүнийг саатуулан няцаах, өөрийгөө хамгаалах зэвсэгт тэмцлийг бүх хүч хэрэгсэл, боломжийг нэгтгэн дайчилж, ард иргэдийн дэмжлэг оролцоонд тулгуурлан явуулна. Тэгэхдээ Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын дүрмийн дагуу бусад улс орон, олон улсын байгууллагын туслалцаа дэмжлэгийг авч болно.

Болзошгүй зэвсэгт түрэмгийллийг няцаахад зэвсэгт хүчнийг дараахь чиглэлээр бэлтгэнэ. Үүнд:

-зэвсэгт хүчний бүтэц, зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгож, мэргэжлийн чиг баримжаатай анги салбарын тоог нэмэгдүүлж, чадавхыг дээшлүүлэх;

-улс орны зах зээлийн эдийн засгийн харилцаа, цэргийн гүйцэтгэх үүргийн онцлогт зохицсон нэгдмэл удирдлага, төлөвлөлт бүхий дайчилгааны тогтолцоог бий болгох;

-цэргийн боловсон хүчин бэлтгэх тогтолцоог боловсронгуй болгох, цэргийн удирдах болон мэргэжлийн боловсон хүчний мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх;

-батлан хамгаалах салбарт шинжлэх ухаан, технологийн ололтыг нэвтрүүлэх, мэдээллийн найдвартай

гтолцоог бүрдүүлэх, цэргийн шинжлэх ухаан, үндэсний ргийн урлагийг хөгжүүлэх;

- дэлхий дахины болон бүс нутгийн улс орнуудын рэг-улс төрийн бодлого, цэргийн хэрэгт гарч буй рчлөлт, хөгжилт, орон нутгийн дайн, мөргөлдөөн, хил агаалалтын сургамжийг судалж, дүгнэлт хийн, цэргийн э бүрэлдэхүүний нөхөн хангалтын журам, цэргийн алба ах хэлбэрийг боловсронгуй болгох.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр	Дугаар 73	Улаанбаатар хот

Ерөнхийлөгчийн хоригийн тухай

Монгол Улсын Их Хурлын хуралдааны дэгийн хуулийн дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол сын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3.1.2, 3.1.13, 3.1.15. 1.8 дахь заалтад Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөс ьсан хоригийг хүлээн зөвшөөрсүгэй.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр	Дугаар 74	Улаанбаатар хот

Ерөнхийлөгчийн хоригийн тухай

Монгол Улсын Их Хурлын хуралдааны дэгийн хуулийн 26 дугаар йлийн 3 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТООХ нь:

Ариун цэврийн тухай хуулийн 7.1 дэх хэсэгт Монгол Улсын өнхийлөгчөөс тавьсан хоригийг хүлээн зөвшөөрсүгэй.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр	Дугаар 75	Улаанбаатар хот

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүний бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөөрөх тухай

Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн 53 дуга тойрогт 1998 оны 7 дугаар сарын 5-ны өдөр явагдс нөхөн сонгуулийн нэгдсэн дүнгийн тухай Сонгуули ерөнхий хорооны илтгэлийг хэлэлцээд Монгол Улсын Хурлаас ТОГТООХ нь:

Монгол Улсын Их Хурлын гишүүнээр нөхөн сонгогдс Дэржээгийн Цэвээнжавын бүрэн эрхийг хүлээн зөвшөө сугэй.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр	Дугаар 76	Улаанбаатар хот

Үндсэн хуулийн цэцийн 1998 оны 04 тоот дүгнэлтийн тухай

Монгол Улсын Их Хурлын хуралдааны дэгийн хуули 27 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5 дахь заалт үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

"Нүүрсний уурхайнуудын лицензийг шинэчлэн олгс тухай Монгол Улсын Засгийн газрын 1997 оны 12 дугі сарын 3-ны өдрийн 235 дугаар тогтоол Монгол Улс Үндсэн хуулийн дөчин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсгі заалтыг зөрчсөн байна гэсэн Үндсэн хуулийн цэц 1998 оны 4 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 04 тс дүгнэлтийг хүлээн зөвшөөрсүгэй.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | Дугаар 77 | Улаанбаатар хот

Үндсэн хуулийн цэцийн 1998 оны 05 тоот дүгнэлтийн тухай

Монгол Улсын Их Хурлын хуралдааны дэгийн хуулийн дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Хурлаас ТОГТООХ нь:

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрийн хилийн цэсийг шинэчлэн тоох тухай Улсын Их Хурлын 1996 оны 4 дүгээр сарын -ны өдрийн 24 дүгээр тогтоол нь Монгол Улсын Үндсэн улийн тавин долдугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн "Засаг хиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийг өөрчлөх асуудлыг ийн засгийн бүтэц,хүн амын байршлыг харгалзан хайн нутгийн Хурал, иргэдийн саналыг үндэслэн Улсын Хурал шийдвэрлэнэ", мөн хуулийн тавин наймдугаар үлийн 1 дэх хэсгийн "Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг н хуулиар тусгайлан олгосон чиг үүрэг, өөрийн рдлага бүхий засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр, эдийн засаг, нийгмийн цогцолбор мөн", мөн зүйлийн 2 дахь эгийн "Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн хилийн цэсийг эгийн газрын өргөн мэдүүлснээр Улсын Их Хурал талина" гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчөөгүй байна сэн Үндсэн хуулийн цэцийн 1998 оны 05 тоот гнэлтийг хүлээн зөвшөөрсүгэй.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | Дугаар 78 | Улаанбаатар хот

Үндсэн хуулийн цэцийн 1998 оны 06 тоот дүгнэлтийн тухай

Монгол Улсын Их Хурлын хуралдааны дэгийн хуулийн дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Хурлаас ТОГТООХ нь:

Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгч дийн хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 35 дугаа зүйлийн 1, 3 дахь хэсгийн "... иргэдийн Төлөөлөгчдий Хурлын төлөөлөгч нас барсан, хүсэлтээрээ чөлөөлөгд сөн, эгүүлэн татсан бол Хурлын төлөөлөгчдий бүрэлдэхүүн гуравны хоёрт хүрэхгүй тохиолдолд нөхө сонгууль явуулна" гэсэн заалт Үндсэн хуулийн 3 дугаа зүйлийн 1, 16 дугаар зүйлийн 9, 14 дүгээр зүйлийн дэх хэсгийн заалтуудыг зөрчөөгүй байна гэсэн Үндсэ хуулийн цэцийн 1998 оны 06 тоот дүгнэлтийг хүлээ зөвшөөрсүгэй.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | Дугаар 79 | Улаанбаатар хот

Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүнээр томилох тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн жаран тавдугаа зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлы хуралдааны дэгийн хуулийн 23 дугаар зүйлийн 3 дах хэсэг болон нууц санал хураалтын дүнг үндэслэн Монго Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөс санал болгосс Наваанпэрэнлэйн Жанцан, Улсын Их Хурлаас сана болгосон Дамбадаржаагийн Чилхаажав нарыг Монгол Улс Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүнээр томилсугай.

2.Н.Жанцанг Үндсэн хуулийн цэцийн орон тооь гишүүнээр томилон ажиллуулсугай.

3.Үндсэн хуулийн цэцийн гишүүн Г.Совд, П.Баасан Ж.Бямбаа нарыг дараагийн гишүүдийг томилох хүртэл хугацаанд бүрэн эрхээ үргэлжлүүлж байхаа тогтоосугай.

ДАРГА Р.ГОНЧИ РЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | Дугаар 80 | Улаанбаатар хот

Хууль хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай

"Боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хай", "Бага, дунд боловсролын тухай хуульд нэмэлт, рчлөлт оруулах тухай", "Дээд боловсролын тухай ульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай" хуулиуд тлагдсантай холбогдуулан Монгол Улсын Их Хурлаас ГТООХ нь:

1.Дараахь арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Засгийн зар /Ц.Элбэгдорж/-т даалгасугай:

1/"Боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт уулах тухай", "Бага, дунд боловсролын тухай хуульд мэлт, өөрчлөлт оруулах тухай", "Дээд боловсролын хай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай" улиудийн дагуу холбогдох дүрэм, журмыг батлан ргах, хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа тогтоол, йдвэр, дүрэм, журмыг эдгээр хуулиудтай нийцүүлэх, рийн бус өмчийн ангийн төлөө бүх шатны сургууль, цэрлэгийг шинэчлэн бүртгэх ажлыг 1998 оны 12 дугаар рд багтаан зохион байгуулах;

2/"Дээд боловсролын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт уулах тухай" хуулийн дагуу их сургууль, коллежийг 98-1999 оны хичээлийн жилд багтаан аккредитацид мруулж, боловсролын зэрэг олгох сургалтын түвшин гтоох;

3/дээд боловсролын диплом, бакалавр, докторын рэг олгох сургалтын агуулгыг нарийвчлан тогтоон, рэг олгох тухай үлгэрчилсэн журмыг 1998 онд багтаан ргаж мөрдүүлэх, 1999-2000 оны хичээлийн жилээс эх-н магистр, докторын зэрэг олгох сургалтанд шилжих;

4/бүх шатны сургууль, цэцэрлэгийн удирдах зөвлөл йгуулах ажлыг 1999 онд багтаан зохион байгуулах.

2.Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг сын Их Хурлын Нийгмийн бодлогын байнгын хороо .Хулан/-ид даалгасугай.

ДАРГА | | Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр	Дугаар 81	Улаанбаатар хот

Хууль баталсантай холбогдуулан авах
зарим арга хэмжээний тухай

Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Дайчилгааны тухай хууль батлагдсантай холбогду
лан дараахь арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Засги
газар /Ц.Элбэгдорж/-т даалгасугай:

1/Засгийн газраас дайчилгаатай холбогдуулан өм
баталсан тогтоол, шийдвэрийг 1998 онд багтаан Дайчи
гааны тухай хууль тогтоомжтой нийцүүлэх;

2/Дайчилгааны тухай хуулиар Засгийн газраас ба
лахаар заасан дүрэм, журмыг 1998 онд багтаан гаргах

3/дайчилгааны сургалт, бэлтгэлийн арга хэмжэ
шаардагдах санхүүгийн эх үүсвэрийг 1998 оны батл
хамгаалах арга хэмжээний төсөвт багтаан зохицуула
хийх.

2.Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажилла
Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хор
/Д.Энхбаатар/-нд даалгасугай.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 24-ний өдөр	Дугаар 82	Улаанбаатар хот

Санал хураах комисс
байгуулах тухай

Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

Засгийн газрыг огцруулах эсэх асуудлаар са
хураалтыг зохион байгуулж, дүнг гаргах үүрэг бү
комиссыг Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Бямбадорж, Т.Ган
Ё.Гэрэлчулуун, С.Ламбаа нарын бүрэлдэхүүнтэй байгуу
сугай.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

998 оны 7 дугаар арын 24-ний өдөр | Дугаар 83 | Улаанбаатар хот

Засгийн газрыг огцруулах тухай

лсын Их Хурлын нэр бүхий 26 гишүүнээс лбэгдоржийн тэргүүлсэн Засгийн газрыг огцруулах ай тавьсан саналыг хэлэлцээд нууцаар санал эхад, чуулганы хуралдаанд оролцсон Улсын Их лын гишүүдийн 42 нь буюу 56 хувь нь Засгийн газрыг руулах саналыг дэмжсэн тул Монгол Улсын Үндсэн ийн хорин тавдугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, дочин вдугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, Монгол Улсын Их лын хуралдааны дэгийн хуулийн 17 дугаар зүйлд ныг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

.Засгийн газрыг бүрэн бүрэлдэхүүнээр нь ууулсугай.

.Шинэ Ерөнхий сайдыг томилогдох хүртэл үүрэгт ра гүйцэтгэж байхыг Ерөнхий сайд /Ц.Элбэгдорж/-д, эр Засгийн газрын гишүүн-сайд томилогдтол үүрэгт ра гүйцэтгэж байхыг Засгийн газрын гишүүдэд агасугай.

.Энэ тогтоолыг 1998 оны 7 дугаар сарын 24-ний эс эхлэн дагаж мөрдөнө.

АРГА | Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

998 оны 7 дугаар арын 24-ний өдөр | Дугаар 84 | Улаанбаатар хот

Тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах тухай

онгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

"Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ский бүдүүвчийн тухай" Улсын Их Хурлын 1996 оны 8 ар сарын 30-ны өдрийн 40 дүгээр тогтоолоор лсан хавсралтад Сангийн сайдын эрхлэх асуудлын

хурээний Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентла Гадаадын хөрөнгө оруулалтын газрыг Гадаад харилцаа сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд шилжүүлж "Гадаад хөрөнгө оруулалт, гадаад худалдааны агентлаг" болго өөрчилсүгэй.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдөр **Дугаар 85** Улаанбаатар хот

Засгийн газрын бонд гаргахыг зөвшөөрөх тухай

Үнэт цаасны тухай Монгол Улсын хуулийн 7 дуга зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол Улсын Хурлаас ТОГТООХ нь:

Эдийн засагт байгаа сул чөлөөтэй мөнгөн хөрөнги эргэлтэнд оруулах замаар мөнгөний нийлүүлэлти зохицуулах, инфляцийг тогтвортой байлгахад дэмжл үзүүлэх, төсвийн нэмэлт эх үүсвэр бүрдүүлэх, зарла санхүүжилтийг уян хатан, шуурхай удирдлагаар ханг зорилгоор 20 /хорь/ хүртэл тэрбум төгрөгийн бо гаргахыг Засгийн газар /Ц.Элбэгдорж/-т зөвшөөрсүгэ

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 30-ны өдөр **Дугаар 86** Улаанбаатар хот

Байнгын хороодын гишүүнээр батлах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 24 дуга зүйлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 д

сгийн 5 дахь заалт, өөрсдийнх нь гаргасан хүсэлтийг дэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:
Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Өөлдийг Төрийн байгуу-лтын байнгын хороо болон Эдийн засгийн байнгын роо, Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Цэвээнжавыг Төрийн йгуулалтын байнгын хороо болон Нийгмийн бодлогын йнгын хорооны гишүүнээр тус тус батлсугай.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

1998 оны 8 дугаар сарын 6-ны өдөр | Дугаар 89 | Улаанбаатар хот

Байнгын хорооны бүрэлдэхүүнээс чөлөөлж, гишүүнээр батлах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 24 дүгээр йлийн 1 дэх хэсэг, Монгол Улсын Их Хурлын гишүүний х зүйн байдлын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх сгийн 5 дахь заалт, өөрсдийнх нь гаргасан хүсэлтийг дэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:
Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Ганхуягийг Төсвийн йнгын хорооны гишүүнээр, Улсын Их Хурлын гишүүн Дамбаа, Д.Цогт-Очир нарыг Эдийн засгийн байнгын рооны бүрэлдэхүүнээс чөлөөлж, Төрийн байгууллалтын йнгын хорооны гишүүнээр, Улсын Их Хурлын гишүүн Наранцэцэгийг Байгаль орчин, хөдөөгийн хөгжлийн йнгын хорооны бүрэлдэхүүнээс чөлөөлж, Төрийн йгуулалтын байнгын хорооны гишүүнээр тус тус талсугай.

ДАРГА Р.ГОНЧИГДОРЖ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр	Дугаар 94	Улаанбаатар хот

П.Тэргүүнд Монгол Улсын хөдөлмөрийн баатар цол хүртээх тухай

Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд олон жил үр бүтээлтэй ажилла гучаад жил улсын бэлтгэлийн мал тууварлан, жинг нэмэгдүүлэн ол тонн мах даалгавраас давуулан тушааж, хүн амын хүнс хангамжийг нэмэгдүүлэхэд оруулж байгаа жинтэй хувь нэмрийг үнэлж Говь-Алтай аймгийн Шарга сумын туувар малчин Палам Тэргүүнд Монгол Улсын хөдөлмөрийн баатар цол хүртэ Сүхбаатарын одон, "Алтан соёмбо" тэмдгээр шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр	Дугаар 95	Улаанбаатa хот

Ц.Цэвээн-Очирт Монгол Улсын гавьяат барилгачин цол хүртээх тухай

Авто замын байгууллагад олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж, х олноо чадварлаг удирдан зохион байгуулан, өндөр уулын бүс томоохон голуудад олон төмөр бетон болон модон гүүр, сайжруул хайрган замыг чанартай барьж, зам гүүр, замын сүлжээг хөгжү үйлсэд оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж Архангай аймг "Авто-зам Архангай" ХК-ийн гүйцэтгэх захирал Цэрэндорж Цэвээн-Очирт Монгол Улсын гавьяат барилгачин цол хүргээсүгэй

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр	Дугаар 96	Улаанбаатар хот

П.Балдандоржид Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн цол хүртээх тухай

Дүрслэх урлагийн салбарт олон жил үр бүтээлтэй хөдөлмөрлөж, л чимэглэлийн болон хөрөг зургуудыг мэргэжлийн өндөр ур вар гаргаж туурвих, ардын урлагийн өвийг залуу үед уламжлуулах ісэд оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж Монгол Улсын их гуулийн ардын урлаг судлалын тэнхмийн багш Пунцагнамжилын цандоржид Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн цол тээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр	Дугаар 97	Улаанбаатар хот

Д.Мөнхөд Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн цол хүртээх тухай

Дүрслэх урлагийн салбарт олон жил үр бүтээлтэй хөдөлмөрлөж, галийн болон хөрөг, сэдэвт уран зургуудыг мэргэжлийн өндөр ур вар гарган туурвиж, монголын дүрслэх урлагийг хөгжүүлэхэд улж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж бие даасан уран бүтээлч ібэрэлийн Мөнхөд Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн цол гээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр | Дугаар 98 | Улаанбаатар хот

А.Лхамсүрэнд Монгол Улсын гавьяат багш цол хүртээх тухай

Ерөнхий боловсролын сургуульд олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж богино хугацаанд үр дүнд хүрэх дэвшилтэт, эрчимт арга барилы сургалтад санаачлан нэвтрүүлж, хэд хэдэн сурах бичиг зохиолцов өсвөр үеийг сурган хүмүүжүүлэх үйлсэд оруулж байгаа хувь нэмрий нь үнэлж Нийслэлийн 93 дугаар сургуулийн бага ангийн баг Анандын Лхамсүрэнд Монгол Улсын гавьяат багш цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр | Дугаар 99 | Улаанбаатар хот

Ж.Наранд Монгол Улсын гавьяат нисгэгч цол хүртээх тухай

Монголын иргэний агаарын тээврийн байгууллагад олон жил бүтээлтэй хөдөлмөрлөн манай оронд ашиглагдаж байгаа иргэн тээврийн нисэх онгоцуудыг чадамгай эзэмшиж, нислэгийн аюулгү байдлыг найдвартай хангаж ажиллаж байгааг нь үнэлж "МИАТ" компанийн АН-24 онгоцны нисгэх багийн дарга Жамбалдоржийн Наранд Монгол Улсын гавьяат нисгэгч цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр | Дугаар 100 | Улаанбаатар хот

Ж.Намнанбаярт Монгол Улсын гавьяат жүжигчин цол хүртээх тухай

Урлагийн байгууллагад олон жил үр бүтээлтэй хөдөлмөрлөж, хийн болон үндэсний сонгодог бүжгийн жүжгийн дүрүүдийг гэжлийн өндөр түвшинд чадварлаг бүтээж, эх орондоо сонгодог гийн жүжгийн урлагийг хөгжүүлэхэд оруулж байгаа хувь нэмрийг үнэлж Сонгодог урлагийн академик театрын бүжгийн ээлэгийн захирал Жамъянжавын Намнанбаярт Монгол Улсын ьяат жүжигчин цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр | Дугаар 101 | Улаанбаатар хот

Д.Жаргалсайханд Монгол Улсын гавьяат жүжигчин цол хүртээх тухай

Үзэгчдийн сэтгэлд хоногшсон олон арван дуу зохион дуулж, дан рн жүжгийн хөгжмийн зохиол бичин, рок, поп урлагийн залуу йг сургаж бэлтгэх, эстрадын урлагийг хөгжүүлэхэд оруулж байгаа нэмрийг нь үнэлж "Чингис хаан" хамтлагийн ахлагч, дуучин ээвэгийн Жаргалсайханд Монгол Улсын гавьяат жүжигчин цол ээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр | Дугаар 102 | Улаанбаатар хот

Г.Энхболдод Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн цол хүртээх тухай

Урлагийн байгууллагад олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж, ол арван жүжиг, концерт найруулан тавьж, урлагийн залуу үеийхни сургах, ардын урлагийг хөгжүүлэх, гадаад орнуудад сурталчла оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж Хэнтий аймгийн ардын д бүжгийн "Хан Хэнтий" чуулгын уран сайхны удирдагч Гаалангі Энхболдод Монгол Улсын урлагийн гавьяат зүтгэлтэн хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ — **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр | Дугаар 103 | Улаанбаата хот

Т.Түвшинд Монгол Улсын гавьяа багш цол хүртээх тухай

Хүүхдийн байгууллагад санаачилга, үр бүтээлтэй ажиллаж, олноо чадварлаг зохион байгуулан, байгууллагаа аж ахуй санхүүг хувьд бэхжүүлж, хүүхдүүдийн амралт чөлөөт цагийг үр аши өнгөрүүлэх, авьяас билгээ хөгжүүлэх, монголын хүүхдүүдийг га орны үе тэнгийнхэнтэйгээ танилцаж нөхөрлөх нөхцөл боломжоо хангахад оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж Олон у хүүхдийн "Найрамдал" төвийн ерөнхий захирал Түлшигийн Түвш Монгол Улсын гавьяат багш цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ — **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 7-ны өдөр | Дугаар 104 | Улаанбаатар хот

Зарим хүнийг одон, медалиар шагнах тухай

Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, соёл боловсрол, эрүүл мэндийн салбар, уль хяналт, төр, захиргаа, олон нийтийн байгууллагад олон жил үр гээлтэй ажиллаж байгаа дор дурдсан хүмүүсийг одон, медалиар агнасугай.

ХӨДӨЛМӨРИЙН ГАВЬЯАНЫ УЛААН ТУГИЙН ОДОНГООР

Ланзадын Балдорж	-Архангай аймгийн Хөгжимт жүжгийн театрын гоцлол дуучин
Гүрэнжавын Доржламба	-Төв аймгийн Ус суваг, орон сууцны "Чандмань" ХК-ийн захирал
онгийн Доржханд	-Сэтгэцийн эмгэгийн клиникийн эмнэлгийн ерөнхий эмч
лхагийн Нармандах	-Улаанбаатар хотын Боловсролын газрын мэргэжилтэн
Камбын Эрхэмбаяр	-Нийслэлийн Баянгол дүүргийн Эрүүл мэндийн нэгдлийн захирал
алдангийн Янжмаа	-Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын газрын референт

ЦЭРГИЙН ГАВЬЯАНЫ УЛААН ТУГИЙН ОДОНГООР

ржаагийн Уртнасан	-Увс аймгийн Цагдаагийн хэлтсийн эдийн засгийн ахлах төлөөлөгч, хошууч

"АЛТАН ГАДАС" ОДОНГООР

аасандоржийн Алтан	-"АПУ" ХК-ийн архи, ундааны үйлдвэрийн дарга
анжийн Банзрагч	-Төрийн хянан шалгах хорооны Ерөнхий нарийн бичгийн дарга

3.Төмөр-Очирын Батжаргал	-Худалдааны техникийн "Тулга" ХК-ийн цехийн дарга
4.Цэнджавын Батсүх	-Улаанбаатар хотын Түргэн тусламжийн төвийн ээлжийн ахлагч, их эмч
5.Очирбатын Гунаажав	-Хөвсгөл аймгийн Тариалан сумын Засаг дарга
6.Нансалжавын Гэрэлсүрэн	-Монголын эмэгтэйчүүдийн холбооны Ерөнхийлөгч
7.Сосорын Даваажав	-Дундговь аймгийн Нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн хүүхдийн зөвлөх их эмч
8.Нямын Мөнхнар	-Сүхбаатар аймгийн Хянан шалгах хорооны дарга
9.Мөнх-Очирын Нацаг-Ю[illegible]	-Архангай аймгийн Ихтамир сумын багийн бага сургуулийн эрхлэгч
10. Намсрайжавын Нам	-Дархан-Уул аймгийн "Монгол алт" ХК-ийн алтны уурхайн ахлах геологич
11.Шаравын Сүхбаатар	-Худалдааны техникийн "Тулга" ХК-ийн механикч
12.Бадамын Хишигтогтох	-"АПУ" ХК-ийн архи, ундааны үйлдвэрийн технологич
13.Чойвоогийн Үржмаа	-МАХН-ын дэргэдэх "Эмэгтэйчүүд хөгжил" хөдөлгөөний нарийн бичгийн дарга
14.Чүлтэмийн Цэрэнбүтэд	-Баянхонгор аймгийн Эмэгтэйчүүдийн зөвлөлийн дарга
15.Жамцын Чойжанцан	-Улсын Ерөнхий прокурорын орлогч
16.Рэнчингийн Дуламсүрэн	-Өвөрхангай аймгийн Нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн ерөнхий эмч
17.Шаравын Загд-Очир	-Орхон аймгийн Жаргалант сумын "Талын нуур" ХК-ийн тракторч-комбайнч
18.Сэрээтэрийн Намсрайжав	-Архангай аймгийн Өндөр-Улаан сумын дунд сургуулийн багш

ЦЭРГИЙН ГАВЬЯАНЫ ОДОНГООР:

1.Мандирын Амгалан	-Хөвсгөл аймгийн Цагдаагийн хэлтсийн эдийн засгийн хэлтсийн ахлах төлөөлөгч, хошууч

Балчиндоржийн Түмэнбаяр	-Цагдаагийн ерөнхий газрын эдийн засгийн хэлтсийн ахлах төлөөлөгч, хошууч

ХӨДӨЛМӨРИЙН ХҮНДЭТ МЕДАЛИАР

Галдангийн Болдбаатар	-Дорнод аймгийн Байгалийн гамшигтай тэмцэх салбарын шүхэрчин гал сөнөөгч
Аюушийн Гонгор	-Баян-Өлгий аймгийн Өлгий сумын дунд сургуулийн багш
Шаравын Мөнхбат	-Сэлэнгэ аймгийн Зам засвар, арчлалтын компанийн захирал
Донлогийн Чулуунбүргэд	-Олон улсын хүүхдийн "Найрамдал" төвийн шахилгааны инженер
Сүнрэвийн Энхбаатар	-Хэнтий аймгийн Бэрхийн уулын үйлдвэрийн нэвтрэгч, тэсэлгээчин

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 8-ны өдөр — Дугаар 105 — Улаанбаатар хот

Д.Базарсадад хошууч генерал цол хүртээх тухай

Хилийн цэргийн удирдах газрын дарга, Хилийн цэргийн мандлагч Дашбалбарын Базарсадад хошууч генерал цол ртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 14-ний өдөр | Дугаар 107 | Улаанбаат хот

Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн гишүүний тухай

"Шүүхийн тухай хууль"-ийн 33 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсг үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ НЬ:

Цэрэнхүүгийн Шаравдоржийг Монгол Улсын Шүүхийн ерөн зөвлөлийн гишүүнээр томилж, Чимиддоржийн Амарболдыг Шүүх ерөнхий зөвлөлийн гишүүний үүргээс чөлөөлсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр | Дугаар 108 | Улаанбаата хот

Ц.Бумцэндэд Монгол Улсын хөдөлмөрийн баатар цол хүртээх тухай

Төмөр замын тээвэрт илчит тэрэгний машинчаар олон жил бүтээлтэй ажиллаж, галт тэргээр зорчигч тээвэрлэх хариуцлаг үүргийг мэргэжлийн өндөр ур чадвар гарган гүйцэтгэж, үйлд лэлийн төлөвлөгөөт даалгаврыг тогтмол давуулан биелүүлж, тө замын тээврийн тасралтгүй үйл ажиллагааг хангахад оруулж ба жинтэй хувь нэмрийг нь үнэлж Улаанбаатар төмөр замын зүтгүү депогийн машинч Цагааны Бумцэндэд Монгол Улсын хөдөлмө баатар цол хүртээж, Сүхбаатарын одон, "Алтан соёмбо" тэмд шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр | Дугаар 109 | Улаанбаатар хот

Р.Рашт Монгол Улсын гавьяат тээвэрчин цол хүртээх тухай

Төмөр замын тээвэрт санаачилга, үр бүтээлтэй ажиллаж, цаэрлэл, хамт олныг чадварлаг удирдан төмөр замын тээврийг жүүлэн материаллаг баазыг бэхжүүлэх, тогтвортой үйл ажиллагааг гах, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, боловсон хүчин бэлтгэх, төмөр чдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд оруулж байгаа хувь арийг нь үнэлж Улаанбаатар төмөр замын Хэрэг эрхлэх газрын га Раднаабазарын Рашт Монгол Улсын гавьяат тээвэрчин цол тээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр | Дугаар 110 | Улаанбаатар хот

Д.Энхтуяад Монгол Улсын үйлчилгээний гавьяат ажилтан цол хүртээх тухай

Төмөр замын тээвэрт олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж, хариуцсан оны тоног төхөөрөмж, эд хогшлыг байнга бүрэн бүтэн, цэвэр мжтэй байлгаж, зорчигчдын ая тухтай зорчих нөхцөлийг дүүлэн, үйлчилгээний соёлч байдлыг нэвтрүүлэхэд оруулж байгаа ь нэмрийг нь үнэлж Улаанбаатар төмөр замын суудлын вагон огийн вагоны үйлчлэгч Даваажавын Энхтуяад Монгол Улсын чилгээний гавьяат ажилтан цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр	Дугаар 111	Улаанбаатар хот

Улаанбаатар төмөр замын зарим ажилтан, ажилчдыг одон, медалиар шагнах тухай

Улаанбаатар төмөр замд олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж байгаа дор дурдсан ажилтан, ажилчдыг Монгол Улсад төмөр замын тээвэр байгуулагдсаны 60 жилийн ойг тохиолдуулан одон, медалиар шагнасугай.

ХӨДӨЛМӨРИЙН ГАВЬЯАНЫ УЛААН ТУГИЙН ОДОНГООР:

1.Наваанжамцын Батмөнх	-УБТЗ-ын Хэрэг эрхлэх газрын орлогч дарга
2.Жигжидийн Нямаа	-УБТЗ-ын Хэрэг эрхлэх газрын ерөнхий инженер
3.Ядамсүрэнгийн Шархүү	-УБ зүтгүүрийн депогийн засварчин

"АЛТАН ГАДАС" ОДОНГООР:

1.Цэндийн Алтанцэцэг	-УБТЗ-ын "Ган зам" цэцэрлэгийн эрхлэгч
2.Очирын Бадамсэд	-УБТЗ-ын Хэрэг эррхлэх газрын хэлтсийн дарга
3.Цэдэнгийн Базаррагчаа	-УБТЗ-ын төв эмнэлгийн мэс заслын их эмч
4.Дашзэгвийн Балжинням	-УБТЗ-ын зүтгүүрийн депогийн илчит тэрэгний машинч
5.Батжавын Батмөнх	-Эрчим хүч, ус хангамжийн I ангийн мастер
6.Ендонгийн Батсайхан	-УБТЗ-ын Хэрэг эрхлэх газрын орлогч дарга
7.Дэмбэрэлийн Будхүү	-УБТЗ-ын коллежийн захирал
8.Галдангийн Вандандагва	-УБТЗ-ын Хэрэг эрхлэх газрын Замын албаны дарга
9.Юндэнгийн Гомбодорж	-Замын II ангийн орлогч дарга

Буянцогтын Гончиг	-Дархан өртөөний жижүүр
Лүндэнгийн Дамдин	-Төмөр замчдын ҮЭ-ийн холбооны дарга
Гүвдэннямын Дашдэмбэрэл	-УБТЗ-ын Хэрэг эрхлэх газрын Ачаа тээврийн албаны хэлтсийн дарга
Юндэнгийн Идэрчулуун	-УБТЗ-ын зүтгүүрийн депогийн дарга
Шоовомын Мэнига	-Барилга, орон сууцны III ангийн хэсгийн дарга
Жигжийн Найдансүрэн	-Чойрын замын III ангийн дарга
Доржийн Пүрэвжав	-Зам засварын машинт станцын дарга
Крисбайн Рашат	-Галт тэрэгний хөдөлгөөний улсын байцаагч
Энирын Сүрэн	-УБТЗ-ын суудлын вагон депогийн дарга
Дуламсүрэнгийн Цогоо	-Мөн депогийн засварчин
Батцэнгэлийн Цолмон	-УБТЗ-ын төв эмнэлгийн эмэгтэй-чүүдийн их эмч
Гунгаажавын Цэвэлмаа	-УБТЗ-ын 5 дугаар гуанзны ахлах тогооч
Содовын Цэгмэд	-Барилга үйлдвэрлэлийн нэгдлийн барилгын бригадын дарга
Мөнхөөгийн Цэрэн-Очир	-УБТЗ-ын автобаазын жолооч
Алтангэрэлийн Чулуунбат	-УБТЗ-ын Хэрэг эрхлэх газрын инженер-эдийн засагч
Баалийн Шаравжамц	-Худалдаа хангамжийн албаны дарга
Мөнхийн Шаравсамбуу	-Барилга, орон сууцны II ангийн дарга
Нямын Ширмэндугар	-Улаанбаатар өртөөний сэлгээний зохицуулагч

ХӨДӨЛМӨРИЙН ХҮНДЭТ МЕДАЛИАР:

Гэрсүрэнгийн Амар	-Зүүнхараа дахь вагон засварын депогийн дарга
Содовын Аюур	Сүхбаатар зүтгүүрийн депогийн машинч

3.Жавын Баатар	-Цагаанхэр зэрлэгийн холбооны механикч
4.Маамын Батжаргал	-Сайншандын гал унтраах ангийн салааны дарга
5.Түмэн-Өлзийн Батцэнгэл	-Дохиолол холбооны I ангийн дарг
6.Сүхийн Баяраа	-Барилга, орон сууцны I ангийн засварчин
7.Зургаадайн Буян	-Замын-Үүд өртөөний вагон үзэгч
8.Лхамсүрэнгийн Бямбаа	-Ачаа тээврийн албаны инженер
9.Жандагийн Бямбасүрэн	-"Найрамдал" цэцэрлэгийн эрхлэгч
10.Оргодлын Ганбаатар	-Замын IY ангийн замчин
11.Чимэдийн Ганбат	-Улаанбаатар өртөөний галт тэрэгний найруулагч
12.Юубилээгийн Ганболд	-Сайншандын зүтгүүрийн депогийн машинч
13.Балданжамцын Гончиг	-Сайншандын цахилгаан станцын дарга
14.Жүгдэрнамжилын Гэрэлтбямба	-Галт тэрэгний хөдөлгөөний зохицуулагч
15.Аюушийн Дамдинсүрэн	-УБТЗ-ын Төв засварын газрын гагнуурчин
16.Самбуугийн Дашбалжир	-Замын III ангийн мастер
17.Жадамбын Дашдорж	-Замын I ангийн бригадын дарга
18.Бэгзийн Дашнам	-Улаанбаатар суудлын вагон депогийн бригадын дарга
19.Жамбаагийн Жанчив	-Зорчигч тээврийн албаны орлогч дарга
20.Гүнгрэнзийн Жаргалсайхан	-Галын галт тэрэгний моторчин
21.Халиуны Лхагвасүрэн	-УБТЗ-ын зүтгүүрийн албаны дар
22.Галсантогтохын Мягмар	-Замын III ангийн ерөнхий нягтл бодогч
23.Ванчигдоржийн Отгондэмбэрэл	-УБТЗ-ын ХЭГ-ын удирдлага төлөвлөлтийн албаны дарга

Гүнчингийн Очирбат	-Барилга, орон сууцны II ангийн ажилчин
Цагааны Оюун	-УБТЗ-ын Хэвлэх үйлдвэрийн мастер
Жумдааны Пүрэв	-Дорнодын төмөр замын хөдөлгөөн хариуцсан улсын байцаагч
Жамъянжавын Сэлэнгэ	-УБТЗ-ын төв эмнэлгийн их эмч
Зулын Улаанхүү	-Улаанбаатар буудлын пүүлэгч, тээш түгээгч
Дагвын Хатанбаатар	-Чойр өртөөний дарга
Гүншингийн Цэвэл	-УБТЗ-ын мод боловсруулах үйлдвэрийн цехийн мастер
Чойндонгийн Цэвээн	-Чойр өртөөний худалдааны конторын худалдагч
Цэдэндамбын Дэлэндулам	-Сүхбаатар өртөөний ачаа тээврийн ахлах агент
Борголөгийн Цэрэндаш	-Дорнодын төмөр замын ахлах замчин
Ядамын Цэрэндаш	-Замын-Үүд өртөөний ачаа, вагон хүлээлцэгч
Батаагийн Чанцалдулам	-УБТЗ-ын Соёлын ордны хөгжимчин
Дэлэвийн Чулуунбаатар	-Зам засварын машинт станцын краны машинч
Гомбын Чулуунбат	-Зүүнхараа дахь Нэгдсэн эмнэлгийн их эмч
Гүндсамбуугийн Шийтэрхүү	-Ачих буулгах ангийн ягуулахын эрхлэгч

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр	Дугаар 112	Улаанбаатар хот

Б.Ф.Сусликовыг "Алтан гадас" одонгоор шагнах тухай

Монгол-Оросын хамтарсан "Эрдэнэт" үйлдвэрийн үйлдвэрлэлий нөөц бололцоог ашиглах, төслийн хүчин чадлыг эзэмших, шин дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэх, монгол мэргэжилтнүүдий сургаж дадлагажуулахад оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж ту үйлдвэрийн баяжуулах фабрикийн дарга Борис Филиппови Сусликовыг "Алтан гадас" одонгоор шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр	Дугаар 113	Улаанбаатар хот

Г.Ч.Ширшинийг "Алтан гадас" одонгоор шагнах тухай

Монгол Улс, ОХУ-ын ард түмний найрсаг харилцааг хөгжүүлэ хил орчмын хамтын ажиллагааг өргөтгөхөд оруулж байгаа ху нэмрийг нь үнэлж ОХУ-ын Бүгд Найрамдах Тува Улсын ирг Григорий Чоодуевич Ширшинийг "Алтан гадас" одонго шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр	Дугаар 114	Улаанбаатар хот

Ц.Эрдэнэбаатарыг "Шударга журам" медалиар шагнах тухай

Гал түймрийн аюулаас улс, иргэдийн их хэмжээний өмч өрөнгө хамгаалсан болон хүнд өвчтөн, эх үрсийн амийг аврахын лд тавь гаруй удаа цусаа өгсөн Баянхонгор аймгийн Гал түймэртэй мцэх албаны гал сөнөөгч, донор Цэенгийн Эрдэнэбаатарыг Шударга журам" медалиар шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр	Дугаар 115	Улаанбаатар хот

Н.Өлзийжаргалыг "Шударга журам" медалиар шагнах тухай

Хүчтэй салхи, шороон шуурганы үед авхаалж самбаа, зориг эчээр гарган хонин сүргээ хорогдолгүй авран хамгаалсан өрхангай аймгийн Бога сумын иргэн, 9 настай охин Нинагийн зийжаргалыг "Шударга журам" медалиар шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр	Дугаар 116	Улаанбаатар хот

Ц.Пүрэвдоржийг "Шударга журам" медалиар шагнах тухай

Галын аюулаас эр зориг, авхаалж самбаа гарган хүүхдүүдийн амь аварч иргэний үүргээ нэр төртэй биелүүлсэн Увс аймгийн Улаангом сумын ахуй үйлчилгээний "Уянга" хоршооны мужаан Цоохүүгийн Пүрэвдоржийг "Шударга журам" медалиар шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр	Дугаар 117	Улаанбаатар хот

М.Онгар, Б.Тойлыбай нарыг "Шударга журам" медалиар шагнах тухай

Хээрийн түймрийн аюулаас эр зориг, авхаалж самбаа гарган хүүхдийн амь аварч иргэний үүргээ нэр төртэй биелүүлсэн Ховд аймгийн Ховд сумын иргэн, ногоочин Мархашханы Онгар, малчин Батанбайн Тойлыбай нарыг "Шударга журам" медалиар шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 22-ны өдөр — Дугаар 118 — Улаанбаатар хот

Ч.Мөнхцэцэгт Монгол Улсын гавьяат тамирчин цол хүртээх тухай

Үндэсний сур, тэшүүрийн спортоор өндөр амжилт гаргаж, улсын баяр наадамд үндэсний сур харвалтаар тав түрүүлж дээр дуурсах дархан мэргэн цол хүртэж, тэшүүр, сурын улсын аваргаар олон удаа шалгарч, тэшүүрийн улсын дээд амжилтыг хэд дахин шинэчлэн тогтоож, эдгээр спортын төрлийг хөгжүүлэхэд оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж Цагдаагийн ерөнхий газрын Эргүүл хамгаалалтын 801 дүгээр хорооны ажилтан Чойжилсүрэнгийн Мөнхцэцэгт Монгол Улсын гавьяат тамирчин цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ — **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 22-ны өдөр — Дугаар 119 — Улаанбаатар хот

П.Ганбатад Монгол Улсын гавьяат жүжигчин цол хүртээх тухай

Дэлхийн сонгодог болон үндэсний дуурийн гол дүрүүдийг чадварлаг бүтээж, дуурийн дуучдын олон улсын хэмжээний уралдаанд удаа дараа амжилттай оролцож шагналт байр эзлэн, монголын дуурийн урлагийн алдар нэрийг дэлхий дахинд түгээж, дуурийн урлагийг хөгжүүлэхэд оруулж байгаа хувь нэмрийг нь үнэлж Сонгодог урлагийн академик театрын гоцлол дуучин Пүрэвжавын Ганбатад Монгол Улсын гавьяат жүжигчин цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ — **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 22-ны өдөр	Дугаар 120	Улаанбаатар хот

Цагдаагийн байгууллагын зарим ажилтныг одон, медалиар шагнах тухай

Цагдаагийн байгууллагад олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж байгаа дор дурдсан хүмүүсийг одон, медалиар шагнасугай.

"АЛТАН ГАДАС" ОДОНГООР

Очирын Олзэрэл -Цагдаагийн ерөнхий газрын харьяа Биеийн тамир, спортын "Хүч" хорооны тамирчин

ЦЭРГИЙН ГАВЬЯАНЫ ОДОНГООР:

1.Баасжийн Алтангэрэл -Замын цагдаагийн газрын зохицуулагч, ахлах ахлагч

2.Шаравын Ганболд -Эрүүгийн цагдаагийн газрын эдийн засгийн эсрэг гэмт хэрэгтэй тэмцэх хэлтсийн ахлах ажилтан, дэд хурандаа

3.Гомбосүрэнгийн Смирнов -Банк хамгаалах 809 дүгээр ангийн цагдаа, ахлах ахлагч

ХӨДӨЛМӨРИЙН ХҮНДЭТ МЕДАЛИАР

1.Цэгмидийн Арвинбуудай -Мөрдөн байцаах газрын 5 дугаар хэлтсийн чиглэлийн ахлах ажилтан, хошууч

2.Ламжавын Базаррагчаа -Хөвсгөл аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Цагдаагийн хэлтсийн ахлах байцаагч, хошууч

3.Пүрэвийн Батбаяр -Нийслэлийн Гал түймэртэй тэмцэх хэлтсийн гал унтраах 10 дугаар ангийн гал сөнөөгч, ахлах ахлагч

4.Ранжавын Лхагва -Цагдаагийн ерөнхий газрын автобаазын засварчин, ахлах ахлагч

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 22-ны өдөр	Дугаар 121	Улаанбаатар хот

"Эрэл" ХХК-ийн зарим ажилтан, ажилчдыг одон, медалиар шагнах тухай

Барилгын байгууллагад олон жил үр бүтээлтэй ажиллаж байгаа Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний "Эрэл" ХХК-ийн доор дурдсан ажилтан, ажилчдыг одон, медалиар шагнасугай.

"АЛТАН ГАДАС" ОДОНГООР

Цэрэнгийн Жаргал	-"Эрэл" ХХК-ийн "Эрэлстрой" компанийн гүйцэтгэх захирал
Наваансодовын Хүрэлбаатар	-"Эрэлстрой" компанийн үйлдвэрлэл хариуцсан дэд захирал
Лхагвын Цэвээн	-"Эрэлстрой" компанийн ахлах инженер

ХӨДӨЛМӨРИЙН ХҮНДЭТ МЕДАЛИАР

Дашдаваагийн Лхасүрэн	-"Эрэл" ХХК-ийн Барилгын хийц эдлэлийн үйлдвэрийн сантехникийн механикч
Чойнорын Цогбадрах	-Мөн үйлдвэрийн засварчин

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | Дугаар 122 | Улаанбаатар хот

Д.Батбаярт Монгол Улсын гавьяат тамирчин цол хүртээх тухай

Мэргэжлийн сумо бөхийн төрлөөр богино хугацаанд дэ
зиндаанд дэвшин барилдаж, уран барилдааны шагнал удаа дар
хүртэн, спортын өндөр амжилт тогтвортой гаргаж, эх орныхоо н
хүндийг дэлхий дахинд алдаршуулах үйлсэд оруулж байгаа ху
нэмрийг нь үнэлж мэргэжлийн сумо бөхийн тамирчин Даваагі
Батбаярт Монгол Улсын гавьяат тамирчин цол хүртээсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 23-ны өдөр | Дугаар 123 | Улаанбаатар хот

Н.Цэвэгням, Б.Энхбат нарыг одонгоор шагнах тухай

Сумо бөхийн спортоор өндөр амжилт гаргаж эх орныхоо н
хүндийг алдаршуулах үйл хэрэгт оруулж байгаа хувь нэмрийг үнэ
мэргэжлийн сумо бөхийн тамирчин Нямжавын Цэвэгнямыг Хөд
морийн гавьяаны улаан тугийн одонгоор, Батмөнхийн Энхбат
"Алтан гадас" одонгоор тус тус шагнасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 24-ний өдөр | Дугаар 125 | Улаанбаатар хот

Шүүгчийг албан тушаалаас чөлөөлөх тухай

"Монгол Улсын Шүүхийн тухай хууль"-ийн 51 дүгээр зүйлийн 1 эх хэсгийн 1, Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг үндэслэн омбосүрэнгийн Ганзоригийг Улсын дээд шүүхийн шүүгчийн албан ушаалаас чөлөөлсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 24-ний өдөр | Дугаар 126 | Улаанбаатар хот

Шүүгчийг томилох тухай

Монгол Улсын Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг үндэслэн андагийн Нямжавыг Улсын дээд шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд эмилсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧ **Н.БАГАБАНДИ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 24-ний өдөр	Дугаар 127	Улаанбаатар хот

Шүүгчдийг албан тушаалаас чөлөөлөх тухай

Монгол Улсын Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг үндэслэн Пүрэвийн Загдааг Завхан аймгийн ерөнхий шүүгчийн, Лувсандоржийн Бямбааг Нийслэлийн Чингэлтэй дүүргийн шүүхийн шүүгчийн, Сандагийн Нямжавыг Булган аймгийн шүүхийн ерөнхий шүүгчийн, Чойжамцын Энхболдыг Сэлэнгэ аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн, Гомбожавын Туулхүү, Цэдэн-Ишийн Туяа нарыг Дархан-Уул аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн, Дэчингомбын Цэрэндолгор, Нямдоржийн Алъяа нарыг Хэнтий аймгийн хэсгийн ардын шүүхийн шүүгчийн, Дэндэвийн Батсуурь, Батхишигийн Баттулга нарыг Увс аймгийн хэсгийн ардын шүүхийн шүүгчийн албан тушаалаас тус тус чөлөөлсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ — Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

1998 оны 7 дугаар сарын 24-ний өдөр	Дугаар 128	Улаанбаатар хот

Шүүгчийг томилох тухай

Монгол Улсын Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг үндэслэн Шагдаргомбын Төмөрбаатарыг Дундговь аймгийн шүүхийн ерөнхий шүүгчийн, Лувсандоржийн Бямбааг Нийслэлийн шүүхийн шүүгчийн, Пүрэвийн Лагчааг Говь-Алтай аймгийн шүүхийн шүүгчийн, Түмэнбаярын Энхжаргалыг Дархан-Уул аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн, Цэвээндоржийн Алтанцэцэгийг Говь-Сүмбэр аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн, Цэрэндоржийн Баасанжавыг Завхан аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүхийн шүүгчийн, Намсрайн Балжмааг Дорнод аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн, Дэчингомбын Цэрэндолгор, Нямдоржийн Алъяа нарыг Хэнтий аймаг дахь сум дундын шүүхийн шүүгчийн,

...эвийн Батсуурь, Батхишигийн Баттулга нарыг Увс аймаг дахь ... дундын шүүхийн шүүгчийн, Замбын Минжирмаа Нийслэлийн ...гэлтэй дүүргийн шүүхийн шүүгчийн, Балжиннямын Оюуныг ...баатар дүүргийн шүүхийн шүүгчийн, Лувсаншаравын Сарангуа, ...цэрэнгийн Давaсүрэн нарыг Сонгинохайрхан дүүргийн шүүхийн ...гчийн албан тушаалд тус тус томилсугай.

...ОНГОЛ УЛСЫН
...РӨНХИЙЛӨГЧ Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН
ЗАРЛИГ

...998 оны 7 дугаар ...арын 29-ний өдөр Дугаар 133 Улаанбаатар хот

Шүүгчийг томилох тухай

...Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн саналыг үндэслэн Цэдэн-Ишийн ... Дархан-Уул аймгийн шүүхийн шүүгчийн албан тушаалд ...лсугай.

...ОНГОЛ УЛСЫН
...РӨНХИЙЛӨГЧ Н.БАГАБАНДИ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдөр   Дугаар 107   Улаанбаатар хот

Төсөл гэрээгээр гүйцэтгүүлэх тух

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:
Засгийн газрын тухай Монгол Улсын хуулийн дугээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг үндэсл Нидерландын Вант Улсын Засгийн газрын буцалтгүй ту ламжаар улсын тусгай хамгаалалттай газар нута Хустайн байгалийн нөөц газарт хэрэгжүүлж байга хамгаалалт, менежмент, судалгааны болон та нутагшуулах төслийг Монголын байгаль орчныг хамгаал холбоонд гэрээний үндсэн дээр хариуцуул гүйцэтгүүлэхийг Байгаль орчны сайд С.Баярцогт зөвшөөрсүгэй.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

Байгаль орчны сайд С.БАЯРЦОГТ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдөр   Дугаар 109   Улаанбаатар хот

Гадаад сурталчилгааг уялдуулах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:
1.Улс орноо гадаадад таниулж мэдүүлэх, сурталч ажлыг нэгдсэн бодлоготой явуулахыг Гадаад харилцаа яаманд даалгасугай.
2.Гадаад харилцааны сайд Р.Амаржаргалд дор дурдс арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байхыг даалгасугай:
а/гадаад сурталчилгаа явуулах төслүүдийг Гада харилцааны яам хүлээн авч, мэргэжлийн байгууллага оролцоотойгоор сонгон шалгаруулж, шалгарсан төсл дийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлж, шийд гаргуулж байх;

б/Засгийн газрын шийдвэрийг үндэслэн төслийг эрэгжүүлэгч эсвэл захиалагчтай тухай бүр гэрээ айгуулж байх;

в/гадаад сурталчилгаанд зориулан гаргуулсан эренгийн зарцуулалтын талаархи санхүүгийн тайланг эхих журмын дагуу Сангийн яаманд хүргүүлж байх;

г/шалгарсан төслийн хэрэгжилт, үр дүнг нэгтгэн ргаж, Засгийн газрын хуралдаанд тухайн жилийн IY ирэлд багтаан оруулах.

3.Шалгарсан төслийн зардлыг тухайн жилийн улсын эсвт гадаад сурталчилгаанд зориулан тусгасан эренгээс гаргаж байхыг Сангийн сайд Б.Батбаярт амээрсугэй.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

Гадаад харилцааны сайд Р.АМАРЖАРГАЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 8-ны өдөр Дугаар 110 Улаанбаатар хот

Зарим хүмүүсийг Засгийн газрын Хүндэт өргөмжлөлөөр шагнах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

Бүртгэл тооцооны ажлыг сайжруулан салбарын эдийн сгийн үр ашгийг дээшлүүлэх, мал аж ахуй, газар риалан, боловсрол, шинжлэх ухааныг хөгжүүлэх, хүн ын эрүүл мэндийг сахин хамгаалах үйлст үнэтэй хувь эмэр оруулан, идэвх зүтгэл, үр бүтээлтэй ажиллаж йгааг нь тэмдэглэж дор дурдсан хүмүүсийг Монгол сын Засгийн газрын Хүндэт өргөмжлөлөөр шагнасугай:

-"НИК" ХК-ийн ерөнхий нягтлан бодогч Оросоогийн НДБАЯР;

-Өмнөговь аймгийн Хүрмэн сумын малчин, ардын аж үйтан Гажидын БУД;

-Дорнод аймгийн Чойбалсан сумын "Ургац Импекс" К-ийн ерөнхий захирал Гомбосүрэнгийн АЛИМАА;

-Техникийн их сургуулийн ректор Дэндэвийн БАДАРЧ;

-Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын яамны сүрьеэгийн ерөнхий мэргэжилтэн, Сүрьеэгийн үндэсний төвийн захирал Гомбогарамын ЦОГТ.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд **Ц.ЭЛБЭГДОРЖ**

Сангийн сайд **Б.БАТБАЯР**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 10-ны өдөр Дугаар 114 Улаанбаатар хот

Банкны талаар авах зарим арга хэмжээний тухай

Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн 1998 оны 6 дугаар сарын 17-ны өдрийн 10 тоот зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх зорилгоор байгуулсан ажлын хэсгийн санал, дүгнэлтийг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.Ажлын хэсгийн боловсруулсан "Арилжааны банкны бүтцийн өөрчлөлт, хувьчлалын талаар Засгийн газраас баримтлах бодлого"-ын төслийг зөвшөөрч Улсын Их Хуралд танилцуулахаар тогтоосугай.

2.Төрийн өмчийн оролцоотой арилжааны банкууд дахь төрийн өмчийн төлөөллийг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн заасны дагуу хэрэгжүүлэхийг Төрийн өмчийн хорооны дарга З.Энхболдод даалгасугай.

3.Банкны бүтцийн өөрчлөлтийн явцад хяналт тавьж, төрийн өмчийн оролцоотой банкуудын зээлийн эргэн барагдуулах ажлыг шуурхай зохион байгуулахыг Хууль зүйн сайд С.Батчулуун, Сангийн сайд Б.Батбаяр, Төрийн өмчийн хорооны дарга З.Энхболд нарт даалгасугай.

4."Сэргээн босголтын банкны талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" Засгийн газрын 1998 оны 5 дугаар сарын 27-ны өдрийн 80 дугаар тогтоолын 1 дүгээр заалтыг "Сэргээн босголтын банкийг санхүү, төлбөрийн чадвар сайтай өөр банктай төрийн өмч давамгайлсан хэлбэрээр нийлүүлэх замаар удирдлага, зохион байгуулалтыг сайжруулж, санхүү, төлбөрийн чадварыг дээшлүүлэх арга хэмжээ авахыг Сангийн сайд Б.Батбаяр

йн эмчийн хороовы дарга З.Энхболд нарт гасугай" гэж өөрчлөн найруулсугай.

.Нийлсэн /"Сэргээн босголт-Голомт"/ банкны ийн санг төрийн өмчийг давамгайлсан байдлаар гдүүлэх хэлэлцээ хийж, гэрээ байгуулах эрхийг йн өмчийн хороовы дарга З.Энхболдод олгосугай.

.Тус банкны дүрмийн сангийн төрийн өмчийн цоог нэмэгдүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг төсвийн эх үүсвэрээс гаргахыг Сангийн сайд Б.Батбаярт еерсүгэй.

.Тогтоолын биелэлтийн явцад хяналт тавьж, дүнг оны 8 дугаар сарын 15-ны дотор Засгийн газарт лцуулахыг Сангийн сайд Б.Батбаярт даалгасугай.

Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Сэргээн олтын банкны талаар авах зарим арга хэмжээний й" Засгийн газрын 1998 оны 5 дугаар сарын 27-ны йн 80 дугаар тогтоолын 2, 3 дугаар заалтыг нгүй болсонд тооцсугай.

онгол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

ангийн сайд Б.БАТБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

98 оны 7 дугаар сарын 10-ны өдөр Дугаар 115 Улаанбаатар хот

Зээлийн өрийг төлүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх тухай

нкны зээлийн өрийг барагдуулах ажлыг эрчимжүүлэх агоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

Татан буугдсан Ард болон Даатгал банк, үрсан Төв Ази банкны зээлийн өр барагдуулах ажил сирч байгааг харгалзан энэ ажилд хууль, хяналтын уллага болон бусад холбогдох байгууллагуудыг дуулах замаар зээл төлөлтийг эрчимжүүлэх арга эз авахыг Сангийн сайд Б.Батбаяр, Хууль зүйн сайд гчулуун нарт даалгасугай.

Зээлийн өр барагдуулах ажилд оролцох талуудтай э байгууллага, тэдгээрт мөнгөн хэлбэрээр төлүүлсэн йн үнийн дүнгийн 30 хүртэлх хувьтай тэнцэх

хэмжээний урамшуулал олгож байхыг Сангийн с
Б.Батбаярт зөвшөөрсүгэй.

3.Энэ тогтоолын 2 дугаарт заасан урамшууллын д
жил бүр тооцох, тухайн жилийн төсвийн боломж
уялдуулан 1999 оноос эхлэн төсөвт тусгаж бай
Сангийн сайд Б.Батбаярт даалгасугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГД

Сангийн сайд Б.БАТБАЯ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 10-ны өдөр Дугаар 116 Улаанбаат хот

Засгийн газрын тусгай зориулалт сангуудын талаар авах зарим арг хэмжээний тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.Засгийн газрын тусгай зориулалтын сангу үлдэгдлийг Монгол банк дахь улсын төвлөрсөн төс тусгай дансуудад шилжүүлж, сангуудын урсгал орл тухай бүр нь эдгээр дансуудад шууд төвлөрүүлж ба тусгай зориулалтын сангуудын эрх захирагч даалгасугай.

2.Монгол банкинд тусгай зориулалтын сан бү тухайлсан туслах данс нээн сангийн эрх захираг төлбөрийн даалгаврыг үндэслэн төлбөр тооцоог шуу хийж гүйцэтгэж, холбогдох хууль тогтоомжийн д тэдгээрийн зарцуулалтын байдалд хяналт т ажиллахыг Сангийн сайд Б.Батбаярт даалгасугай.

3.Тусгай зориулалтын сангуудын төлбөрийн даал рыг үндэслэн төлбөр тооцоог түргэн шуурхай гүйцэ байхыг Сангийн сайд Б.Батбаярт үүрэг болгосугай.

4.Тогтоолын хэрэгжилтийг энэ оны 10 дугаар багтаан Засгийн газарт танилцуулахыг Сангийн Б.Батбаярт даалгасугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГД

Сангийн сайд Б.БАТБА

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ТОГТООЛ

998 оны 7 дугаар   Улаанбаатар
арын 15-ны өдөр   Дугаар 118   хот

Тогтоолын хавсралтад зарим
өөрчлөлт оруулах тухай

Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр, ан амьтан агнах, ıx зөвшөөрлийн хураамжийн тухай хууль"-ийн 5 ıар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол ıн Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

Жагсаалт, үнэлгээ, төлбөр, хураамжийн хувь ээг батлах тухай" Засгийн газрын 1995 оны 8 ıар сарын 25-ны өдрийн 152 дугаар тогтоолын 2, 3 ıар хавсралтад дор дурдсан өөрчлөлт оруулсугай:

дугаар хавсралтад:

ı амьтны экологи-эдийн засгийн үнэлгээ /мян.төг/

3.Тарвага   а/алтайн 4,0
            б/хээрийн 3,0

дугаар хавсралтад:

.Төлбөр, хураамжийн хэмжээ /мян.төг/

4.Тарвага   а/алтайн 0,8   0,8   0,8
            б/хээрийн 0,6   0,6   0,6

.Төлбөр, хураамжийн хэмжээ /мян.төг/

.Монгол Улсын иргэн болон тус улсад түр буюу байнга оршин сууж буй гадаадын иргэнд ахуйн зориулалтаар загас барих	Нэг удаагийн эрхийн бичгийн үнэ	600 төг

онгол Улсын Ерөнхий сайд   **Ц.ЭЛБЭГДОРЖ**

айгаль орчны сайд   **С.БАЯРЦОГТ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 15-ны өдөр	Дугаар 119	Улаанбаата хот

Үнэлгээ батлах тухай

Газрын тухай хуулийн 55 дугаар зүйлийн 8 да хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газра ТОГТООХ нь:

Газрын төлөв байдал, чанарын хяналт баталгаа хи ажлын үнэлгээг хавсралтын ёсоор батласугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГДО

Байгаль орчны сайд С.БАЯРЦОГ

тогтоолын хавсралт

ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ХЯНАН БАТАЛГААНЫ АЖЛЫН ҮНЭЛГЭЭ

Газрын нэгдмэл сангийн үндсэн ангилал ба төрөл	Хэмжих нэгж	Нэг хүн өдрийн норматив			Нэгж задгай шинжилгээний зардал /мян.төг/			Нэгжийн зардал /төгрөг/			Бүгд /төг/
		Бэлт-гэл ажил	Тал-байн ажил	Материал боловс-руулалт	Хөрсний үр-жил шим, ур-гамлын хэв шинжийн үзүүлэлт	Усны шинжийн үзүү-лэлт	Хөрс, эрүүл ахуй, бо-хирдолт	Бэлт-гэл ажил	Тал-байн ажил	Материал боловс-руулалт	
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.0.Хөдөө аж ахуйн газар											
1.1.Бэлчээр:											
1.1.1.Алтай, Хангай, Хэнтийн уулархаг бүс	мян/га	40.0	8.0	24.0	1.2	-	-	50	5690	83	5820
1.1.2.Тал хээрийн бүс	мян/га	60.0	12.0	36.0	1.2	-	-	34	3790	55	3880
1.1.3.Говийн бүс	мян/га	75.0	15.0	45.0	1.2	-	-	27	3030	44	3100
1.2.Хадлан:											
1.2.1.Алтай, Хангай, Хэнтийн уулархаг бүс	мян/га	12.5	2.5	7.5	1.2	-	-	160	18200	267	18630
1.2.2.Тал хээрийн бүс	мян/га	15.0	3.0	9.0	-	-	-	133	15170	222	15520
1.2.3.Говийн бүс	10 талбар	2.0	1.0	2.0	-	-	-	1000	45500	1000	47500
1.3.Тариалан:											
1.3.1.Үр тариа, тэжээлийн ба техникийн ургамлын талбай	мян/га	4.0	0.8	2.4	3.6	-	0.6	500	56875	5333	62708

A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.3.2.Тэмс, хүнсний ногооны талбай	10 талбар	3.0	0.6	1.8	3.6	-	1.2	666	75833	4911	81410
1.4.Атаржсан газар	мян/га	6.0	1.2	3.1	3.6	-	-	333	37920	4156	42410
1.5.Жимс, жимсгэний талбай	мян/га	0.25	0.5	0.15	3.6	-	1.2	2000	910000	18133	936130
1.6.ХАА-н барилга байгууламжийн газар	10 талбар	2.0	1.0	2.0	-	-	-	1000	45500	1000	47500
1.7.ХАА-н үйлдвэрлэлийн хэрэгцээний бусад газар	10 талбар	2.0	1.0	2.0	-	-	-	1000	45500	1000	47500
2.0.Хот, тосгон, бусад суурины газар											
2.1.Барилга байгууламжийн дэвсгэр ба түүний орчмын газар	10 талбар	2.0	1.6	2.0	-		1.2	1000	26440	2200	31640
2.2.Нийтийн эдэлбэрийн газар	10 талбар	2.4	1.2	2.4	-	-	1.2	833	37916	2033	40780
2.3.Үйлдвэрийн газар	10 талбар	0.6	0.3	0.6	3.6	-	2.4	3333	151666	9333	164330
2.4.Уурхайн газар	10 талбар	0.4	0.2	0.4	3.6	-	4.8	5000	227500	13400	254900
2.5.Гэр хорооллын газар	10 хашаа	2.0	1.0	2.0	-	-	1.2	1000	45500	2200	40700
2.6.Бусад газар	10 талбар	1.6	0.8	1.6	-	-	1.2	1250	56875	2450	6058
3.0.Зам, шугам сүлжээний газар											
3.1.Төмөр зам	10 талбар	2.0	1.0	2.0	-	-	-	1000	45500	1000	4750

A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3.2.Авто зам	10 талбар	1.6	0.8	1.6	-	-	-	1250	56875	1250	5938
3.3.Агаарын тээврийн буудал ба түүний орчмын газар	10 талбар	2.0	1.0	2.0	-	-	-	1000	45500	1000	4750
3.4.Усан тээврийн газар	10 талбар	2.0	1.0	2.0	-	-	-	1000	45500	1000	4750
3.5.Шугам сүлжээний газар	10 талбар	1.6	0.8	1.6	-	-	-	1250	56875	1250	5938
3.6.Бусад газар	10 талбар	1.8	0.9	1.8	-	-	-	1111	50556	1111	5278
4.0.Ойн сан бүхий газар											
4.1.Ойгоор бүрхэгдсэн газар	мян/га	40.0	12.0	36.0	- -	-	-	42	3792	56	3890
4.2.Мод үржүүлгийн газар	мян/га	4.0	0.8	2.4	-	-	-	800	56875	833	58508
4.3.Модыг нь огтолсон талбай	мян/га	2.0	0.4	1.2	-	-	-	1000	11375	1666	116420
4.4.Ойн сангийн бусад газар	10 талбар	1.8	0.9	1.8	-	-	-	1111	50556	1111	52780
5.0.Усны сан бүхий газар											
5.1.мөрөн, гол, горхи	10 талбар	2.0	1.0	2.0	-	5.0	1.2	1000	45500	7200	55900
5.2.Нуур, тойром	10 талбар	3.0	1.5	3.0	-	5.0	1.2	667	30333	6867	37870
5.3.Цас, мөсөн гол	10 талбар	4.0	2.0	4.0	-	-	-	500	22750	500	23750
5.4.Усны сангийн бусад газар	10 талбар	3.0	1.5	3.0	-	2.5	1.2	667	30333	4367	37870
6.0.Нөөц газар											
6.1.Эзэмшилд олгоогүй газар	10 талбар	4.0	2.0	4.0	-	-	-	500	22750	500	23750

A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6.2.Ашиглахад тохиромжгүй газар	10 талбар	8.0	4.0	8.0	-	-	-	250	11375	250	11880
6.3.Бусад газар	10 талбар	6.0	3.0	6.0	-	-	-	333	15167	333	15830

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

998 оны 7 дугаар арын 15-ны өдөр | Дугаар 120 | Улаанбаатар хот

Эмийг улсын хилээр нэвтрүүлэх хилийн боомтыг тогтоох тухай

мийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт ныг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОХ нь:

.Байнгын ажиллагаатай Алтанбулаг, Буянт-ухаа, ын-үүд, Өлгий, Сүхбаатар, Цагааннуур, Эрээнцавын тоор хүн болон малын эм, биобэлдмэл, эмийн түүхий эмнэлгийн хэрэгслийг импортлох, экспортлох ллгоор монгол улсын хилээр нэвтрүүлж байхаар оосугай.

.Хилийн боомтоор эм, биобэлдмэл, эмийн түүхий эд, лгийн хэрэгслийг нэвтрүүлэхэд тавих хяналтыг ион байгуулж ажиллахыг Сангийн сайд Б.Батбаяр, л мэнд, нийгмийн хамгааллын сайд Ш.Батбаяр нарт г болгосугай.

онгол Улсын Ерөнхий сайд **Ц.ЭЛБЭГДОРЖ**

рүүл мэнд, нийгмийн амгааллын сайд **Ш.БАТБАЯР**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

998 оны 7 дугаар арын 15-ны өдөр | Дугаар 121 | Улаанбаатар хот

Эмийн үндэсний зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, дүрэм батлах тухай

мийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийг үндэслэн ол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

.Эмийн үндэсний зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг 1 эр, Эмийн үндэсний зөвлөлийн дүрмийг 2 дугаар ралтын ёсоор тус тус батлсугай.

2.Эмийн үндэсний зөвлөлийн үйл ажиллагаанд дэмжл
үзүүлж ажиллахыг Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сай
Ш.Батбаяр, Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрийн сайд Н.Алтанху
нарт даалгасугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайд Ш.БАТБАЯР

Засгийн газрын 1998 оны 121 д
гээр тогтоолын 1 дүгээр хавсра

ЭМИЙН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
БҮРЭЛДЭХҮҮН

Гишүүд:

-Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга;

-Эрүүл мэнд,нийгмийн хамгааллын яамны Стратегийн удирдлага, төлөвлөлтийн газрын дарга;

-Хөдөө аж ахуй,үйлдвэрийн яамны Салбарын бодлого зохицуулалтын газрын дарга;

-Хууль зүйн яамны Бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын дарга;

-Улсын гаалийн ерөнхий газрын дарга;

-Эрүүл мэнд,нийгмийн хамгааллын яамны эмийн ерөнхий мэргэжилтэн;

-Эрүүл ахуй, халдвар судлалын хяналтын албаны дарга;

-Эм,биобэлдмэл, эмчилгээний чанарын хяналтын албаны дарга;

-Мал эмнэлгийн эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн захирал;

-Хөдөө аж ахуйн газрын Мал эмнэлгийн улсын албаны дарга;

-Стандартчилал,хэмжил зүйн үндэсний төвийн Эрүүл мэнд,химийн стандартчиллын техникийн хорооны нарийн бичгийн дарга;

-Мал эмнэлгийн хяналтын улсын ерөнхий байцаагч

-Эм зүйн холбооны ерөнхийлөгч (өөртэй нь зөвшилцсөнөөр);

-Эм үйлдвэрлэгчдийн холбооны ерөнхийлөгч (өөртэй нь зөвшилцсөнөөр);

-Монголын мал эмнэлгийн холбооны ерөнхийлөгч (өөртэй нь зөвшилцсөнөөр).

Нарийн бичгийн дарга -Эрүүл мэнд,нийгмийн хамгааллын яамны эмийн бодлого хариуцсан ажилтан.

Засгийн газрын 1998 оны 121 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралт

ЭМИЙН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.Эмийн үндэсний зөвлөл (цаашид "үндэсний зөвлөл" нэ) нь хүн болон малын эрүүл мэндийн асуудал риуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагуудад эмийн уль, эмийн үндэсний бодлогыг хэрэгжүүлэхэд нь мжлэг үзүүлэх зорилго бүхий орон тооны бус ргэжлийн зөвлөх байгууллага мөн.
2.Үндэсний зөвлөл нь 15-аас доошгүй гишүүдээс рдэнэ. Зөвлөлийн дарга болон орлогч даргыг влөлийн гишүүдээс олонхийн саналаар 1 жилийн гацаагаар хүн болон малын эмийн салбараас ээлжлэн нгоно.

3.Үндэсний зөвлөл нь албан бичгийн хэвлэм хуудас, тэмдэг хэрэглэнэ. Үндэсний зөвлөлийн хурла асуудал хэлэлцүүлэх байгууллага холбогдох материал үндэсний зөвлөлийн нарийн бичгийн даргад өгнө. Хурл материалыг хурал болохоос 5 хоногийн өмнө зөвлөли гишүүдэд тараана.

4.Үндэсний зөвлөл нь улиралд нэг удаа хуралд бөгөөд гишүүдийн гуравны хоёроос дээш хувийн ирцт бол хурлыг хүчинтэйд тооцно. Хуралдааныг зөвлөли дарга, түүний эзгүйд орлогч дарга удирдана. Ээлж бус хуралдааныг зөвлөлийн дарга зарлан хуралдуу болно.

5.Үндэсний зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцсэн асуу лыг гишүүдийн олонхийн саналаар шийдвэрлэж, зөвлө гаргана.

6.Үндэсний зөвлөлийн хуралдааны тэмдэглэли нарийн бичгийн дарга хөтөлж, даргаар гарын үс зуруулан тэмдэг дарж баталгаажуулна.

7.Үндэсний зөвлөл нь хүний болон малын эми асуудал эрхэлсэн салбар зөвлөлтэй байна. Салб зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, дүрмийг үндэсний зөвлөлт зөвшилцөн тухайн асуудлыг эрхэлсэн сайд батална.

8.Үндэсний зөвлөлийн хуралдаанд салбар зөвлөли гишүүд болон бусад мэргэжилтэн, шинжээчдийг ур оролцуулах, мөн хэлэлцсэн асуудлаар ажлын хэс томилон ажиллуулж болно.

9.Салбар зөвлөл нь тухайн асуудлыг хариуцс төрийн захиргааны төв байгууллагын хэвлэмэл хууда тэмдгийг хэрэглэнэ.

10.Үндэсний болон салбар зөвлөлийн гишүүнэд хура оролцсон цагийг харгалзан зохих урамшуулал олı болно.

Хоёр.Зөвлөлийн бүрэн эрх

11.Эмийн үндэсний зөвлөл нь дараах үүрэгı байна. Үүнд:

а/эмийн үндэсний бодлогыг тодорхойлох, түү өөрчлөлт оруулах;

б/зайлшгүй шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсл жагсаалтад өөрчлөлт оруулах;

в/эм, эмнэлгийн хэрэгслийн үйлдвэрлэл, импор экспортын одоогийн байдал, хэтийн төлөвийн тал чиглэл гаргах;

/мансууруулах болон сэтгэцэд нөлөөт эмийн заалтыг өөрчлөх, хэрэглээнд хяналт тавих талаар зөвлөгөө өгөх;

/эм хангамжийн байгууллагын тайлан, үйл ажиллагаанд үнэлэлт дүгнэлт өгөх;

/эмийн улсын бүртгэл, эм, эмнэлгийн хэрэгслийн ангилал, эмийн мэдээлэл, сурталчилгааны талаар дүгнэлт, зөвлөмж гаргах;

/шинэ эм, биобэлдмэл, эмийн шинэ хэлбэр, олон найрлагатай жорыг эмчилгээ, урьдчилан сэргийлэх зориулалтаар хэрэглэх талаар дүгнэлт гаргах;

/салбар зөвлөлийн ажлын тайланг хэлэлцэж, зөвлөмж гаргах.

2.Эмийн үндэсний зөвлөл нь дараахь эрхтэй байна.

:

/эм, биобэлдмэлийн асуудлаар хяналтын хэсэг байгуулах, хяналт шалгалт хийхэд холбогдох мэргэжилтэн, шинжээч, улсын байцаагч, яамны ерөнхий мэргэжилтнүүдийг татан оролцуулах;

/эм, биобэлдмэлийн хэрэглээ, үйлдвэрлэл, худалдааны чиглэлээр аливаа байгууллагаас гаргасан шийдвэр Эмийн тухай хууль, эмийн үндэсний бодлоготой нийцэхгүй гэж үзвэл хүчингүй болгох тухай саналаа холбогдох байгууллагад тавих;

/эм, биобэлдмэлийн чанарын баталгаатай холбогдсон баримт бичгийг холбогдох байгууллага, албан тушаалтнаар гаргуулан авах;

/шаардлагатай эм, биобэлдмэл, эмийн түүхий эд бодисын чанар, стандартыг магадлах зорилгоор лабораторийн буюу магадлан шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 15-ны өдөр	Дугаар 122	Улаанбаатар хот

Хөтөлбөр батлах тухай

Монгол Улсын төрөөс экологийн талаар баримтлах бодлого болон Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1."Ойн тухай үндэсний хөтөлбөр"-ийг хавсралт ёсоор батлансугай.

2.Үндэсний хөтөлбөрийг нийтэд сурталчлан таниула хэрэгжүүлэх арга хэмжээг шуурхай авч, түүний явц, дүнг тайлагнаж байхыг Байгаль орчны сайд С.Баярцог Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрийн сайд Б.Алтанхуяг, аймa нийслэл, сумын Засаг дарга нарт тус тус даалгасугай

Монгол Улсын Ерөнхий сайд **Ц.ЭЛБЭГДОР**

Байгаль орчны сайд **С.БАЯРЦОГТ**

Засгийн газрын 1998 оны 1
дугаар тогтоолын хавсра

ОЙН ТУХАЙ ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Нэг.Ойн нөөцийн одоогийн байдал

1.Манай орны ой нь Төв Азийн хээр цөл, Зүүн Сибирийн Тайгын заагт дээр дэлхийн усны 3 том ай савын хагалбарыг дa ургасан, гол мөрний усыг зохицуулах, цуглуулах, хөрсийг элэгд эвдрэлээс хамгаалах, уур амьсгалыг зөөлрүүлэх, хүлэмжийн х шингээх, амьтан, ургамал, бичил биетний амьдрах тааламж орчныг бүрдүүлэх, мөнх цэвдгийг тогтоон барих зэрэг байгаль орч тэнцвэрт байдлыг хангах өндөр ач холбогдолтой биогеоценоз эмзэгхэн тогтоц билээ.

1995 оны байдлаар манай улсын ойн сан 17,5 сая га болж бай болович ой модоор хучигдсан талбай нь 12,7 сая га буюу ну дэвсгэрийн 8,1 хувь, заган ой, сөөг, торлогийг оролцуулахгүйг тооцвол 10,2 сая га буюу 6,5 хувь болж НҮБ-ын Хүнс, хөдөө ахуйн байгууллагаас гаргасан "Дэлхийн ойн өнөөдөр ба маргаа гэсэн статистик мэдээтэй харьцуулахад дэлхий нийтийн жиш ойн нөөцөөр ядуу орны тоонд хамрагдаж байна.

Манай ойн нөөцийн хэмжээ 1,3 тэрбум гаруй шоометр, түү жилийн дундаж өсөлт 5,6 сая шоометр бөгөөд ойн нөөцийн 58 х нь 30 хэмээс доош налуу газарт болон тусгай хамгаалалттай га нутаг, ногоон бүс, хориотой зурвас хамрагдагийн зэрэгцээ ашиг болох ойн нөөц нь төв суурингаас хэт алслагдсан, зам харг нөхцөл муутай газарт байдаг.

Судалгаанаас үзэхэд 1940-1997 онд 42,1 сая шоометр модыг гаруй мянган га газраас огтолж ашиглажээ. Үүний зэрэгцээ

нoос хойш жил бүр түймэрт 270,0 мянган га, хөнөөлт шавьж, ичинд 70,0 мянган га ойн талбай тус тус нэрвэгдэж байсан байна.

Зөвхөн 1996 онд түймэрт 2,3 сая га ойн талбай нэрвэгдсэнээс 0,0 мянган га талбайн ой түймэрт хүчтэй шатаж, экологийн ач лбогдлоо алдсан байна. Ийнхүү өнөөдөр ойтой талбайн дөрөвний г хувь нь технологийн биш огтлолт, түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчин рэг гадны хүчин зүйлийн нөлөөнд нэрвэгдээд байна.

Монгол Улсын Их хурал 1995 онд Ойн тухай, Хэрэглээний мод, лээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн тухай, 1996 онд Ой, хээрийг ймрээс хамгаалах тухай хуулиудыг батлан гаргав.

Төр засгаас ойн талаар гаргасан хууль тогтоомж, бодлого, ийдвэрийг орон нутагт хэрэгжүүлэх үүргийг аймаг, сумын Засаг рга нар хүлээдэг. Гэвч аймгуудын Засаг даргын Тамгын газарт ойн эргэжлийн боловсон хүчин, мэргэжлийн нэгж, орон тоо байхгүй йгаагийн улмаас ойн менежментийн бодлого алдагдаж, ойг түймэр, нөөлт шавьж, өвчнөөс сэргийлэх, тэдгээртэй тэмцэж хохирлыг илгах, ойг зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх талаар хууль гтоомжийг хэрэгжүүлэх ажилд дорвитой ахиц гаргахгүй байна.

Ойн тухай хуульд ой зохион байгуулалтыг 10 жилийн нтамжтайгаар явуулж байхаар заасан боловч одоогийн хүчин длаар (жилд 600,0 мянган га) тооцоход уг арга хэмжээнд дараа 30 чим жил шаардагдах тооцоо гарч байна.

Сүүлийн жилүүдэд ойд хийх арчилгааны огтлолтын хэмжээ гасаж, жилд дунджаар 500 га талбайгаас хэтрэхгүй байна. Харин ги цэвэрлэгээг жилд дунджаар 1000 га талбайд явуулж, гарсан эдыг төрөл бүрийн модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, иргэдийн лшний хэрэгцээг хангахад ашиглаж ирлээ.

1971 оноос ойг нөхөн сэргээх ажлыг төвлөрсөн лөвлөгөөгөөр зохицуулж ирсэн бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд ,4 мянган га талбайд ойг тарьж ургуулсан нь мод бэлтгэсэн лбайн дөнгөж 20 гаруй хувьтай тэнцэж байгаа гэсэн мэдээтэй ч дит байдал дээр ургасан нь түүнээс туйлын бага юм.

Мөн хугацаанд Сэлэнгэ, Дорнод, Өвөрхангай, Завхан, Говь-алтай мгийн зарим сумдад тариалангийн талбайн хамгаалалтын ойн рвас байгуулах, Говь-алтай, Өмнөговь аймгийн зарим сумдад лжилт, хөрсний элэгдэл, эвдрэлтэй тэмцэх зорилгоор тал, хээр, вийн бүсэд мод, сөөг тарьж ургуулах ажлыг хийж иржээ.

1980 оны сүүлчээр ойн аж ахуй, модны үйлдвэрүүд жилд нджаар 6,0 мянган га талбайд ойг нөхөн сэргээх ажлыг хийж йлаа. Гэвч энэ чиглэлийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад техникийн инэчлэлт хийгээгүйгээс тэдгээрийн хүчин чадал буурч 1991-1997 д жилд дунджаар 4,0 мянган га орчим талбайд ойжуулалт хийж, рөнгийн эх үүсвэргүйгээс цөлжилт, хөрсний элэгдэлтэй тэмцэх га хэмжээ үндсэндээ зогсонги байдалд орлоо.

Одоо жилд дунджаар 700,0 мянга гаруй шоометр мод бэлт ашиглаж байгаагаас ЗХУ-ын (хуучин нэрээр) түрүү үеийн техн технологиор голчлон тоноглогдсон аж ахуйн нэгжүүд 300,0 мянг шоометр хэрэглээний мод, иргэд, бусад байгууллага 400,0 мянг шоометр хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж, мод, модон бүтээгдэхүү түлшний дотоодын хэрэгцээг хангахын хэрэгцээ гадаадын зах зээ зүсмэл нийлүүлж байна.

Мод бэлтгэх, боловсруулах чиглэлийн аж ахуйн нэгжүүди зориулалтын машин механизм, тоног төхөөрөмж хуучи үйлдвэрлэлийн технологи алдагдсанаас тэдгээрийн үйл ажилла зогсонги байдалд ороод байна. Харин 1990 онтой харьцуулбал 19 оноос эхлэн үйлдвэрлэлийн уналт саармагжих, цаашид сэр хандлага ажиглагдаж байна.

Гэвч манай оронд зам харилцаа, цахилгаан хангамж зэрэг д бүтцийн хөгжил сул байгаа нь ойг хамгаалах, зохистой ашигл нөхөн сэргээх үйл ажиллагаа явуулахад бэрхшээл учруулж, өр зардал өндөрсөж, үйлдвэрлэлд сөрөг нөлөө үзүүлсэн хэвээр бай билээ.

2. Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх шаардлага

Төрөөс экологийн талаар баримтлах бодлого, Засгийн газрын ү ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, ойг хамгаалах, зохист ашиглах, нөхөн сэргээх, модон бүтээгдэхүүний дотоодын хэрэгц хангах зорилгоор дараахь арга хэмжээг авах шаардлага зүй ёсс тавигдаж байна:

1. Хөрс, ус, ургамал, амьтны аймаг, хүрээлэн буй орчи хамгаалж, хээршилт, цөлжилтөөс сэргийлэх, тэдгээртэй тэмцэх;
2. Одоо болон ирээдүй үеийн нийгэм, эдийн засаг, эрүүл аху хэрэгцээнд зориулж ойн нөөцийг экологийн тэнцвэрт байдлыг алдагдуулахгүйгээр үр өгөөжтэй ашиглан тогтвортой хөгжлийг ханг
3. Ойн нөөц, түүний дагалт баялгийг зохистой ашиглах зам хүн амын өсөн нэмэгдэж байгаа мод, модон бүтээгдэхүүн, хүнсн зарим хэрэгцээг хангах, ядуурлыг бууруулах;
4. Ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх ажилд нутгийн иргэдийг өр оролцуулах;
5. Ойн олон талын ач холбогдлыг хүн амд өргөн хүрээ сурталчлах, тэдэнд экологийн боловсрол олгох замаар эх орныхоо түүний баялгийг хайрлан хамгаалах үзэл төлөвшүүлэх;
6. Иргэн бүр эрүүл, экологийн цэвэр орчинд амьдрах эрх хангах;

. Ойн салбарын удирдлагын бүтцийг оновчтой өөрчилж, ойн ӡментийн төлөвлөгөөг боловсронгуй болгож, хэрэгжүүлэх арга кээ авах.

3. Хөтөлбөрийн зорилго, хэрэгжүүлэх үе шат

ɪалхий нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн байгаль орчин, тогтвортой ɪлийн шаардлагад нийцүүлэн байгалийн тэнцвэрт байдлыг ɪлах, ойн нөхөн сэргэлт, чанарыг сайжруулах, цөлжилт, шилтээс хамгаалах, ойн аж ахуй, мод бэлтгэх, боловсруулах ɪвэрлэлийн техник, технологийг дэлхийн түвшинд ойртуулах, модон бүтээгдэхүүний хэрэгцээг хангах, экспортын чиглэлтэй ɪль, модон эдлэлийн үйлдвэрлэлийг дэмжих, төрөөс ард түмний ɪиргааг сайжруулах, экологи, ойн талаар баримталж байгаа огыг хэрэгжүүлэхэд хөтөлбөрийн зорилго оршино.

өтөлбөрийг дараах 3 үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ:

1 дүгээр үе 2005 он хүртэл;

2 дугаар үе 2006-2010 он;

3 дугаар үе 2011-2015 он.

4. Ой, модны салбарыг хөгжүүлэх талаар төрөөс баримтлах бодлого, чиглэл

йн экологийн тогтолцоог хамгаалж, нөхөн сэргээхийн зэрэгцээ ол орны байгаль, цаг уурын нөхцөлд тохирсон техник, ɪлогиор ойн нөөц баялгийг иж бүрэн, зохистой ашиглах эго, чиглэлийг дараах хүрээнд хэрэгжүүлнэ:

.Ойг хамгаалах;

.Ойг зохистой ашиглах;

.Ойг нөхөн сэргээх.

Ойг хамгаалах асуудлын хүрээнд

үний үйл ажиллагааны сөрөг нөлөөлөл, ойн түймэр, хөнөөлт ж, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэдгээртэй тэмцэх, хохирлыг ах арга хэмжээг өргөжүүлж, үр өгөөжийг дээшлүүлэх, ойг ɪалах ажилд дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэх бодлогыг хь дэс дараагаар хэрэгжүүлнэ:

ойн хайгуул, судалгаа, менежментийн төлөвлөгөө, орон нутгийн ɪцээнд тулгуурлан ойн экологийн тэнцвэрт байдлыг дуулахгүй байхаар тооцож, жилд бэлтгэх модны хэмжээг ож байх;

ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх талаар ɪжсэн боловсон хүчин, зориулалтын техник хэрэгсэл, хөрөнгийн ɪсвэртэй мэргэжлийн аж ахуйн нэгжийн хүчээр үйлдвэрлэлийн

зориулалттай мод бэлтгэл, арчилгаа, цэвэрлэгээний огтлолт хийлгэ ойн хууль тогтоомжийн биелэлтэд тавих хяналтыг сайжруулах;

в/аймаг, нийслэл, суманд хэрэглээний бөөрөнхий мод, дүн зүсмэл материал, түлээ борлуулах бирж байгуулах замаар мод материалын борлуулалтыг журамлах;

г/ойн түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчнөөс сэргийлэх, тэдгээрт тэмцэх ажилд дэвшилтэт арга, технологи нэвтрүүлж, уг ажл эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагын техник, материаллаг бааз бэхжүүлэхэд туслах;

д/ерөнхий ашиглалтын огтлолт явуулсан талбайг цэвэрл арчилгаа, цэвэрлэгээний огтлолтыг тодорхой зорилго чиглэлтэй хи замаар түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчин тархахаас сэргийлэх;

е/орон нутгийн түвшинд хамтын эзэмшлийн ой бий болгох, ахуйн нэгж, байгууллагад ойн санг гэрээгээр эзэмшүүлэх замаар хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх ажилд бүх нийти оролцоог дээшлүүлэх, түүний үр ашгийг сайжруулах.

2. Ойг зохистой ашиглах асуудлын хүрээнд

Мод бэлтгэх, боловсруулах чиглэлийн аж ахуйн нэгжийн техн технологийг шинэчлэх, модны ашиглалтын түвшинг дээшлүүл бүтээгдэхүүний нэр төрлийг олшруулах, чанарыг сайжруулах, м модон бүтээгдэхүүний дотоодын хэрэгцээг хангах, аж ахуйн нэгж байгууллага, шинэчлэхэд дараах чиглэлийг баримтална:

а/тухайн нутгийн ашиглах модны нөөц, даацыг тогто ашиглалтыг зохицуулах;

б/модон түүхий эдийг иж бүрэн боловсруулан ашиглах;

в/мод, модон түүхий эдийг импортлох, дотоодоо бэлтгэх зам эх орны модон бүтээгдэхүүний хэрэгцээг хангаж, улмаар хийц, ча сайтай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж экспортлох;

г/ой, модны салбарт шинэ техник, технологи бүхий жижиг, д үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, модон түүхий эдийн ашиглал дээшлүүлэх, хаягдалгүй технологи нэвтрүүлэх, шинээр ажлын б бий болгохыг тал бүрээр дэмжих;

д/гэрийн мод, ахуйн хэрэгцээний модон эдлэл, хэрэгсл үйлдвэрлэх арга, ажиллагааг сэргээн эзэмших, баяжуулах зам уламжлалт технологийг боловсронгуй болгох;

е/ойн зам барьж байгуулах нь түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчн хамгаалах, ойн аж ахуйн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, мо ашиглалтыг сайжруулах, аялал жуулчлал, дэд бүтцийг хөгжүү зэрэг олон талын ач холбогдолтойг харгалзан, түүнийг төр засг оролцоо, дэмжлэг, гадаадын хөрөнгө оруулалтаар гүйцэтгэх;

ж/ модон материалыг өөр зүйлээр орлуулах, мебель эдлэл зарим тоноглолыг дотоодоо үйлдвэрлэх нөхцөл бүрдүү бүтээгдэхүүний үнэ, өртгийг хямдруулах, маркетингийн сүлж өргөтгөх;

э/мод, модон түүхий эдийн экспортыг хязгаарлах, зогсоох.

3.Ой нөхөн сэргээх асуудлын хүрээнд

Мод, сөөгний тарьц, суулгац үржүүлэх ажлыг эрчимжүүлсний ісэн дээр мод бэлтгэсэн, түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчинд эвэгдсэн талбайг эхний ээлжинд ойжуулж, тал хээр, говь цөлд гаалалтын ойн зурвас, тогол, ногоон хаалт байгуулах арга хэмжээг

дараагаар хэрэгжүүлнэ:

а/шинээр мод бэлтгэсэн талбайг байгалийн аясаар сэргээн урга-нь дэмжих арга хэмжээг авч аажим огтлолтоор мод бэлтгэх үед тарьцаар урьдчилан ойжуулах аргыг зарим шаардлагатай талбайд іх;

б/түймэрт их хэмжээгээр нэрвэгдэж, байгалийн сэргэн ургалт гдахгүй болсон талбайг үр, тарьцаар, урьд нь мод бэлтгэсэн он өсвөр модгүй талбай, хээршсэн газрыг жишгийн тарьцаар куулах;

в/элсний нүүлт, цөлжилт явагдаж байгаа газарт механик гаалалт, усалгааны асуудлыг шийдвэрлэсний үндсэн дээр тухайн гийн байгаль, цаг уурын нөхцөлд ургаж чадах мод, сөөгийг үр, ггацаар тарьж, ургуулах ажлыг өргөжүүлэх;

г/говь, хээрийн бүсэд тариалангийн талбайн хөрсийг эвдрэлээс гаалах ойн зурвас, бэлчээр хамгаалах, хүн, амьтны амьдрах таатай цөлийг бүрдүүлэх, малын ашиг шимийг дээшлүүлэх зорилгоор эл ой байгуулах ажлыг бүх талаар дэмжих;

д/ойн үрийн аж ахуйд генетик, селекцийн шинжлэх ухааны лтыг нэвтрүүлж, ойн байнгын үрийн хэсэг, плантаци байгуулах ыг үе шаттайгаар хийх;

е/үр, боргоцой бэлтгэх, тарьц, суулгац бойжуулах, ойжуулах лд иргэд, хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, хоршоо, нөхөр-ийн оролцоог нэмэгдүүлж, тэдгээрт санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж, мшуулах.

Хоёр. Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалт

Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх ажлыг төр, гийн байгууллагаас зохион байгуулж, төрийн бус байгууллага он компани, хоршоо, нөхөрлөл, иргэд, мэргэжлийн байгууллагын , оролцоотойгоор хэрэгжүүлнэ.

1.Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх бодлогыг хэрэгжүүлэх төрийн байгууллага

Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв гууллага ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх бодлого, ээдийг боловсруулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих ажлыг зохион гуулна.

Ой, модны салбарын удирдлагын бүтэц, менежментi боловсронгуй болгох асуудлыг зохих хууль тогтоомжийн да шийдвэрлүүлнэ.

Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх үндсэн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны зардлын зохих хэсгi жил бүр төвлөрсөн болон орон нутгийн төсөвт тусган санхүүжүүлн

Аймаг, нийслэл, сум нь орон нутгийн байгаль, цаг агаар онцлогийг тусган, ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэрг дэд хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлнэ.

2.Ойн мэргэжлийн байгууллага

Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх ажлыг эрх бүх мэргэжлийн байгууллага гүйцэтгэнэ.

Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, тухайн шатны Засаг дарга ойг хамгаалах, зохист ашиглах, нөхөн сэргээх бодлогын хэрэгжилтийг зохион байгуулах, төрийн өмчийн болон бусад хэвшлийн ойн мэргэжли байгууллагаар дамжуулан гүйцэтгүүлж болно.

3.Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх төрийн бус байгууллага, иргэдийн оролцоо

Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх ажлыг ойн ахуй, мод бэлтгэх, боловсруулах үйлдвэрлэл эрхлэгчи санаачилгаар байгуулагдсан төрийн бус байгууллага хэрэгжүү болно.

Төрийн бус байгууллага холбогдох хууль тогтоомжид нийцүү удирдлагын бүтэц, зохион байгуулалтаа бүрдүүлж, өөрий санхүүжүүлэх зарчмаар үйл ажиллагаа явуулна.

Төрийн бус байгууллага нь байгаль орчны асуудал эрхэл төрийн захиргааны төв байгууллагатай гэрээ байгуулсны үндсэн д ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх ажлыг төсөв болон өөрийн хөрөнгөөр гүйцэтгэж болно.

Төрийн бус байгууллага үндэсний үйлдвэрлэл эрхлэгчийн ашгийг хамгаалах, техник, технологи, бизнесийн мэдээллээр хан гадаад харилцааны нэгдсэн бодлогыг хэрэгжүүлэх, тө боловсруулахад дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх зэрэг үйл ажилла явуулж болно.

Төрийн бус байгууллага ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нө сэргээх болон сурталчилгааны ажилд идэвхтэй оролцоно.

Иргэд оршин суугаа газрынхаа ойн баялгийг арчлан хамгаа нөхөн сэргээх, түүнчлэн ойн ашиглалтыг зохицуулах зорилгоор с дурын үндсэн дээр эвлэлдэн нэгдэж, ой хамгаалах нөхөр байгуулж болно.

Нөхөрлөлийн үйл ажиллагаанд төв, орон нутгийн захиргаа, о улсын болон төрийн бус байгууллага санхүүгийн дэмжлэг үзү болно.

Гурав. Үндэсний хөтөлбөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

А. Ойг хамгаалах ажлын хүрээнд

Ойг хамгаалах ажилд ойн нөөцийн өөрчлөлтийг тогтоох, ойг илж, бүтэц бүрэлдэхүүнийг сайжруулах, ойг түймэр, хөнөөлт ьж, өвчнөөс хамгаалах зэрэг арга хэмжээ хамрагдана.

1.Ойн нөөцийн өөрчлөлтийг тогтоох

Ойн нөөцийн өөрчлөлтийг тогтоохдоо дараах арга хэмжээг эгжүүлнэ:

а/ой зохион байгуулалтын хүчин чадлыг 1,5-2,0 дахин эгдүүлэх;

б/агаараас авсан ойн том масштабын гэрэл зургийг тайлан іж тогтоосон таксацын үзүүлэлтийг ойлж талбай дээр шалгаж арлах аргаар ой зохион байгуулалт хийх журмыг лажмаар эжих;

в/ойн талбайн өөрчлөлтийг сансраас танаин судлах, газар зүйн эллийн системийг ашиглан ойн зураг үйлдэх техник, тоног эрөмжөөр хангах.

2.Ойг арчилж, бүтэц бүрэлдэхүүнийг сайжруулах

Ойг арчилж, бүтэц бүрэлдэхүүнийг сайжруулахдаа дараах арга жээг авна:

а/манай орны байгаль, цаг уур, ойн онцлогт тохирсон арга, нологиор ойн арчилгаа, цэвэрлэгээний огтлолтыг хийж, модны тг, бүтээгдэхүүний чанарыг нэмэгдүүлэх;

б/Булган, Сэлэнгэ, Завхан аймгийн нарс, шинэс, шинэс-хусан, шинэсэн ойд арчилгаа, цэвэрлэгээний огтлолт явуулах байнгын іай байгуулан, огтлох эрчим, давтагдах хугацаа, модны өсөлтийн жээг тодорхойлж, огтлолтын арга, технологийн үндэслэлийг эвсруулах;

в/ойн арчилгаа, цэвэрлэгээний огтлолт явуулах сургалт, семинар, лэх сургууль зохион байгуулах.

3.Ойг түймрээс хамгаалах

Ойг түймрээс хамгаалахад дараах арга хэмжээг авна:

а/түймэр гарахаас сэргийлэх арга хэмжээнд тэргүүн зэргийн ач бogдол өг , ой, хээрийг түймрээс хамгаалах хууль тогтоомж, орон нийн төр захиргааны байгууллагын шийдвэр, гал түймрийн хор иг, түймээс сэргийлэх талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл болон ц хэлбэрээр олон түмэнд сурталчлах ажил зохиох;

б/харлуулсан зурвас татах, түймрийн эсрэг ойн зааг гаргах ажлыг зон байгуулж, түймрийн тархалтаас сэргийлэх;

в/ойн тухай хуулийн дагуу түймрээс сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх лбөрийг аймаг, сумын хэмжээнд боловсруулан, түүнийг

хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг орон нутгийн төсөвт тусгаж, жи бүр санхүүжүүлэх;

г/гарсан түймрийг түргэн шуурхай илрүүлж, унтраахын тул сансраас тандан судлах, агаарын харуул, сумдад улирлын чанартай урамшилтай эргүүл гаргаж, түймрээс сэргийлэх, унтраах бүлгий зохион байгуулах;

д/Архангай, Булган, Дорнод, Сэлэнгэ, Хэнтий, Хөвсгөл айма Улаанбаатар хотын Байгалийн гамшигтай тэмцэх салбаруудь холбооны болон түймэр унтраах техник, багаж, хэрэгсэ шатахуунаар хангах;

е/үүлэнд нөлөөлж, зориудаар хур тунадас оруулах ажлыг өргөтгөх.

4.Ойг хөнөөлт шавьж, өвчнөөс хамгаалах

Ойг хөнөөлт шавьж, өвчнөөс хамгаалахад дараах арга хэмжэ авна:

а/ойн хөнөөлт шавьж, өвчний судалгаа, шинжилгээний ажль эрчимжүүлж, тэдгээрийн тархалтын урт богино хугацааны прогно боловсруулах;

б/ойн хөнөөлт шавьж, өвчинтэй тэмцэх хэсэг, судалгаан лабораторийн тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийг шинэчил мэргэжилтэй боловсон хүчнээр хангах;

в/ойн хөнөөлт шавьж, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэмц ажлыг шинжлэх ухааны үндэслэлтэйгээр зохион байгуулах.

Б.Ойг зохистой ашиглах ажлын хүрээнд

Ойг зохистой ашиглах ажлын хүрээнд модны ашиглалти сайжруулах, үйлдвэрлэлийн техник, технологийг боловсронгу болгох, ойн дагалт баялгийг иж бүрэн ашиглах зэрэг асууд хамрагдана.

1. Модны ашиглалтыг сайжруулах талаар

Модны ашиглалтыг сайжруулахад дараах арга хэмжээ авна.

а/ой, модны чиглэлийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүчи чадлыг үндэслэн тэдгээрт ойн санг гэрээгээр эзэмшүүлэх жург шилжих;

б/ойн мэргэжлийн байгууллагаас мод огтлох талбайг тусгаарлас газарт ерөнхий ашиглалтын огтлолтыг важим болон түүвэрл аргаар явуулж, экологийн тэнцвэрт байдалд сөрөг нөлөө үзүүлэхг байх;

в/30 хэм хүртэл налууд модыг бэлтгэж цагаалах, ачих, тээвэрл орчин үеийн техник, технологийг ердийн хөсөг, татлагат цагаалгат хослон хэрэглэх;

г/ерөнхий ашиглалтын огтлолт, ойн аж ахуйн арга хэмжээн явцад гарах модны шилмүүс, үзүүр мөчир, гишүү, тайрдас, чан муутай модыг механик болон химийн аргаар гүнзгий боловсруула хийж ашиглах;

з/ойн нөөц, даац, тархацыг түшиглүүлэн шаардлагатай газарт ын хайгуул, тосол хийсний үндсэн дээр зам засварлах, шинээр ж байгуулах ажлыг зохион байгуулах;

г/хязгаарлагдмал нөөцтэй боловч зайлшгүй бэлтгэж ашиглах рдлагатай модыг газар дээр нь зүсэж боловсруулах техник, нологийг эзэмших;

ж/бөөрөнхий мод, зүсмэл материалын экспортыг эдийн засгийн ар хязгаарлаж, импортыг дэмжих.

2. Мод боловсруулах үйлдвэрлэлийн техник, технологийг боловсронгуй болгох талаар

1.Мод боловсруулах үйлдвэрлэлийн техник, технологийг эвсронгуй болгоход дараахь арга хэмжээ авна:

а/үртэс, холтос, модны зах, өөдөс, тайрдасыг боловсруулж глах жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн техник, технологи нэвтрүүлэх;

б/зүсмэл материалыг хатаах дэвшилтэт арга технологи эзэмших;

в/мебель, модон эдлэлийн үйлдвэрлэлийг шинэчлэх, шинээр гуулах замаар зах зээлд өрсөлдөх чадвартай жижиг, дунд үйлдвэр гуулахыг дэмжих, экспортын бүтээгдэхүүний хэмжээг эгдүүлэх;

/үйлдвэрлэлийг хорших, дагнах, төрөлжүүлэх замаар төв, орон ийн үйлдвэрүүдийн зах зээлд зохицож ажиллах чадварыг элүүлэх;

д/хавтан, фанер, мебелийн хуулга үйлдвэрлэх дэвшилтэт нологи бүхий үйлдвэр шинээр байгуулахыг дэмжих;

е/хөдөөгийн малчид, иргэдийн өргөн хэрэглээний модон эдлэл, ийн мод үйлдвэрлэх уламжлалт аргыг орчин үеийн технологитой руулан, төв, орон нутагт жижиг, дунд үйлдвэр байгуулах;

ж/дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэх замаар зүймэл шал, ханын эд болон барилгын мод, модон эдлэлийн үйлдвэрийг хөгжүүлэх;

/хус, шинэс модны нүүрс, модлогийн ба холтосны тос зэрэг эгдэхүүн үйлдвэрлэж, модны ашиглалтын түвшинг дээшлүүлэх;

и/ой, модны чиглэлийн үйлдвэрлэлийг мэргэжилтэй боловсон ээр хангах дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх.

3. Ойн дагалт баялгийг иж бүрэн ашиглах талаар

Ойн дагалт баялгийг иж бүрэн ашиглахад дараахь арга хэмжээг

/ашиглах боломжтой ойн дагалт баялгийн нэр төрөл, нөөцийг ож, тэдгээрийн байршлын зураглал, түүж ашиглах хугацааг бүс вар гаргаж мөрдүүлэх;

/самар, жимс, мөөг, эмийн ургамал зэрэг ойн дагалт баялгийг тэж ашиглах заавар, зөвлөмж, гарын авлага боловсруулж үүлэх;

/ойн дагалт баялгийг боловсруулах бага оврын механикжсан эр байгуулах.

В.Ой нөхөн сэргээх ажлын хүрээнд

Ойг нөхөн сэргээхэд зориулан модны үр т бэлтгэх, тарц суулгац бойжуулах, ойг тарьж ургуу чиглэлээр дараах арга хэмжээ авна.

1.Ойн үрийн аж ахуйн талаар

Ойн үрийн аж ахуйг хөгжүүлэхэд дараах арга хэмжээ авна:

а/ой ургамалжилтын мужуудад селекцийн үнэлгээ хийж, үр хэсгийг тусгаарлан, үр бэлтгэх ажлыг зохион байгуулах;

б/мод, сөөгний үр бэлтгэх ажлын хэмжээг нэмэгдүүлж, зонха модны үрийн байнгын нөөцийн сантай болох;

в/үр бэлтгэх болон үрийн лабораторийн тоног төхөөрөмж, ба хэрэгслийг шинэчлэх;

г/сор, шилмэл модыг сонгон авч ойн үрийн плантаци байгу; ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлэх.

2. Модны тарц, суулгац бойжуулах талаар

Модны тарц суулгац бойжуулахад дараах арга хэмжээ авна:

а/ой бүхий аймаг, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын г ойжуулалтын ажлын хэрэгцээг хангах тарц, суулгацтай болсон ба

б/говь, хээрийн бүсийн зарим аймгуудад бэлчээр, тариалант талбайн хөрсний элэгдэл, эвдрэл, цөлжилтөөс хамгаалах ойн зу байгуулж, тэгэд ой ургуулах зорилгоор мод үржүүлгийн газру тухайн нутгийн онцлогт зохицсон мод, сөөгний суулгац ургуулах;

в/ой ургамалжилтын мужуудад тухайн нутгийн байгаль, цаг уу нөхцөлд тохирсон тарц, суулгац бойжуулах энгийн, хямд төсөр технологи нэвтрүүлэх;

г/модны үр, боргоцой бэлтгэх, тарц, суулгац бойжуулах, тарьж ургуулах ажилд нутгийн иргэд, олон нийтийг о оролцуулж, тэдэнд дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх;

д/үр, боргоцой бэлтгэх, тарц, суулгац бойжуулах 'ая механикжуулах техник хэрэгслийн дотоодын үйлдвэрлэл хөгжүүлэх.

3. Ой нөхөн сэргээх, ойгүй газрыг ойжуулах

Ойг нөхөн сэргээх, ойгүй газрыг ойжуулахад дараах арга хэм авна:

а/ойн сан байгалийн аясаар болон зориудын аргаар нө сэргээх хялбар, өгөөжтэй арга технологийг ой ургамалжилтын бүс нутгийн онцлогт тохируулан ялгавартай тогтоож, үйлдвэр нэвтрүүлэх;

б/Монгол-Алтай, Төв Хангайн түймэрт их хэмжээ нэрвэгдсэн, хэвтээ хээржсэн газар болон хээр, говийн бүсийн бэлчээр, тариалангийн талбай хамгаалах зурвас, тоголийг жишгийн тарц, суулгацаар ойжуулах;

в/ойг нөхөн сэргээх, тал, хээрийг ойжуулахад шаардагдах тарц, суулгацын хэмжээ, үр, боргоцой бэлтгэх, тарц, су

зуулах, ойг тарьж ургуулах ажлын норм, үнэлгээ, зардлын ативыг шинэчлэн тогтоох;

'ойг нөхөн сэргээх ажлыг зураг төслийн дагуу хийж гүйцэтгэдэг мд шилжих;

'ойг тарьж ургуулах, нөхөн тарилт хийх, арчлан хамгаалах, ойн шилжүүлэх ажлын тасралтгүй ажиллагааг хангаж, ойжуулалтын ш бүртгэл, тооцоог сайжруулах.

Хөтөлбөрийн хяналт, санхүүжилт, үр дүн

Хөтөлбөрийн хяналт

өтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцад хяналт тавих, дүгнэх ажлыг н хэмжээнд Байгаль орчны болон Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрийн ын дэргэдэх Үндэсний зөвлөл, аймаг, нийслэлийн түвшинд р зөвлөл гүйцэтгэнэ. Эдгээр зөвлөл нь орон тооны бус байна. лбөрийн хэрэгжилтийн явцын талаар орон нутгийн салбар лтүүд нь жил бүрийн 11 дүгээр сард Үндэсний зөвлөлд, сний зөвлөл нь жил бүрийн 12 дугаар сард багтаан Засгийн т тайлагнаж, ... эдийн засгийн хөгжлийн явцтай уялдуулан лт тодотгол ... байна.

Хөтөлбөрийн санхүүжилт

өтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах санхүүжилт дараах эх рээс бүрдэнэ:

ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зориулан байгаль ы салбарт төвлөрсөн болон орон нутгийн төсвөөс жил бүр олгох гө;

үйлдвэрлэлийн зориулалтаар хэрэглэсний мод, түлээ бэлтгэж аагчдын ойг нөхөн сэргээхэд зориулсан өөрийн хөрөнгө;

жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан;

ой, модны чиглэлийн бизнесийн байгууллага болон хувь сийн хуримтлал;

гадаад улс, олон улсын байгууллага, төр, олон нийт, аж ахуйн байгууллага, иргэдээс өгч буй тусламж, дэмжлэг, хандивын гө.

Хөтөлбөрийн үр дүн

төлбөрийг хэрэгжүүлснээр ой, модны салбарын зохион байгуу- эрх зүй, эдийн засгийн нэгдсэн тогтолцоо бий болж, ойг алах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх ажилд чанарын ахиц на.

төлбөрийн үр дүнг дараах байдлаар тодорхойлж байна:

Ойг хамгаалах ажлын хүрээнд

й хамгаалах эрх зүй, эдийн засгийн үндэс бүрдэж, ойн түймэр, лт шавьж, өвчнөөс сэргийлэх, тэдгээртэй тэмцэх, хүний үйл агааны сөрөг нөлөөллийг багасгах нөхцөл бололцоо бий болно. илд гарах ойн түймрийн тоо, түймрээс учрах хохирлын хэмжээг улна.

Хөнөөлт шавьж, өвчнийг илрүүлэх арга хэмжээг шуурхай зохи байгуулж, тэдгээрээс учрах хохирлыг багасгана.

Ойг зохистой ашиглах ажлын хүрээнд

Ой зохион байгуулалтыг 10 жилийн давтамжтайгаар явуулж, о модлогийн нөөц, бусад дагалт баялгийг шинжлэх ухааны үндэслэлт ашиглах боломжийг бүрдүүлнэ.

Огтолсон модноос гарах гуалин, зүсмэлийн гарцыг дээшлүүл модны хаягдлыг механик болон химийн аргаар боловсруу үйлдвэрлэлд иж бүрэн ашиглана.

Дотоодын мод, модон бүтээгдэхүүний хэрэгцээг бүрэн хангт дэлхийн зах зээлд өрсөлдөх чадвартай модон бүтээгдэхү экспортолно.

Ойн дагалт баялгийн ашиглалтыг сайжруулах замаар хүн ам хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлнэ.

Ойг нөхөн сэргээх ажлын хүрээнд

Мод, сөөгний үрийн улсын байнгын нөөцтэй болж, ойжуулал шаардагдах тарьц, суулгацын хэрэгцээг бүрэн хангана.

Шинээр модны огтлолт явуулсан талбайг бүрэн ойжуулах хамт өмнөх жилүүдэд мод огтолсон болон хөнөөлт шавьж, өвч түймэрт нэрвэгдсэн талбайн 15 хүртэлх хувьд ойг тарьж ургуулна.

Тариалангийн талбайг хөрсний эвдрэлээс хамгаалах, ур нэмэгдүүлэх ойн зурвас, хүн малын амьдрах таатай нөхі бүрдүүлэх, цөлжилтөөс сэргийлэх төгөл, ногоон хаалт бий бол ажлыг хүмүүсийн нийгэм, эдийн засгийн асуудалтай холбон зохі байгуулна.

Дөрөв. Шинжлэх ухаан, техник, технологи, сургалт

1.Тэргүүлэх чиглэл

Ой, модны үйлдвэрлэлийн шинжлэх ухаан, технологийн бодл нь ойн нөөцийг үеийн үед зохистой ашиглах, хамгаалах, нө сэргээх замаар эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг ханга чиглэгдэнэ.

Энэ чиглэлийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх шинжлэх ух технологийн тэргүүлэх чиглэлийг дор дурдсанаар тодорхойлж байн

а/ойн экосистемийн өөрчлөлт, түүний тэнцвэрт байдлыг хаи ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх дэвшилтэт техн технологи эзэмших, шинжлэх ухааны үндэслэл боловсру судалгаа, шинжилгээний ажлыг тэргүүн ээрэгт анхаарах;

б/ой модыг түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчнөөс сэргий тэдгээртэй тэмцэх арга хэмжээний ойн биологийн үндэслэл, про гаргах;

ı/ойн сангийн тооллого бүртгэлийн ажилд өндөр ялгах чадвартай :рын гэрэл зураг, цахим техник нэвтрүүлэн улсын ойн сангийн шөлтийг жил бүр хянаж байх;

/Монгол орны ойн бүсүүдэд ойн селекцийн үнэлгээ хийж сор, мэл модыг олж илрүүлэн арчлан хамгаалах, үрийг түүж бэлтгэх, ц суулгац бойжуулах, ойн үрийн плантац, байнгын үрийн ийг байгуулах үндэслэлийг гаргах;

/ойн аж ахуйн арга хэмжээний болон ойжуулалтын ажлын лал тогтооно. Ой үүсгэгч голлох төрлийн мод, хамгаалалтын эр ач холбогдолтой мод, сөөгний тарьц, суулгац бойжуулах, ойг ж ургуулах дэвшилтэт агротехник, технологийг ой ургамалжил- бүс, бүслүүр бүрт нарийвчлан тогтоох;

/мод үржүүлэг, ойжуулалтын ажлын техник, технологийг эсронгуй болгох судалгаа явуулж, бага оврын техник хэрэгслээр ах;

/тал, хээрийн бүс, цөл, цөлийн хээрт бэлчээр, тариалангийн ийг хорсний элэгдэл, цөлжилтөөс хамгаалах, бэлчээрийн болон о аж ахуйн таримал ургамлын ургацыг нэмэгдүүлэх зорилго ий ойн зурвас, төгөл, ногоон хаалт ургуулахад ашиглах модны л зүйл, бүрдлийг сонгож, тэлгээрийг тарьж ургуулах агротехник, ологи боловсруулах;

/тусгай хамгаалалттай газар нутгийн ойн менежментийг үүлэх, ойтой нутгийн биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах, ойн , ус хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх үүргийг дээшлүүлэх;

/мод боловсруулах үйлдвэрлэлээс гарах үлдэц, өөдсийг ашиглан үжүүлсан дэвшилтэт материал бий болгох, ялангуяа шинэсэн ий эдийг гүнзгий боловсруулах, өргөн хэрэглээний мебель, ін эдлэл үйлдвэрлэх арга технологийг нэвтрүүлэх, ойн химийн вэрлэлийг хөгжүүлэхэд чиглэгдсэн судалгаа туршилтыг явуулах;

/ой модны салбарын удирдлага, зохион байгуулалт, эрх зүй, ін засгийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгох;

/өмчийн аль ч хэлбэрт тулгуурласан аж ахуйн нэгж, байгууллага, арын шинжлэх ухаан, техник, технологийг хөгжүүлэх, судалгаа-илт, үйлдвэрлэл-бизнесийн ажил эрхлэхийг төрөөс бүхий л ір дэмжих.

. Олон улсын хамтын ажиллагаа

й, модны үйлдвэрлэлийн салбарыг зах зээлийн эдийн засгийн лцааны үндсэн шаардлага, дэлхий нийтийн энэ чиглэлийн вэрлэлийн хөгжилт, чиг хандлагатай уялдуулан хөгжүүлэх, ойн жлэх ухааны ололт, орчин үеийн тэргүүний техник, технологийг йн орны нөхцөлд тохируулан нэвтрүүлэхэд олон улсын хамтын ілагааны үр ашигтай бүх хэлбэрийг ашиглана:

/Оросын Холбооны Улс, Америк, Канад, Япон, Швед, Герман, ланд, Хятад зэрэг улстай ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, ойн

сангийн тооллого хийх, танавч судалгаа явуулах, мод боловсруу болон ойн химийн үйлдвэрлэлийн салбарт дэвшилтэт технол нэвтрүүлэх чиглэлээр хамтын ажиллагаа хөгжүүлэх;

б/орчин үеийн техник, технологи эзэмшсэн өндөр мэргэжил боловсон хүчин, аспирант, докторыг Япон, Америк, Орос Холбооны Улс, Герман зэрэг оронд бэлтгэх;

в/ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, түймэр, хөнөөлт шав өвчинтэй тэмцэх, мод бэлтгэх, боловсруулах үйлдвэрлэл чиглэлээр төсөл хэрэгжүүлэх, зээл тусламж авах, хамтарсан суда шинжилгээний ажил зохион байгуулах зэргээр гадаад орнууд хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх;

г/Дэлхийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн байгууллага, Ази, Ном Далайн орнуудын Ойн комисс, Дэлхийн болон Ази, Ном Далайн орнуудын Ойн судалгааны байгууллага, ойн судал ойжуулалтын чиглэлийн төрийн бус байгууллагатай хам ажиллагаа хөгжүүлж, бүс нутгийн хэмжээнд улс орнуудтай хамтар төсөл хэрэгжүүлэх, үйлдвэрлэл эрхлэх боломж нөхцөлийг бүрдүү

3.Ой, модны үйлдвэрлэлийн мэргэжлийн сургалт

Ой, модны үйлдвэрлэлийн мэргэжлийн сургалтыг сайжруул дараах арга хэмжээ авна:

а/ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх арга хэмж зах зээлийн нөхцөлд тохируулан явуулахад урьд бэлтгэг мэргэжилтэй боловсон хүчин, ажилчдыг давтан сургах, дотоодын дээд сургуулиудад болон хөгжилтэй орнуудад мэргэшсэн бакал магистр бэлтгэхэд анхаарч, аспирантур, докторантурт суралцу эрдмийн зэрэгтэй боловсон хүчин бэлтгэх;

б/мэргэжилтэй боловсон хүчин, ажилчдын зах зээлийн бс мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх богино хугацааны сур дамжааг Монгол Улсын Их сургууль, Техникийн Их сургууль, Х аж ахуйн Их сургууль, Ой, модлог судлалын төв, бусад сур үйлдвэрлэлийн төв, Геоэкологи, Биологийн хүрээлэнгийн материа бааз, оюуны нөөцийг түшиглүүлэн зохион байгуулах;

в/улсын хөрөнгө оруулалт болон гадаад, дотоодын зээл, тусл авах, төсөл хэрэгжүүлэх замаар шинжлэх ухааны бс үйлдвэрлэлийн материаллаг баазыг бэхжүүлэх;

г/ойн аж ахуй, мод бэлтгэх, боловсруулах үйлдвэрлэл шинжлэх ухааны байгууллагын бүтэц, зохион байгуула боловсронгуй болгох.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

98 оны 7 дугаар рын 22 -ны өдөр   Дугаар 124   Улаанбаатар хот

Төрийн архивын харьяаллын тухай

хивын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 5 дахь ', 16 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, 17 дугаар йн 1 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн Монгол Улсын йн газраас ТОГТООХ нь:

"Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын бүтцийг лэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 1996 оны угаар сарын 24-ний өдрийн 263 дугаар тогтоолын аар зүйлд "р/Архивын алба." гэж нэмсугэй.

'Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын бүтцийг лэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 1996 оны 10 р сарын 24-ний өдрийн 264 дүгээр тогтоолын 2 р зүйлийн "а" заалтыг "а/Төрийн захиргааны лагын хэлтэс /аймгийн архивын тасаг/;" гэж өн найруулсугай.

Эрон нутаг дахь төрийн архивын үйл ажиллагаанд агдах хөрөнгийн эх үүсвэрийг 1999 оноос эхлэн нутгийн төсөвт нь тусгаж байхыг аймаг нийслэлийн дарга нарт үүрэг болгосугай.

гол Улсын Ерөнхий сайд   **Ц.ЭЛБЭГДОРЖ**

ль зүйн сайд   **С.БАТЧУЛУУН**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

8 оны 7 дугаар ын 22-ны өдөр   Дугаар 125   Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт ыг үндэслэн Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ

Ойн санг гэрээгээр эзэмшүүлэх журам"-ыг лтын ёсоор батлсугай.

2."Ойн санг эзэмших гэрээ"-ний загварыг 1998 он улиралд багтаан батлан гаргах, орон нутагт хүргүү эзэмшүүлэх ажлыг эрчимтэй зохион байгуулах хэмжээ авч, хэрэгжилтийн явцад хяналт тавьж ажилл Байгаль орчны сайд С.Баярцогтод даалгасугай.

3.Ойн санг зохих журмын дагуу аж ахуйн н байгууллагад эзэмшүүлэх замаар түүний нөөц хамгаалах, нөхөн сэргээх, зохистой ашиглах ажлын өгөөжийг дээшлүүлэх арга хэмжээ авахыг ай нийслэл, сумын Засаг дарга нарт даалгасугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд **Ц.ЭЛБЭГД**

Байгаль орчны сайд **С.БАЯРЦ**

Засгийн газрын 1998 оны
дугаар тогтоолын хавс

ОЙН САНГ ГЭРЭЭГЭЭР ЭЗЭМШҮҮЛЭХ ЖУРАМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.Улсын ойн сангийн тодорхой хэсгийг мод бэлт боловсруулах болон ойг нөхөн сэргээх үйл ажилл эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагад гэрээ эзэмшүүлэхэд энэ журмыг дагаж мөрдөнө.

2.Ойн санг аж ахуйн нэгж, байгууллагад эзэмшү зорилго нь ойн нөөцийг өөрийнсөг сэтгэлгээ хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх сэ зүйн болон шинжлэх ухааны үндэс, орчныг бүрдүүл оршино.

3.Ойг эзэмшигч нь тухайн ойн сангийн хүрээнд о ургамал, амьтны аймаг, байгалийн бусад баял хамгаалах, нөөц нь хомсдохоос сэргийлэх арга хэ авч байх үүрэг хүлээнэ.

4.Ойг эзэмшүүлэх гэрээний хугацаа нь 15-60 байх бөгөөд уг хугацааг нэг удаа 40 жилээр сунган

5.Төрөөс эзэмшилд нь олгосон ойн тодорхой хэс тухайн аймаг, нийслэл, сумын Иргэдийн Төлөөлөгч Хурал аж ахуйн нэгж, байгууллагад эзэмшүүлж болно

6.Төрийн нэрийн өмнөөс аймаг, нийслэл, суманд санг эзэмшүүлэх ажлыг Байгаль орчны яам, түүний олгосон төрийн захиргааны байгууллага эр гүйцэтгэнэ.

Хоёр.Ойн санг эзэмших тухай хүсэлт гаргах

Ойн санг эзэмших тухай хүсэлтээ аж ахуйн нэгж, үуллага сумын Засаг даргад гаргана.
Ойн санг эзэмших тухай хүсэлтэд аж ахуйн нэгж, үуллагын оноосон нэр, харъяалал, хаяг, байнга х газар, ойн санг эзэмших хугацаа, ашиглах улалт зэргийг тодорхой заасан байна.
Ойн санг эзэмших тухай хүсэлтэд дараахь бичиг, мтыг хавсаргана:
тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын дүрэм, улсын сэлийн гэрчилгээний хуулбар;
ойн санг эзэмших гэрээний төсөл;
ойн сан, түүний газар, ургамал, амьтны аймаг, ц баялгийг хамгаалах тухай менежментийн элөгөөний төсөл, зардлын тооцоо;
гэрээгээр эзэмших ойн сангийн байршил, хэмжээг үлсан тойм зураг.
.Энэ журмын 8,9 дүгээр зүйлд заасны дагуу үулсэн материалд Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрийн яам, эн шатны Засаг даргын Тамгын газрын мэргэжлийн тын албаны санал дүгнэлтийг хавсаргана.

Гурав.Ойн санг эзэмшүүлэх нөхцөл, харгалзах шалгуур үзүүлэлт

.Ойн санг гэрээгээр эзэмших аж ахуйн нэгж, үуллага дараахь нөхцөлийг хангасан байна:
ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх үулах/ арга хэмжээг хэрэгжүүлэх санхүүгийн болон ж, технологийн нөөцтэй байх;
мэргэжлийн боловсон хүчин, ажилчидтай байх;
гэрээгээр ойн санг эзэмшүүлэхээр зарласан сонгон аруулалтад оролцож, шалгарсан байх;
ойн болон байгалийн бусад баялгийг ашигласны эрийг зохих журмын дагуу төлөх чадвартай байх;
гэрээний дагуу явуулах үйл ажиллагаандаа байгаль ад нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийлгэж, дүгнэлт үулсан байх.
.Ойн санг эзэмшүүлэх аж ахуйн нэгж, байгууллагыг эн шалгаруулахад дараахь үзүүлэлтийг харгалзана:
ойн санг ашиглах, хамгаалах, нөхөн сэргээх үулах/-эд гарах зардал, олох орлого, эдийн йн үр ашгийн байдал;
ойн сангийн нөөцийн ашиглалтын түвшин;

в/техник, технологийн байдал;
г/ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэр
арга хэмжээ, түүний чанар;
д/мэргэжлийн боловсон хүчний хангамж.

Дөрөв.Ойг эзэмшүүлэх гэрээ, түүнийг байгуулах

13.Гэрээгээр эзэмшүүлэх ойн сан, түүний байр
хэмжээ, шалгаруулалтын үед харгалзах үзүүлэлт,
зол, нөхцөлийн тухай мэдээллийг сумын Засаг дарга
ахуйн нэгж, байгууллагуудад 1 сараас доошгүй х
цаанд хүргэж, сонгон шалгаруулах товыг тогтоон, а
хэсгийг томилно.
14.Ажлын хэсэг тогтоосон хугацаанд багтаан
ахуйн нэгж, байгууллагаас хүсэлтийг хүлээн
хянан шинжилгээ хийсний үндсэн дээр ту
эзэмшүүлэх ойн сангийн зааг, түүний дотор ашигла
болон хамгаалалтын бүсийг нарийвчлан тусгасан зу
санал дүгнэлтээ Засаг даргад хүргүүлнэ. Уг матер
талуудын тохиролцсон гэрээний төслийг хавса
бөгөөд түүнд ойн сан, түүний баялгийг хамгаа
зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх арга хэмжээ, ху
хариуцлага, менежментийн асуудлыг жил жилээр тодо
тусгана.
15.Тухайн эзэмшүүлэх ойн сан, түүнийг эзэ
этгээдийн талаар Засаг дарга Байгаль орчны на
зөвшилцсөний үндсэн дээр саналаа сумын Иргэ
Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдэд оруулна.
16.Ойн санг эзэмшүүлэх тухай шийдвэрийг Иргэ
Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчид гаргах бө
түүнийг Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал баталгаажуул
17.Ойн санг эзэмшүүлэх тухай гэрээнд дар
асуудлыг тусгана:
а/ойн санг эзэмшүүлэх үндэслэл /шийдвэр/;
б/ойн санг эзэмших хугацаа, зориулалт;
в/ойн сангийн байршил, нөөц;
г/жил тутам нөхөн сэргээх /ойжуулах/ тал
хэмжээ;
д/эзэмшлийн ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэл
ашигласны төлбөрийн хэмжээ;
е/талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага.
18.Гэрээнд ойн сангийн байршил, нөөцийн хэ
зэрэг үзүүлэлтийг тусгасан ой зохион байгуула
зургийг хавсаргана.

.Аж ахуйн нэгж, байгууллага ойн сан эзэмших гэрээгээ нотариатаар батлуулсны дараа хүчин дөр болно.

Тав.Ойн сан эзэмшигчийн эрх, үүрэг, сумын Засаг даргын Тамгын газрын үүрэг

Ойн санг эзэмшигч дараахь эрхтэй байна:
ой, түүний дагалт баялгийг гэрээ, төлөвлөгөөний ашиглах;
эзэмшлийнхээ ойн нөөц, баялгийг гэрээнд заасны зохистой, их бүрэн ашиглах, нөхөн сэргээх үлах/ арга хэмжээ авах зорилгоор шаардагдах га байгууламж барих, зам талбай засах;
эзэмшлийн ойн сандаа учруулсан хохирлыг буруутай д, аж ахуйн нэгж, байгууллагаар нөхөн төлүүлэх, урагийг арилгуулах, энэ тухай эрх бүхий ууллага, албан тушаалтнаас шаардах;
ийдвэр гаргасан этгээдийн зөвшөөрөлтэйгээр лийн ойн сангаа, эсвэл түүний тодорхой хэсгийг д нөхцөл, болзолтойгоор ашиглуулах;
эрээний хугацаа дууссаны дараа уг гэрээг энэ д заасан хугацаагаар сунгуулах давуу эрх эдлэх;
эзэмшлийн ойн сангийн нутаг дэвсгэрийн газар, эл, амьтны аймаг, бусад баялгийг зохих хууль эмж, зөвшөөрлийн дагуу ашиглах.
Ойн санг эзэмшигч дараахь үүрэг хүлээнэ:
олбогдох хууль тогтоомж, гэрээний үүргээ эн сахих;
эзэмшлийнхээ ойн сангийн нөөц, түүний элтийн тухай мэдээллийг сумын Засаг дарга, бусад ууллага, албан тушаалтанд тогтоосон хугацаанд нь и өгөх;
эзэмшлийн ойгоо түймэр, хөнөөлт шавьж, өвчнөөс лэх, тэдгээртэй тэмцэх, хор уршгийг арилгах хэмжээ авах;
эзэмшлийн ойн сандаа өөрийн хөрөнгөөр хайгуул ааны ажлыг мэргэжлийн аж ахуйн нэгжээр хийлгэх, ндсэн дээр менежментийн төлөвлөгөө боловсруулан үүлэх арга хэмжээ авах;
арьц, суулгацын байнгын хүрэлцэхүйц нөөцийг бий с, гэрээнд заасны дагуу ойжуулалтын ажлыг гүйцэтгэх, ал ойг ойн санд шилжүүлэн өгөх;

е/эзэмшлийн ойн сангийн газар, ургамал, ам
аймаг, бусад баялгийн төрх байдлыг хадгалах, хам
лах арга хэмжээ авах;

ж/хуульд заасан хугацаанд ой зохион байгуула
хийлгэж байх;

з/ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашиг
төлбөрийг гэрээнд заасан хугацаанд төлөх;

и/менежментийн төлөвлөгөө, гэрээний биелэлтийг
бүрийн 12 дугаар сарын 15-ны дотор гарган сумын З
даргатай үр дүнг тооцож байх.

22.Аймаг, сумын Засаг дарга дараахь \
гүйцэтгэнэ:

а/ойн сан эзэмшигчийн хууль тогтоомжийн б
гэрээ, менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтэд хя
тавьж, үр дүнг тооцож байх;

б/улс орны эрх ашигтай холбогдсон онцгой
хэмжээ авахаас бусад тохиолдолд ойн сан эзэмшиг
үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулах нөхцөл, боломжо
хангах;

в/ойн сан эзэмшигчийн үйл ажиллагаанд бүх
дэмжлэг үзүүлэх;

г/эзэмшлийн ойн санд гарсан түймэр зэрэг гам
хор уршгийг арилгахад иргэд, аж ахуйн
байгууллагыг татан оролцуулж туслалцуулах.

Зургаа. Хариуцлага, маргаан

23.Холбогдох хууль тогтоомж, гэрээний за
биелүүлээгүй ойн сан эзэмшигчид эрүүгийн хариу
хүлээлгэхээргүй бол сумын Засаг дарга захир
хариуцлага хүлээлгэнэ.

24.Холбогдох хууль тогтоомж, гэрээний үүргийг
дараа зөрчил тавьсан шаардлагыг биелүүлээгүй аж
нэгж, байгууллагын ойн сан эзэмших эрхийг
Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын шийдвэрээр дуус
болгох болно.

25.Авсан арга хэмжээ гарсан шийдвэрийн тал
гомдлоо ойн сан эзэмшигч дээд шатны Засаг дарга
Байгаль орчны яаманд гаргана.

26.Энэ журмын 25 дугаар зүйлд заасны гар
гомдлын мөрөөр авсан арга хэмжээ, шийдвэрий
зөвшөөрвөл ойн сан эзэмшигч шүүхэд хандаж болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

98 оны 7 дугаар рын 22-ны өдөр   Дугаар 126   Улаанбаатар хот

Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай

нгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:
сгийн газрын 1995 оны 12 дугаар сарын 23-ны ын 241 дүгээр тогтоолоор баталсан "Түүх, соёлын үй үнэт дурсгалт зүйлийн жагсаалт"-д дор дурдсан ыгатай нэмэлт оруулсугай:

алын нэр:	МАНДАЛА (Жанхор, Цагийн хүрдний хот мандал)
гч:	Нэр нь үл мэдэгдэх уран урчууд
д бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
лагдаж байгаа газар:	Дүрслэх урлагийн музей
алын шинж байдал:	Зэгт наамал. Диаметр 280 см, төрөл бүрийн пүүсүү, торго, хилгасан зээг, хоргой сувд
ы дугаар:	2583-452

алын нэр:	ПАГВА ЛАМ ПОДОЙЖАНЦАН
гч:	Нэр нь үл мэдэгдэх урчууд
д бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
лагдаж байгаа газар:	Дүрслэх урлагийн музей
алын шинж байдал:	Зээгт наамал.128x174 см, төрөл бүрийн пүүсүү, торго, хилгасан зээг, хоргой сувд
ы дугаар:	130-658

алын нэр:	ГАРМААВИЙ ЛАМ ВАНЧИГДОРЖ
гч:	Баргын аймгийн Жадамба
д бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
лагдаж байгаа газар:	Дүрслэх урлагийн музей
алын шинж байдал:	Зээгт наамал.121x165 см, төрөл бүрийн торго, хоргой, шүр, оюу
ы дугаар:	129-672

алын нэр:	ҮШ БОГД ЖАВЗАНДАМБА АГВААНЛУВСАН

Зохиогч:	Зоотой аймгийн Таахайб улирдлага дор Богдын о урчууд урлажээ
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Дүрслэх урлагийн музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал.136x171 см, т бүрийн торго, хоргой
Дансны дугаар:	127-450

44.

Дурсгалын нэр:	ХАЯНХЯРВАА (Дамдин, м хоолойт)
Зохиогч:	Нэр нь үл мэдэгдэх урчууд
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал. 121,5 x 155 төрөл бүрийн торго, хоргой
Дансны дугаар:	96-678

45.

Дурсгалын нэр:	НАЙЧИН ЧОЙЖИНЭ (Доржнаг Очир алдар тогондер)
Зохиогч:	Нэр нь үл мэдэгдэх урчууд
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Дүрслэх урлагийн музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал, 116x173 см, т бүрийн пүүсүү, нагнаг тс хилгасан зээг
Дансны дугаар:	94-664

46.

Дурсгалын нэр:	СЭНГИЙН РАА (Арслангийн дуу
Зохиогч:	Нэр нь үл мэдэгдэх урчууд
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Дүрслэх урлагийн музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал.155x225 см, бүрийн пүүсүү, торго
Дансны дугаар:	126-669

47.

Дурсгалын нэр:	БЭГЭЭ ДАРМАПАЛА (Жамсран,) сахиус)
Зохиогч:	Хасгомбын удирдлага дор Бн ордны урчууд урлажээ
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал.224x177 см, бүрийн торго, хоргой, чимэгтэй.

зим дугаар:	3-5
галын нэр:	КАЛА ЧАКРА (Дүйнхор, Цагийн хүрдэн)
хоргч:	Тавхайн удирдлага дор Богдын ордны урчууд урлажээ
йд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
алагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
галын шинж байдал:	Зээгт наамал.167x123 см, төрөл бүрийн торго, хоргой, сувдан чимэгтэй
ны дугаар	3-1 (1164)

галын нэр:	КУБЕРА (Намсрай, Эдийн тэнгэр)
хоргч:	Зургийг зураач Лувсандорж
йд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
алагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
галын шинж байдал:	Зээгт наамал.272x200 см, төрөл бүрийн торго, хоргой, шар харгалин, туушин
ны дугаар:	3-106-1150

галын нэр:	СИТА МАХАКАЛА (Гонгор, Цагаан итгэлт)
хоргч:	Тавхайн удирдлага дор Богдын ордны урчууд урлажээ
йд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
алагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
галын шинж байдал:	Зээгт наамал.121x165 см, төрөл бүрийн торго, хоргой, шүр, сувд
ны дугаар:	3-12

галын нэр:	ВАЖРАТАРА (Очирдар, Очирт дар)
хоргч:	Нэр нь үл мэдэгдэх учрууд
йд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
алагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
галын шинж байдал:	Зээгт наамал.171x120 см, төрөл бүрийн торго, хоргой, хамба, магнаг
ны дугаар:	3-10

галын нэр:	МАХАКАЛА (Гомбо, Их хар)
хоргч:	Тавхай, Жүгдэр нарын удирдлага дор Богдын ордны урчууд урлажээ
йд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун

Хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал. 152x100 см, тө бүрийн торго, хоргой, з суудан чимэгтэй
Дансны дугаар:	3-12

53.

Дурсгалын нэр:	ЯМАРАЗА (Дамдинчойжоо, Эр номун хаан)
Зохиогч:	Тавхайн удирдлага дор Бог ордны урчууд урлажээ
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал.122x90 см, тө бүрийн торго, хоргой
Дансны дугаар:	3-3

54.

Дурсгалын нэр:	ИШУРА (Цамба, Эсэр тэнгэр)
Зохиогч:	Тавхайн удирдлага дор Бог ордны урчууд урлажээ
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал.167x123 см, тө бүрийн торго, хоргой, су чимэгтэй
Дансны дугаар:	3-95

55.

Дурсгалын нэр:	БИХААНЭ (Манал, Оточ)
Зохиогч:	Тавхайн удирдлага дор Бог ордны урчууд урлажээ
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал.157x151 см, бүрийн торго, шар хаг ямбуу, суудан чимэгтэй
Дансны дугаар:	3-2

56.

Дурсгалын нэр:	НОРОВДИМААНЭД
Зохиогч:	Хасгомбо, Тавхайн удирдлага Богдын ордны урчууд урлажээ
Хэдийд бүтээгдсэн:	XIX-XX зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Чойжин ламын сүм музей
Дурсгалын шинж байдал:	Зээгт наамал.155x115 см, тө бүрийн торго, хоргой
Дансны дугаар:	61

алмн нэр: ВИШНУВИДЖАЙЯ (Жүгдэрнамжил)
гч: Тамжав, Хасгомбо, Тавхай
д бүтээгдсэн: XIX-XX зуун
лагдаж байгаа газар: Чойжин ламын сүм музей
алын шинж байдал: Зээгт наамал.120x150 см, төрөл бүрийн торго, хоргой
м дугаар: 34

алын нэр: АВИД (Авидын шангад, Авидын орон хийд)
гч: Хасгомбо, Тамжав
д бүтээгдсэн: XIX-XX зуун
лагдаж байгаа газар: Чойжин ламын сүм музей
алын шинж байдал: Зээгт наамал.81x67 см, төрөл бүрийн торго, хоргой, шүр, сувд
м дугаар: 28

алын нэр: ДАР-ЭХ
гч: Өндөр гэгээн Занабазар (1635-1724)
д бүтээгдсэн: XVIII зуун
лагдаж байгаа газар: Богд хааны ордон музей
алын шинж байдал: Өндөр 40 см, жин 7-10 кг, хүрэл цутгамал, алт шармал
м дугаар: 1-82 (2-21)

алын нэр: ВАЖРАСАТВА (Доржсэмбэ, Очир-баригч)
гч: Өндөр гэгээн Занабазар
д бүтээгдсэн: XVIII зуун
лагдаж байгаа газар: Чойжин ламын сүм музей
алын шинж байдал: 30x50x76 см хүрэл цутгамал, алт шармал
м дугаар: 8-259

алын нэр: АМИТАЮСЬ (Аюуш, Цэгмид)
гч: Өндөр гэгээн Занабазар
д бүтээгдсэн: XVIII зуун
лагдаж байгаа газар: Чойжин ламын сүм музей
алын шинж байдал: 30x50x76 см, хүрэл цутгамал, алт шармал
м дугаар: 259/4/585

алын нэр: Г.ЗАНАБАЗАРЫН ХӨРӨГ
гч: Занабазарын сургуулиар
д бүтээгдсэн: XVIII зууны дунд үе

Хадгалагдаж байгаа газар: Чойжин ламын сүм музей
Дурсгалын шинж байдал: 56х46 см, жин 10 кг, ж
цутгамал, алт шармал
Дансны дугаар: 1-98

82.
Дурсгалын нэр: СИТАСАМВАРА
(Дэмчиггарав,Цагаан, Дэмчиг
Зохиогч: Өндөр гэгээн Занабазар
Хэдийд бүтээгдсэн: XYП зуун
Хадгалагдаж байгаа газар: Чойжин ламын сүм музей
Дурсгалын шинж байдал: Хүрэл цутгамал, алт шармал
Дансны дугаар: 58-215

83.
Дурсгалын нэр: МАХАКАЛА (Гомбо, Их хар)
Зохиогч: Нэр нь үл мэдэгдэх урлаач
Хэдийд бүтээгдсэн: XIX зууны сүүлч XX зууны эх
Хадгалагдаж байгаа газар: Чойжин ламын сүм музей
Дурсгалын шинж байдал: 35х65х30 см цамын цаасан ш
баг, додиг, модиг, гутал (
чимэглэлтэй)
Дансны дугаар: 304-42

84.
Дурсгалын нэр: НИЙСЛЭЛ ХҮРЭЭ
Зохиогч: Хүрээний зураач Жүгдэр
Хэдийд бүтээгдсэн: 1912 он
Хадгалагдаж байгаа газар: Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал: Монгол зураг, 58х103
байгалийн шороон будаг
Дансны дугаар: 10-94 (744)

85.86.
Дурсгалын нэр: ХАЙСТАЙ ЛАВРИН
БОГДЫН НОГООН ОРДОН
Зохиогч: Б.Шарав
Хэдийд бүтээгдсэн: XX зууны эх
Хадгалагдаж байгаа газар: Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал: Монгол зураг, 158х188
Байгалийн шороон будаг
Дансны дугаар: 7-205
7-237

87.88.
Дурсгалын нэр: YШ Богдын ШАВИР ХОРГОЙ
ДЭЭЛ
АЛТАДСАН САВХИН
Хэдийд бүтээгдсэн: 1911-1912 он
Хадгалагдаж байгаа газар: Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал: 135х72 см, шавир хоргой

	35 см савхи, шир
м дугаар:	6-102
	6-114
.91.	
алын нэр:	YШ Богдын СУВДАН ХЭЭТЭЙ ХУРЭМ СУВДАН ШИГТГЭЭТЭЙ ШАШИР ХОРГОЙ ТИТЭМ ШАР МАГНАГ ДЭЭЛ
д бүтээгдсэн:	1911-1912 он
хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
алын шинж байдал:	80х75 см шашир хоргой, сувдан хээтэй хурэм, диаметр 30 см шашир хоргой, хар хилэн, алтан ширмэл очир жинс, 2 см сувд чимэгтэй титэм 140х75 см, луун хээтэй, шар магнаг дээл
м дугаар:	6-1
	6-45
	6-108
.94	
алын нэр:	YШ Богдын БУЛГАН ДОТОРТОЙ ДЭЭЛ БУЛГАНЫ ГОДООР ХИЙСЭН ХУРЭМ АЛТАН ОЧИРТ ХАР YНЭГЭН ТИТЭМ
д бүтээгдсэн:	1911-1912 он
хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
алын шинж байдал:	148х76 см, хээтэй шашир хоргой, булга, алт шармал цул мөнгөн товч 78х68 см, булганы год, диаметр 18 см шашир хоргой, сувд, оюу, алтан жинстэй
м дугаар:	6-43
	6-18
	6-47 (166)
.	
алын нэр:	YШ Богдын МОРИН ХУРЭМ АЛТАН ОЧИРТ ТИТЭМ
д бүтээгдсэн:	1911-1912 он
хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
алын шинж байдал:	174х74 см соёмбон хатгамалтай, шашир хоргой 18 см (206 гр) шашир хоргой, сувд, алтан жинстэй
м дугаар:	6-26 (7)
	6-56
.99.100.	
алын нэр:	Дондогдулам хатны СУВДАН ХЭЭТЭЙ

	ТООРЦОГ
	ТОРГОН ДЭЭЛ
	ТОРГОН ДЭЭЛ
	ХАНТААЗ
Хэдийд бүтээгдсэн:	1911-1912 он
Хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал:	Диаметр 13 см, торго, хо
	шүр, сувдан хээтэй
	170x170 см хоргой торго,
	шармал мөнгөн товч
	170x170 см хоргой торго,
	шармал мөнгөн товч
	71x61 см пүүсүү, хоргой с
	хээтэй
Дансны дугаар:	6-58
	6-16
	6-107 (28)
	6-22
101.102	
Дурсгалын нэр:	ЖАНЧ
	САНДАЛ
Зохиогч:	Нэр нь үл мэдэгдэх урчууд
Хэдийд бүтээгдсэн:	XYII зуун
Хадгалагдаж байгаа газар:	Богд хааны ордон музей
Дурсгалын шинж байдал:	Хар үнэг, урт 180 см,
	хормойн өргөн 7 м.
	Сум мод, 93x136 см
	Цагаан чулуун чимэглэлтэй,
	чулуун шигтгээтэй
Дансны дугаар:	6-37
	7-180
103-109	
Дурсгалын нэр, хэмжээ:	"МАНЛАЙ" СОЛИР 166,6 кг
	"АЖ БОГД-1" СОЛИР 200 гр
	"АЖ БОГД-2" СОЛИР 582,2 кг
	"НОЁН БОГД" СОЛИР 420 гр
	"ТУГАЛЫН БҮЛЭЭН" СОЛИР 152
	"ХЭРЛЭН" СОЛИР 100 гр
	"ХАН ХӨГШИН" СОЛИР 500 гр
Хадгалагдаж байгаа газар:	Байгалийн түүхийн музей
Дансны дугаар:	Д-23
	Д-25
	Д-24
	Д-29
	Д-28
	Д-26
	Д-27
110.	
Дурсгалын нэр, хэмжээ:	НОГООН ХАШ ЧУЛУУ 180 кг

ллагдаж байгаа газар: Байгалийн түүхийн музей
ам дугаар: Д-60-1

нгол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

гээрлийн сайд Ч.САЙХАНБИЛЭГ

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ТОГТООЛ

98 оны 7 дугаар Улаанбаатар
рын 22-ны өдөр Дугаар 128 хот

Хөтөлбөр батлах тухай

нгол Улсын Их Хурлын 1996 оны 61 дүгээр оолоор баталсан "Засгийн газрын үйл ажиллагааны лбер"-ийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын ийн газраас ТОГТООХ нь:
"Биотехнологи" дэд хөтөлбөрийг 1 дүгээр хавсрал- үг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх Үндэсний зөвлөлийн лдэхүүнийг 2 дугаар хавсралтын ёсоор тус тус лсугай.
Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг бүрийн төсөвт тусган, гадаадын зээл, тусламжийн энд санхүүжүүлж байхыг Сангийн сайд Б.Батбаяр, эд харилцааны сайд Р.Амаржаргал нарт даалгасугай.
Хөтөлбөрийн биелэлтийг жил бүрийн I улиралд зан Засгийн газарт тайлагнаж байхыг Үндэсний элийн дарга, Сангийн сайд Б.Батбаярт даалгасугай.

игол Улсын Ерөнхий сайд Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

нгийн сайд Б.БАТБАЯР

Засгийн газрын 1998 оны 128
гаар тогтоолын 1 дүгээр хавс

"БИОТЕХНОЛОГИ" ДЭД ХӨТӨЛБӨР

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.Монголын биотехнологийн хөгжлийн өнөөгийн бай
Манай улсад биотехнологийг 1986 оноос эхлэн Мо
Улсын шинжлэх ухаан,технологийн дэвшлийн нэг тэр
лэх чиглэл болгон хөгжүүлэх зорилт дэвшүүлэн тү
хүрээнд явуулах судалгаа, боловсруулалт болон үй
вэрлэлийн ажлын чиглэлийг тодорхойлсон, хэрэгжү
арга хэмжээг үе шаттайгаар тусгасан хэд хэдэн ба
бичиг гарган, зохион байгуулалтын нэлээд арга хэм
авч ирсэн билээ.

1992 оноос Гепатит, Биоииж, Монэнзим-
Монэнзим-ген, Монэнзим-тех, Анагаах ухааны эм, М
вируст өвчин, Малын бактерт өвчин, Шим бор
Биохий, Буудайн генетик, Ургамлын эд эс, Микроф
Зэсийн биометаллург, Микробиологийн аргаар ург
хамгаалах, Малын биотехнологи, Вирусгүй тар
ургамал зэрэг 30-аад төслийн хүрээнд судал
туршилтын ажлыг явуулж ирсэн болно.

Олон улсын байгууллага болон гадаад орны тус
жаар Биотехнологийн хүрээлэнд Молекул биологийн,
аж ахуйн хүрээлэнд Радио иммунологийн болон Малы
хөврөл шилжүүлэн суулгах, Халдвар, нян судл
институтэд Иммуно-глобулины зэрэг лаборатори
байгуулан эрдэм шинжилгээний байгууллага, их,
сургуульд явуулж буй биотехнологийн үйл ажиллаг
орчин үеийн зарим техник хэрэгсэл нийлүүлэг
"Шим", "Биоженомикс" компаниуд өөрийн хөрөн
лабораториуд байгуулан биотехнологийн салбарт хөр
оруулалт хийсэн нь манай оронд биотехноло
материаллаг баазыг бэхжүүлэхэд чухал хувь нэмэр
байгаа юм.

Биотехнологийн зарим судалгаа, туршилт, үйл
лэлийн ажлын явц байдал арга зүйн хувьд н
зүгширч эхний үр дүнгүүд гарсаар байна."Б" гепа
эсрэг үндэсний шинэ вакцин (нийлдсийн ба реком
ДНХ) оношлуур, үрэвсэл эсэргүүцэх, уургийн за
явуулах үйлчлэл бүхий панкипсин, химотри
трипсин, гликовит, ходоод гэдэсний багц фе
(трифермент) хуурай цөс, хүнсний уураг, нимб

н сүүний хүчил, сүүн бүтээгдэхүүний исгүүр, нэ хэрэгсэл, малын уурагт тэжээл (хэрэгтэнцэр, и, антибиотик, заагийн суспензи), мал, амьтны м халдварт өвчний оношлуур, бактерийн гаралтай оо, уурагжсан сүрэл, хүнсний мөөг, ургамал аалах биологийн хэрэгсэл зэрэг олон шинэ эгдэхүүн бий болгосон бөгөөд лаборатори, илтын цехийн түвшинд үйлдвэрлэж зах зээлд их бага зэгээр борлуулж ирсэн болно.

үнчлэн малын үр хөврөл шилжүүлэн суулгах, үр н үр хөврөлийг гүн хөлдөөж хадгалах арга ологийг манай эрдэмтэд эзэмшиж, энэхүү аргаар ыхаа туган, ишгийг 1988, 1989 онд гаргаж авсан ба иоолуурын монгол ямааны үржлийн цом сүрэг бий ох үр, үр хөврөлийн сан бүрдүүлэх зорилт тавин лаж байна. Зэс-молибдений орд газрын ядуу хүдрээс йн баяжмал гаргаж авах, арьс шир, нэхий всруулах зэрэг бусад салбарт ч бичил биетнийг лан үндэсний технологи бий болгох ажлыг явуулж а.

лын зарим халдварт өвчний оношлуур, вакциныг ялалт аргаар хийхэд жил бүр олон зуун сарлаг, , ямааг ядалдаг байсан бол одоо эсийн өсгөврийн ар үйлдвэрлэхэд нэг толгой малыг 1,5 мл өсгөврөөр элүүлдэг болсон ба Монгол хундгана зэрэг нэн р ургамлаас гадна төмс, сонгино, үхрийн нүд г таримал ургамлын эд эсийг лабораторийн нөхцөлд стемийн аргаар үргүүлсныг хүлэмжид шилжүүлэн малжуулах түвшинд хүрээд байна.

м аргаар вирусгүй төмсний үйлдвэрлэл явуулж эд байгаа нь тухайн бүтээгдэхүүний хадгалалтыг гах, хаягдлыг үлэмж багасгаж, чанарыг сайжруулах элийг бүрдүүлж байна.

, үр хөврөлийг гүн хөлдөөж хадгалсанаар өндөр шимтэй мал, ховор, ховордож байгаа амьтны шилмэл н бууз удмын санг бий болгож, удаан хугацаанд вартай хадгалах, шаардлагатай үед хэрэгцээний эр ашиглаж байх нөхцөл бүрддэг.Жишээ нь: Одоогийн заар мал аж ахуйн үржлийн албанд сүүний үүлдрийн йн 296,8 мянга, махны чиглэлийн 5 үүлдрийн 125,4 а, нутгийн шилмэл омгийн 2,0 мянга, бүгд 424,0 ан сайн угсааны малын үрийн сантай болоод байна.

өөдөр манай улсад биотехнологийн салбарт үйл пагзагаа явуулдаг 20-иод хүрээлэн, төв, компаниуд

ажиллаж байгаа нь жилдээ дунджаар 1600,0
төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байна.

Дээрх байгууллагууд нь төр, засгийн эу
биотехнологийн чиглэлээр ямарваа нэгэн зохицуулал
бие даасан байдалтай ажиллаж байгаа бөгөөд 1996
эвлэлдэн нэгдэж, Монголын биотехнологийн ассоциа
байгуулж, гадаад, дотоод үйл ажиллагаагаа уялду
оролцлогуудыг хийж байна.

Тус ассоциаци нь 1997 онд олон улсын бис
нологийн үйлдвэрлэлийн байгууллагад /биотехнолс
салбарт үйл ажиллагаагаа явуулдаг дэлхийн 600-
байгууллагыг эгнээндээ нэгтгэсэн/ гишүүнээр з
орсон ажээ.

2.Биотехнологи хөтөлбөр боловсруулах үндэслэл

1/Улсын Их Хурлын 1994 оны 56 дугаар тогтос
баталсан "Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын
баримтлал"-д Монгол Улс нь шинжлэх ухаан-технолс
салбарт олон улсын хэмжээнд өрсөлдөх чадвартай ба
чухалчилсан бөгөөд биотехнологийг тэргүүлэн хөг
лөх, экологийн цэвэр бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, мс
малын удмын сан, үр тарианы нутагшмал сс
хамгаалах, үндэсний технологи, хүн, ургамал,
амьтны генефондын судалгаа, мэдээллийг төрийн хам
лалтад байлгахаар заасан;

2/Улсын Их Хурлын 1996 оны 26 дугаар тогтос
баталсан "Монгол Улсын хөгжлийн үзэл баримтла
Ш бүлэгт өндөр технологитой бүтээгдэхүүний үйлд
лэлийг хөгжүүлэхийн тулд нэн тэргүүн сонгон
шинжлэх ухаан, технологийн 6 чиглэлд биотехнолс
оруулж, түүний хүрээнд шийдвэрлэх асуудлуудыг
тодорхойлсон. Үзэл баримтлалд тусгагдсан зорилту
хэрэгжүүлэх арга замыг эдийн засаг, нийгмийн хөгж
дунд хугацааны болон жил, жилийн үндсэн чи
Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт нарийн
тусгаж байх нь зүйтэй гэж энэхүү 26 дугаар тогт
заасан. Иймд "Биотехнологи" хөтөлбөр нь тус чиглэ
хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний үндсэн
баримтлал нь болно;

3/Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт
аж ахуй, анагаах ухаан, биотехнологи зэрэг чигл
хавсарга судалгаа, шинжилгээний ажилд т
анхаарах, амьтан, ургамлын гаралтай түүхий
гүнзгийрүүлэн судалж экологийн цэвэр бүтээгд
үйлдвэрлэх, үндэсний уламжлалт технологийг ши
ухааны ололтоор баяжуулан хөгжүүлэх зэрэг зор

гулж, биотехнологийг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр
əсруулахаар заасан.

Хоёр.Хөтөлбөрийн зорилго, зорилт, дэмжих бодлого

Зорилго

төлбөрийн үндсэн зорилго нь Монгол Улсын
юртой хөгжлийг хангахад биотехнологийн ололтыг
үнтэй ашиглах, биотехнологийг шинжлэх ухаан-
логийн тэргүүлэх чиглэлийн нэг болгон хөгжүүлэх
эжтай нөхцөлийг бүрдүүлэхэд оршино.

Зорилт

Шинэ үеийн вакцин, оношлуур, эм, биобэлдмэл бий
ж хүн, мал, амьтныг эрүүлжүүлэх, халдварт
өс урьдчилан сэргийлэх;
Биотехнологийн аргаар найрлагын хувьд төгс
, витаминт хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг
дүүлэх;
үр хөврөл шилжүүлэн суулгах, шилжмэл гентэй
н гаргах замаар өндөр ашиг шимтэй малыг богино
аанд өсгөн үржүүлж сүргийн нөхөн үйлдвэрлэлийг
жүүлэх, шинэ үүлдэр удам гаргах;
эд эсийн өсгөвөр, шилжмэл гентэй ургамал гаргах
р өвчин, хортон, ган, хүйтэнд тэсвэртэй, арвин
тай, эрт болцтой таримал болон хүнсний ургамал
олгох;
Бактерийн гаралтай бордоо үйлдвэрлэн цэвэр
эрлэлийг бий болгох, тариалангийн талбайн үр
г сайжруулж, таримлын ургацыг нэмэгдүүлэх;
Бэлчээрийн болон таримал ургамал, ой модыг
, хортноос хамгаалах биологийн хэрэгслүүдийг бий
ж химийн бодисын хэрэглээг багасгаж хүн, мал,
ыг хордлогоос хамгаалах;
Цуу агууламжтай хүдрээс металлыг биофлотацийн
р ялгаж баяжуулах замаар уул уурхайн
эрлэлийн үр дүнг сайжруулах;
Биотехнологид түшиглэсэн орчин үеийн гоо сайхны
гдэхүүний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх;
амьтан, ургамлын гаралтай хямд төсөр хоёрдогч
й эдийг ашиглаж дэлхийн жишигт нийцсэн
гдэхүүн үйлдвэрлэж, экспортын бүтээгдэхүүний нэр
, тоо хэмжээг нэмэгдүүлэх, импортын барааг
лах, хүн болон мал эмнэлэг, хүнс тэжээлийн

зориулалттай зарим бүтээгдэхүүний дотоод хэрэгц хангах;

10/Монгол Улсад биотехнологийн аюулгүй байд хангах, дэлхийн зах зээлд өрсөлдөхүйц экспор зориулалттай экологийн цэвэр, стратегийн ач холбог бүхий зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн судалг туршилт, олон улсын эрх бүхий байгууллагын хүл зээшөөрсөн горимын хүрээнд буюу GLP (Good Laborat practice), GMP (Good Manufacturing practice)- түвшинд явуулах, улмаар биотехнологийн өн хөгжилтэй орнуудаас пилот үйлдвэр (Pilot plant)- технологийг шилжүүлэн авч нутагшуулах.

5.Дэмжих бодлого

Биотехнологийн салбарын дараахь чиглэлийн ажиллагаа болон аж ахуйн нэгж, байгууллагыг тэр ээлжинд дэмжинэ:

1/Байгаль, хүн, мал, амьтанд зохимжтой биолог тэрөл зүйлийг хамгаалах, нөхөн сэргээх, үржүүлэ чиглэсэн судалгаа, үйлдвэрлэл;

2/Биотехнологийн хөгжилд чиглэсэн, технологи н жуулах үйл ажиллагаа, экспортод чиглэсэн бүтээгдэх ний үйлдвэрлэл;

3/Олон улсын хэмжээнд өрсөлдөх чадвартай су судалгаа, богино хугацаанд хэрэгжих үр дүнгээ ө хавсарга судалгаа, үйлдвэрлэлийн төслүүд, сургал арга хэмжээ;

4/Энэ салбарт сүүлийн 3 жилд тогтвортой үйл а лагаа явуулж байгаа эрдэм шинжилгээний байгуулл аж ахуйн нэгж.

Гурав.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

6.Засгийн газар

1/Улс орны хөгжлийн стратегийн төлөвлөлт, бод боловсруулахад биотехнологийн хөгжлийн асуу тусган хэрэгжүүлэх;

2/Монгол Улсын аюулгүй байдалд нийцүүлэн биоте логийн талаархи хууль эрхийн баримт бичиг бол руулан Улсын Их Хуралд өргөн барих;

3/Биотехнологийн чиглэлээр ажиллах боловсон нийг бэлтгэх, мэргэшүүлэх.

.Төрийн захиргааны төв байгууллагууд

эгээрлийн яам

/Олон улсын түвшинд өрсөлдөх чадвартай молекул логи, генетик, микробиологи, биохимийн суурь алгаа, богино хугацаанд үр ашгаа өгөх хавсарга алгаа, туршилт, зохион бүтээх ажлын төслийг хүүжүүлж хэрэгжүүлэх;

/1999/2000 оны хичээлийн жилээс биотехнологийн алтыг ерөнхий боловсролын болон дээд сургуулийн алийн шинжлэл, техник, технологийн салбарын алтын програмд тусган зохих шатны мэдлэг олгох;

/1999/2000 оны хичээлийн жилээс эхлэн өндөр шилтэй гадаад орны болон дотоодын дээд сургуульд технологийн мэргэжилтнүүдийг түлхүү бэлтгэх;

/Эх орны түүхий эдэд тулгуурласан биотехнологийн зэрлэл явуулахад ардын уламжлалт технологийг лэх ухааны орчин үеийн ололтоор баяжуулж үндэсний шилт технологи бий болгох ажлыг зохион байгуулах;

/Биотехнологийн чиглэлийн судалгаа шинжилгээ, шилтын ажлын үр дүнг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэхэд эрх эдийн засгийн таатай орчинг бүрдүүлэх арга ээ авах;

/Биотехнологийн суурь судалгааны чиглэлээр мэргэ-эн бэлтгэх, давтан сургах, туршлага судлах, олон н хурал зөвлөлгөөнд оролцох, дотооддоо зохион үулах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх.

янгийн яам

иотехнологийг улсын хэмжээнд хөгжүүлэхэд улсын өрсөн болон орон нутгийн төсөв, гадаад орнуудын , тусламжийн хүрээнд санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг й бүр шийдвэрлэж байх.

эдөө аж ахуй, үйлдвэрийн яам,

эүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын яам

/Биотехнологийн үйлдвэрлэлийг дэмжих, эрчимжүүлэх есийн төслүүдийг санхүүжүүлэх;

/Биотехнологийн судалгаа, туршилтын ажлын үр дүнг эрлэлд нэвтрүүлэх, жижиг, дунд үйлдвэр байгуулах г зохион явуулах.

.Шинжлэх ухааны академи

/Олон улсын хэмжээний шаардлага хангах түвшинд кул биологи, генетик, микробиологи, биохимийн ь судалгаа, богино хугацаанд эдийн засгийн үр а өгөх хавсарга судалгааны туршилтын ажлыг лах;

2/Биотехнологийн ололт амжилтыг гадаад, дото эрдэм шинжилгээний байгууллага, эрдэмтдэд суртал таниулах, мэдээлэл солилцох, түгээх а хэрэгжүүлэх.

9.Төрийн бус байгууллагын оролцоо

Биотехнологийн салбарт үйл ажиллагаагаа яв байгаа төрийн бус байгууллага нь хөтөлбө хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа явуулахдаа "Биотехноло үндэсний зөвлөл"-тэй гэрээ байгуулан ажиллана.

10.Биотехнологийн салбарын аж ахуйн нэгжүүд

Биотехнологийн дэд хөтөлбөрийн хүрээнд ажиллагаагаа явуулах аж ахуйн нэгжүүдээс хэрэгжү төсөл, арга хэмжээний төлөвлөгөө 1, 2 ду хавсралтад тусгав.

Дөрөв.Хөтөлбөрийн удирдлага зохион байгуулалт,санхүүжилт, хугацаа

11.Хөтөлбөрийн удирдлага, зохион байгуулалт

Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг удирдан зо байгуулах, зохицуулах, хяналт тавих үүргийг Био нологийн үндэсний зөвлөл гүйцэтгэнэ. Тус зөвлө үндэсний хөгжлийн бодлого хариуцсан Засгийн га гишүүн тэргүүлнэ.

12.Биотехнологийн үндэсний зөвлөлийн эрх үүрэг

1/Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг удирдан зохион бай лах;

2/Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцад хяналт т дүгнэлт гаргах;

3/Хөтөлбөрт нэмэлт, өөрчлөлт, тодотгол саналыг Засгийн газарт тавих;

4/Хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний асуудлыг Шинжлэх ухаан, технологийн үнд зөвлөл, холбогдох бусад байгууллагад тавьж шийд лүүлэх;

5/Үндэсний зөвлөл нь хөтөлбөрийн байнгын уд лага, зохицуулалтыг гэрээний үндсэн дээр Мон Биотехнологийн ассоциацаар гүйцэтгүүлж болно.

13.Хөтөлбөрийн санхүүжилт

1/Улсын төсөв;

2/Шинжлэх ухаан, технологийн сан;

3/Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сан;

4/Олон улсын байгууллага, гадаадын зээл, тусла

5/Бусад.

.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хугацаа
отехнологийг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийг 1999-2005
хугацаанд хэрэгжүүлнэ.

Тав.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлсэнээр гарах үр дүн

.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлсэнээр дор дурдсан үр дүнд
э:
Биотехнологи нь шинжлэх ухаан, технологийн
үүлэх салбарын нэг болон хөгжих, биотехнологийн
эрлэл нь биологийн гаралтай зарим бүтээгдэхүүний
этыг орлож, экспортыг нэмэгдүүлэх тогтвортой
эрлэлийн хэмжээнд хүрнэ;
Манай оронд өргөн тохиолддог хүн, малын
арт, паразит өвчнийг оношлох, эмчлэх, тэдгээрээс
илан сэргийлэх шинэ үйийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл
ж, импорт орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж практикт
үүлсэнээр хүн, малыг өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлж
жүүлэх чиглэлд бодитой ахиц гарна;
Мах, сүүн бүтээгдэхүүний уламжлалт технологийг
сронгуй болгож, хүнсний бүтээгдэхүүний шинэ нэр
, үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлсэнээр хүн амын хүнсний
мж нэмэгдэнэ;
Ургамал, амьтан, малын гаралтай түүхий эдээс
ртын зориулалттай бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн бор-
, орлогын нэмэгдэл эх үүсвэр бий болгоно;
Биологийн бордоо, гербицид, пестицидийн үйлдвэр-
г хөгжүүлж, үр тариа болон хүнсний ногооны
мг нэмэгдүүлж байгаль орчны бохирдлыг багасгана;
Биотехнологийн боловсон хүчин бэлтгэж, биологийн
судалгааг шинэ шатанд гаргаснаар биотехнологийн
эрлэлийн шинэ ээхэлтүүд бий болно;
Биотехнологийн судалгаа, үйлдвэрлэл явуулах
й нөхцөл бүрдэнэ.

"Биотехнологи" дэд хөтөлб
дугээр хавсралт

БИОТЕХНОЛОГИ ДЭД ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭЭНД СОНГОН ШАЛГАРУУЛЖ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ТӨСЛҮҮД

№	Хэрэгжүүлэх төсөл	Хүчин чадал	Хэрэ Хугац
	1	2	
	Нэг. Эрүүл мэнд		
1.	Хүн, малын бруцеллёз өвчнийг оношлох, эмчлэх.	Жилд 1.0 сая тун оношлуур, 500000 эмчилгээний тун үйлдвэрлэнэ.	1999-2
2.	Бирюүлтэй шахмал панкреатин эм үйлдвэрлэх.	Жилд 10 сая шахмал эм	1999-2
3.	"В" гепатит эсэргүүцэх рекомбинат вакцин үйлдвэрлэх.	Жилд 1 сая тун	1999-2
4.	Сийвэн боловсруулах.	Жилд 10.0 л ийлдэс сийвэн боловсруулах	1999-2
5.	Донорын цусыг халдварт өвчин үүсгэгчээс цэвэрлэх биошүүлтүүр үйлдвэрлэх.	Жилд 2.7 сая капсул	1999-2
6.	Вирусгүй төмсний элит үр үйлдвэрлэх.	Жилд дунджаар 15 тн үр	1999-2 2001-2
7.	Хөнөөлт шавьж, хайрсан далавчтны хорхойнцэрийн эсрэг үйлчилгээтэй бактерийн биобэлдмэл үйлдвэрлэх.	Жилд 60-100 тн шингэн ба өтгөрүүлсэн, 10 тн хуурай биобэлдмэл үйлдвэрлэнэ	1999-2
8.	Биогербицид, биопестицид үйлдвэрлэх судалгаа, туршилт явуулах, үйлдвэрлэх.	Химийн гаралтай, импортын гербицид, пестицидыг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэнэ	1999-2
9.	Малын шахмал эм үйлдвэрлэх.	Жилд 1 сая шахмал эм, 50 мянган лаа, 2000 ш хуурай бэлдмэл	1999-2
10.	Пептон ба хүч тамир сэргээгч биобэлдмэл үйлдвэрлэх.	Жилд 5-10 тн	1999-2
11.	Вакцин, эм, биобэлдмэлийн үйлдвэрлэлд хэрэгцээтэй панкреатин үйлдвэрлэх технологи нэвтрүүлэх.	Жилд 1500-1600 кг	1999-2
12.	Хээлтэй гүүний ийлдэсний гонадотропин үйлдвэрлэх.	50-100 мега идэвхи	1999-2
13.	Малын зарим нэг эктопаразиттай тэмцэх бактерийн бэлдмэл.	жилд 5.0 тн бэлдмэл гаргах	1999-2
14.	Үлийн цагаан оготно болон бусад мэрэгчид, шавьжний эсрэг үйлчилгээтэй бактерийн бэлдмэл үйлдвэрлэх.	Жилд 50-100 тн бактерийн бэлдмэл үйлдвэрлэнэ	1999-
15.	Инсулин үйлдвэрлэх.	Жилд 1 кг	2000-
16.	Хүнсний зориулалттай бактерийн бэлдмэл үйлдвэрлэх технологи боловсруулах, туршилт үйлдвэр байгуулах.	Жил 10-20 кг	1999-
17.	Хүнсний зориулалтын ферментийн бэлдмэл гаргах технологийн судалгаа, туршилт, үйлдвэрлэл.	Импортын хүнсний ферментийг орлох бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэнэ	1999-
18.	Галзуугийн эсрэг эсийн өсгөвөрт вакцин үйлдвэрлэх.	10.0 литр	1999
19.	Гахайн дэлүүний гаралтай биобэлдмэл гаргах, үйлдвэрлэх	10 литр	1999

"Биотехнологи" дэд хөтөлбөрийн 2 дугаар хавсралт

БИОТЕХНОЛОГИЙН САЛБАРЫН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ЛАБОРАТОРИЙН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ ШИНЭЧЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шаардагдах нийт зардал				Захиалагч байгууллага
	сая. төг	сая ам. дол	Үүнээс төсвийн хөрөнгө		
			сая. төг	мян ам. дол	
1	2	3	4	5	6
нсеруи" төрлийг өргөжүүлэх, одоо гаа шинжилгээ үйлдвэрлэлийн жижиг ораторийг шаардлагатай аппарат нэрэмжээр өргөтгөх	300	0.8	200.0	0.8	Монсеруи төв
үр хөврөл үйлдвэрлэлийг эрдүүлэх өндгөн эс өсгөвөрлөх, гах давхрын бөлджил үйлдвэрлэхэд рдлагатай тоног төхөөрөмж, багаж игсэл, эм урвалж авах	7.8	0.14		0.14	Мал Аж Ахуйн Эрдэм Шинжилгээний Хүрээлэн
двэрт, паразиттах өвчнийг оношлох жилгээний шинэ арга зүй, технологи рүүлэхэд шаардлагатай багаж, арат, тоног төхөөрөмж, эм урвалж, дмэл авах		2.0		2.0	Улсын Мал Эмнэлгийн Ариун Цэврийн Төв Лаборатори
ерм, вирус, цусны паразитаар эгдэг зарим өвчнийг оношлох шийн биобэлдмэл үйлдвэрлэх, врийн банк байгуулахад рдлагатай багаж, аппарат, тоног өрөмжийг захиалах		1.0		1.0	Улсын Мал Эмнэлгийн Ариун Цэврийн Төв Лаборатори
эмнэлгийн ариун цэврийн болон дзргүй өвчний шинжилгээний дэвшилд ин нийн арга технологи рүүлэхэд шаардагдах багаж, арат, тоног төхөөрөмж авах	140.0	1.0	140.0	1.0	Улсын Мал Эмнэлгийн Ариун Цэврийн Төв Лаборатори
омбинатын технологийг нсронгуй болгох		1.57		1.57	Биокомбинат
омбинатын инженерийн шугам тэний шинэчлэлт		1.099		1.099	Биокомбинат
хугурт эсийн эрэг биеийн раторм байгуулах		0.089		0.089	Мал Эмнэлгийн Хүрээлэн
алтын лабораторийг сайжруулах	1.472	0.0018 4	1.232	0.001 54	Хөдөө Аж Ахуйн Үндэсний Их Сургууль
юбиологийн эрдэм шинжилгээ, алтын иж бүрэн лаборатори	200.0	0.275	50.0	0.275	Монгол Улсын Үндэсний Их Сургуулийн биохими-микробиоло-гийн тэнхим
ний бүтээгдэхүүний зэрэглийн оорганизмын генофондыг гуулах, судлах, үйлдвэрлэлд эвлэх лаборатори	350.0	0.813	100.0	0.313	Монгол Улсын Үндэсний Их Сургуулийн биохими-микробиоло-гийн тэнхим

12	Малын халдварт, паразиттах өвчний эм бэлдмэлийн чанарыг шалгах тоног төхөөрөмж	45.0 -	0.6	45.0	0.6	Мал Эмнэлэ Бэлдмэ Шалгах Нэгдсэн Лаборат
13	Хүч тамир сэргээх бэлдмэл, инсулиний цехийн тоног төхөөрөмж	20.0	0.9		0.9	Хими, х техноло хүрээлэ
14	Исгэлтийн лаборатори байгуулах	34.0		34.0		Техникий Сургуул Хүнсний техноло сургуулі
	Бүгд дүн	1101.27	10.287	573.23	9.787	

Засгийн газрын 1998 оны 128 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт

"БИОТЕХНОЛОГИ" ДЭД ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН

...га	-Сангийн сайд
...дарга	-Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга
...үүд:	-Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрийн яамны Стратегийн төлөвлөлт, нэгдсэн бодлогын газрын дарга;
	-Байгаль орчны яамны Төрийн захиргаа, үнэлгээ, мэдээллийн газрын дарга;
	-Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын яамны Бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын дарга;
	-Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрийн яамны Салбарын бодлого зохицуулалтын газрын дарга;
	-Гэгээрлийн яамны Стратегийн удирдлага, төлөвлөлтийн газрын ахлах мэргэжилтэн;
	-Байгаль орчны яамны Стратегийн удирдлага, төлөвлөлтийн газрын мэргэжилтэн;
	-Шинжлэх ухааны академийн эрдэмтэн нарийн бичгийн дарга;
	-Нийгмийн эрүүл мэндийн хүрээлэнгийн орлогч захирал;
	-Биологийн хүрээлэнгийн захирал;
	-Хөдөө аж ахуйн Үндэсний их сургуулийн захирал;

-Монгол Улсын Үндэсний их сургууль захирал.

Нарийн бичгийн дарга -Гэгээрлийн яамны Стратегийн удирдлага, төлөвлөлтийн газрын дарга

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар сарын 29-ний өдөр Дугаар 131 Улаанбаатар хот

Төрийн үйлчилгээний албан хаагчийн цалингийн жишгийг шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1.Төрийн үйлчилгээний албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн жишгийг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2.Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Төрийн үйлчилгээний албаны албан хаагчийн цалингийн талаар авах арга хэмжээний тухай" Засгийн газрын 1997 оны ... дугаар сарын 2-ны өдрийн 88 дугаар тогтоолын ... дугээр заалт болон хавсралтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

Монгол Улсын Ерөнхий сайдын үүрэг гүйцэтгэгч Ц.ЭЛБЭГДОРЖ

Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын үүрэг гүйцэтгэгч Ш.БАТБАЯР

Сангийн сайдын үүрэг гүйцэтгэгч Б.БАТБАЯР

Засгийн газрын 1998 оны 131 дүгээр тогтоолын хавсралт

ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ АЛБАН ХААГЧИЙН АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН ЖИШИГ

лбан тушаалын зэрэглэл	Албан тушаалын сарын цалингийн жишиг (төгрөгөөр)
ТҮ-1	18000-24000
ТҮ-2	19500-25500
ТҮ-3	21000-27000
ТҮ-4	22500-28500
ТҮ-5	24500-31000
ТҮ-6	26500-33500
ТҮ-7	28500-35500
ТҮ-8	30500-37500
ТҮ-9	32500-39500
ТҮ-10	35000-42000
ТҮ-11	37500-45000
ТҮ-12	41000-48000
ТҮ-13	45000-51000
ТҮ-14	50000-56000

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

'8 оны 7 дугаар ын 29-ний өдөр | Дугаар 134 | Улаанбаатар хот

Дайнд оролцсон ахмад настны талаар авах зарим арга хэмжээний тухай

-аас 1999 оныг "Олон улсын ахмадын жил" оонтой холбогдуулан Монгол Улсын Засгийн газраас ОХ нь:

аруун хилийн түлгаралт, Халх голын байлдаан, оны чөлөөлөх дайнд оролцсон ахмад настан бүрт мянган төгрөг, 1939, 1945 оны дайнд оролцсон настан бүрт 500,0 мянган төгрөгийн нэг удаагийн тгүй тусламжийг 1999 оны 9 дүгээр сард багтаан иг Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын үүрэг тгэгч Ш.Батбаярт даалгасугай.

2.Нэг удаагийн буцалтгүй туслалж олгс
шаардагдах зардлыг 1999 оны улсын төсөвт тусгу]
хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авахыг Сангийн сайдын ү
гүйцэтгэгч Б.Батбаярт даалгасугай.

3.Ахмад дайчид, өндөр настнуудад зориулсан бай
ажиллагаатай цогцолборыг Улаанбаатар хот, аймгу
төвд эмнэлэг, сувилал, амралт, халамжийн төв,
гууль зэрэг бололцоостой байгууллагыг түшиглүүлэн
оны I улиралд багтаан зохион байгуулж ажиллуул
аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосуг

Монгол Улсын Ерөнхий
сайдын үүрэг гүйцэтгэгч **Ц.ЭЛБЭГДОРЖ**

Эрүүл мэнд,нийгмийн хамгааллын
сайдын үүрэг гүйцэтгэгч **Ш.БАТБАЯР**

Сангийн сайдын
үүрэг гүйцэтгэгч **Б.БАТБАЯР**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

1998 оны 7 дугаар Улаанбаат
сарын 29-ний өдөр Дугаар 135 хот

Тогтоолд нэмэлт оруулах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

"Зарим хүмүүсийг Засгийн газрын Хүндэт өрг
өлөөр шагнах тухай" Засгийн газрын 1998 оны 7 ду
сарын 8-ны өдрийн 110 дугаар тогтоолын ".
Гомбогарамын ЦОГТ" гэсний дараа дор дурдсан нэ
оруулсугай:

"-Улаанбаатар төмөр замын хэрэг эрхлэх га
орлогч дарга Цэрэндолгорын САНДУУЗ;

-Улаанбаатар төмөр замын Барилга үйлдвэрл
нэгдлийн дарга Рэнцэнгийн БАТСҮХ."

Монгол Улсын Ерөнхий
сайдын үүрэг гүйцэтгэгч **Ц.ЭЛБЭГДОР**

Дэд бүтцийн хөгжлийн
сайдын үүрэг гүйцэтгэгч **С.ЗОРИГ**